PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo - Cena 35 lir

Leto XVII. - Št. 8 (4782)

TRST, torek 10. januarja 1961

Večina Alžircev rekla generalu de Gaullu «ne» s tem da je množično bojkotirala referendum

Včeraj nove manifestacije za osvobodilno fronto v več alžirskih mestih - V treh dneh so Francozi ubili 40 Alžircev - Veliko število vzdržanih tudi v Franciji - Nizek odstotek «da», če se upoštevajo vsi volivci - Alžirska vlada poudarja, da se referendum ne tiče Alžircev

PARIZ, 9. — De Gaullu je uspelo, da je večina volivcev rekla «da», kar se tiče njegove politike v Alžiriji. To seveda, če se upošteva celotno število tistih, ki so odšli na volitve v Franciji, v prekomorskih ozemljih in v Alžiriji. Pri podrobnejši analizi rezultatov pa izhaja, da mu je v Franciji rekla večina «da», v Alžiriji pa se je prebivalstvo z ogromno večino izreklo proti njemu, čeprav skušajo z uradnimi podatki prikazati ravno nasprotno. Sicer tudi v Franciji ni dobil tako ogromne večine, kakor skušajo prikazati, če se upošteva veliko število volivcev, ki niso odšli na volitve (nekaj nad 6 milijonov).

Uradni podatki pravijo, da je bilo skupno vpisanih približno 32 in pol milijona volivcev (od teh 26 milijonov in pol v Franciji, 4 milijone 900.000 v Alžiriji, nekaj manj kakor milijon pa v prekomorskih ozemljih in v saharskem departmaju). Pri upoštevanju celotnega števila volivcev je po uradnih podatkih 54 odstotkov volivcev glasovalo za «da», 18 odstotkov za «ne», 28 odstotkov pa se jih je vzdržalo.

Kar se tiče same Francije, pa so podatki naslednji: 56 odstotkov «da», 18 odstotkov «ne», 23,5 odstotka pa vzdržanih.

Nadaljnji podatki, ki jih je objavil ustavni svet, so v odstotkih naslednji: odstotek glasujočih v odnosu do vpisanih volivcev: 59,79 odstotka; odstotek «da» v odnosu do veljavnih glasov 69,08 odstotka; odstotek «ne» v odnosu do veljavnih glasov 30,92 odstotka.

Odstoteg «da» v odnosu do vpisanih volivcev 39,53; odstotek «ne» v odnosu do vpisanih: 17,72; odstotek vsedržavnih v odnosu do vpisanih volivcev pa 42,7. Če torej gledamo odstotke vzdržanih in odstotke tistih, ki so glasovali «ne», je de Gaulle dobil precejšnjo manjšino glasov v odnosu do celotnega števila vpisanih volivcev.

Številčni podatki, kar se tiče same Francije, pa so naslednji: vpisanih volivcev 26 milijonov 847.953. Od teh jih je odšlo na volitve 20.809.029. Izraženih glasov pa je bilo 20.195.221. Od teh je bilo 15 milijonov 198.714 «da», 4 milijone 996.033 pa «ne». Pri analiziranju teh številk lahko ugotovimo, da je de Gaulle dobil samo nekaj več kakor 3 milijone in pol večine, če upoštevamo celotno število vpisanih volivcev.

Povsem drugačni pa so podatki, ki se tičejo Alžirije same. Tu je de Gaulle dobil manjšino glasov. To pričajo naslednje uradne številke: vpisanih volivcev 4.414.636; na volitve je šlo 2.639.494 volivcev. Veljavnih glasov je bilo 2.529.481. Od teh 1.747.529 z «da», 782.056 pa z «ne». Se posebno veliko večino proti sebi je de Gaulle dobil v mestih Alžir in Oran. V notranjosti alžirskega ozemlja je bilo oddanih mnogo glasovnic z «da», kar je pač razumljivo, ker je tam vojska prisilila prebivalstvo, da glasuje za de Gaulla, in razen tega so v številnih sedežih glasovali tudi vojaki, katerih je po uradnih podatkih v Alžiriji 300.000, čeprav ji je dejansko mnogo več.

Tuje agencije še posebno poudarjajo velik odstotek volivcev, ki je glasovali proti de Gaullu v Oranu. Razen tega se je v tem departmaju vzdržalo 40 odstotkov volivcev.

Kakor prva dva dni, je tudi včeraj vojska s silo vodila prebivalstvo na volišča. V številnih krajih je prišlo do incidentov. Prebivalstvo v Batni, Setifu, Sidi-Ben-Abesu, v Tiaretu, Costantini in v muslimanskem delu Alžira je ponovno manifestiralo za osvobodilno fronto in korakalo za alžirskimi zastavami. Zopet so francoski vojaki streljali. Po podatkih, ki jih navaja agencija Associated Press, je bilo v treh dneh ubitih 40 Alžircev.

V alžirski Kasbi so bili večji incidenti tudi preteklo noč, ko so francoski vojaki obkolili ves predel mesta. Vsi domači trgovci so zaprli svoje trgovine.

V Costantini so včeraj popoldne izbruhnile velike demonstracije in ponoči so Francozi streljali na skupino mladih Alžircev, od katerih so tri ubili. Podobne demonstracije so bile v Tiaretu in drugod.

Demonstracije so se v več krajih ponovile tudi danes. Zlasti so bile močne demonstracije v Batni, kjer so demonstranti korakali po ulicah za zastavo osvobodilne fronte. Čeprav so jih francoske oborožene sile večkrat napadle in razganjale, so se demonstranti zbirali v vedno večjem številu. Vzklikali so svobodni Alžiriji in osvobodilni fronti. Trgovine in šole so bile ves dan zaprte. Mir se je povrnil šele pozno popoldne, toda ozračje je zelo napeto in trgovine so ostale še dalje zaprte.

Prav tako je ves dan vrelo v Tiaretu 200 km jugovzhodno od Alžira, kjer so bile trgovine ves dan zaprte.

V Bufariku 40 kilometrov jugovzhodno od Alžira so Francozi med demonstracijami ubili dva Alžirca; ubit je bil tudi en Francoz. V Alžiru so študentje danes stavkali in organizirali demonstracije po mestu.

Poveljstvo alžirske osvobodilne fronte je sporočilo, da je v bojih proti Francozom od 24. decembra do 2. januarja bilo ubitih 250 francoskih vojakov, ranjenih pa 248. Razen tega so alžirski borci uničili 20 tankov in oklepnih vozil ter zaplenili mnogo vojaškega materiala.

Kar se tiče izida referenduma, je predstavnik alžirske vlade v Tunisu izjavil na tiskovni konferenci: «Ti izidi se ne tičejo Alžircev, ki so že obsodili referendum ter jim je dobro znano, da so bile volitve sfabricirane. Vsekakor so vse stranke, ki so vodile propagando bodisi za «ne» ali pa za «da», prispevale h kampanji v korist miru. Zato je sedaj njihova naloga prisiliti vlado, da pospeši rešitev alžirskega vprašanja, ker je francoska vlada edina odgovorna za nadaljevanje vojne. To je edini zaključek, ki ga lahko povzamemo iz izida referenduma».

Ferhat Abas in ostali ministri, ki so se udeležili konference v Casablanci, so se danes vrnili v Tunis. Jutri in naslednje dni bo zasedala alžirska vlada.

Tunizijski minister za informacije Masmudi je izjavil, da sta bila po njegovem dejansko dva referenduma: eden v Franciji, drugi v Alžiriji. Prvi pooblašča de Gaulla, da izvaja svojo politiko, drugi pa nalaga Franciji, naj začne pogajanja z alžirsko vlado. «Videli bomo, je dodal minister, ali bo Francija še našla izgovor, da bi se izognila pogajanjem z alžirsko vlado».

Moskovska «Pravda» piše, da je izid referenduma v Alžiriji pokazal, da alžirsko ljudstvo zavrača odvisnost, ki mu jo vsiljujejo francoske oblasti.

General de Gaulle se je danes popoldne vrnil v Elizejsko palačo in se je popoldne razgovarjal z Debrejem. Predstavnik predsedstva republike je popoldne izjavil, da so govorice o stikih francoskih predstavnikov s predstavniki alžirske vlade prezgodnje Dodal je, da je položaj de Gaulla «zelo ... krepljen z rezultati referenduma bodisi v Franciji kakor tudi v Alžiriji».

Kar se tiče izida volitev, je večina opazovalcev mnenja, da večina vzdržanih glasov kaže bolj negotovost ali brezbrižnost kakor pa nasprotovanje de Gaullu in njegovi alžirski politiki. Če se namreč upošteva število volivcev in ne samo število oddanih glasov, ne znasa število «da» več kakor 56,1 odstotka v Franciji in 53,85 odstotka celotnih rezultatov v Franciji in Alžiriji.

«Paris Presse» piše, da so «Francozi predvsem odobrili politiko, ki mora po njihovi pameti napraviti konec vojne in pripeljati vojake domov: do uspeha generala de Gaulla so pripomogle podeželske ženske in družine. Primerjanje rezultatov na podeželju z rezultati v mestih je glede tega prepričljivo. To seveda, kar se tiče Francije.

Stanje pa je seveda povsem drugačno, če se analizirajo rezultati v Alžiriji. Tam je večina Francozov glasovala «ne». Alžirci na oddaljenem podeželju pa so glasovali povečini z «da», ker so bili pač prisiljeni. Kjer so le mogli pa so se množično vzdržali, zlasti v velikih mestih. Iz tega izhaja torej, da so Francozi odobrili politiko, ki jo ogromna večina Alžircev obsoja. Glede tega poudarjajo opazovalci, da je bil največji odstotek vzdržanih prav v velikih centrih Alžirije, kjer je vojska imela več težave, da bi izvajala na množice tisti pritisk, ki je dal de Gaullu ugodne rezultate na podeželju.

«La Croix» piše, da «je potrebno previdno tolmačiti rezultate volitev v Alžiriji», ker «v državi, kjer je državljanska vojna, ne morejo volivci svobodno izražati svojega mnenja». List dodaja, da kljub temu ostane v celoti veljavno protislovje med izidom v Franciji in izidom v Alžiriji in de Gaulle bo moral to upoštevati.

Opazovalci poudarjajo, da je referendum imel tudi naslednji dve važni posledici: 1. Pokazal je poraz ultrasov in pristašev «francoske Alžirije» na splošno. 2. Okrepil je položaj političnih strank in voditeljev, ki so vodili kampanjo za «da». Med temi sta SFIO in MRP. Nekateri opazovalci se sprašujejo sedaj, ali ne bosta ti dve stranki povabljeni, da se vključita v vlado. Nekateri listi že govorijo o možnosti sprememb v vladi.

V uradnih krogih v Parizu trdijo, da namerava de Gaulle znova obiskati Alžir in dati pobudo za pogajanja. Trdijo, da bo obiskal Alžir konec tega meseca ali pa prve dni februarja in da bo v svojem govoru znova ponudil pogajanja.

V Washingtonu je predstavnik ameriškega državnega departmaja izrekel upanje, da bo sedaj mogoče začeti pogajanja med francoskimi in alžirskimi predstavniki. Dodal je, da «so ZDA zelo zadovoljne zaradi velike podpore, ki jo je Francija dala politiki generala de Gaulla o samoodčanju za Alžirijo».

Iz Kaira poročajo, da je mednarodna zveza arabskih sindikatov sklenila bojkotirati francoske ladje in letala iz protesta proti francoski politiki v Alžiriji in proti francoskim jedrskim poizkusom v Sahari.

Izvršni svet konfederacije (ki šteje 6 milijonov članov v ZAR, Iraku, Libanonu, Libiji, Sudanu, Adenu in Alžiriji) se je sestal včeraj že drugič v Kairu in po sestanku je predsednik izjavil, da so sklenili bojkotirati francoske ladje in letala v vseh pristaniščih in na vseh letališčih od Atlantskega oceana do Perzijskega zaliva, dokler ne bo Francija rešila alžirskega vprašanja.

Večina Alžircev in precejšnje število Francozov se ni udeležilo referenduma, ker ne sprejema sedanje metode za rešitev alžirskega vprašanja, ugotavlja nočojšnja beograjska «Borba». Mnogi so glasovali proti, ker zahtevajo za Alžirijo več, kot pa de Gaulle obeta, številni so glasovali «da», v pričakovanju, da bo de Gaulle šel v izvajanju načela samoopredelitve dalje, kot pa se danes sam izraža.

«Ima se vtis, dodaja «Borba», da je večina Francozov in Alžircev uvidela, da stari način vodi v neuspeh. Predsednik de Gaulle je dobil sicer večino glasov v Franciji, toda s tem njegov alžirski enostranski načrt ni bil razveljavljen niti potrjen. Potrjeno je samo spoznanje, da je FLN edina realna sila med alžirskim prebivalstvom in da vedno večje število Francozov uvideva, kje je pot, ki vodi k trajnemu miru v Alžiriji in v Sredozemlju.»

Včeraj padla še dva delavca pod streli belgijske policije

V nedeljo je umrl en ranjen delavec - Nove močne demonstracije v Monsu, Charleroiu in Louvrieru - Vlada dala policiji ukaz, naj pokaže «večjo odločnost» - Nov kontingent vojakov odpoklican iz Nemčije

Pred odstopom socialističnih poslancev?

BRUSELJ, 9. — Včeraj je v bolnišnici v Liegeu umrl še en delavec, ki je bil ranjen med demonstracijami v petek. Danes je bil med spopadi v Charleroiu ubit na barikadah en delavec, dva pa sta bila ranjena. Med spopadi v Monsu pa je policija streljala na demonstrante in dva od njih ranila.

Vlada je na svoji današnji seji sklenila, da bodo vse učno osebje, ki se ne bo jutri javilo v službi, začasno suspendirali ter mu bodo odtrgali te dni od plače Razen tega so dali policiji nova navodila in ji priporočali «večjo odločnost». Minister za javna dela Harmel je na tiskovni konferenci izjavil, da so danes preprečili atentat proti železniškima postajama v Monsu in Charleroiu in da so aretirali več stavkajočih. Vlada je sporočila, da so odredili vse potrebne varnostne ukrepe «proti valu zločinskih sabotažnih dejanj in atentatom v raznih krajih države».

V uradnih krogih so sporočili, da je vlada sklenila odpoklicati še en kontingent belgijskih čet iz Nemčije. Pred petnajstimi dnevi so iz Nemčije odpoklicali 2.500 belgijskih vojakov. Današnji sklep kaže, da vlada ne pričakuje v prihodnjih dneh zmanjšanja napetosti, zlasti ne na Valonskem.

V industrijskem centru Mons je danes zelo napeto. Ponoči so orožniki postavili bloke na cestah, ki peljejo v mesto, ker je prišla vest, da namerava na tisoče stavkajočih z rudarskega področja Borinage izvršiti napad in zasesti javna poslopja. Kljub temu pa je velikemu številu demonstrantov uspelo priti v mesto, kjer je vojaštvo zasedlo javna poslopja, na katera so postavili napise: «Vojaška zasedba, ne približajte se, streljamo». Pred telefonsko centralo se je zbralo več tisoč demonstrantov, ki jih je policija razgnala s solzilnimi bombami in s streljanjem.

V metalurškem centru Louvriere se je danes zbralo na glavnem trgu nad 50.000 stavkajočih. Prišli so iz bližnjih mest Verviers, Tournai in Charleroi. Nosili so napise proti predsedniku vlade in proti kardinalu Roeyu. Zbrali so se pred ljudskim domom, kjer jim je govoril sindikalni voditelj Andre Renard. Izjavil je, da so poslanci Osrednje Belgije pripravljeni odstopiti.

«Preden se odločimo, da zapustimo visoke peči, je izjavil, pozivamo tovariše v socialistični stranki, naj takoj nastopijo z drugimi sredstvi, naj na kak način odprejo drugo fronto».

Renard je govoril tudi v Huyu v Vzhodni Belgiji, kjer je bila tudi množična demonstracija več tisočev stavkajočih. «Včasih, je izjavil Renard, so pogajanja mogoča. Toda ne verjamem v pogajanja ali v kompromis, kar se tiče enotnega zakona. Ta zakon je treba enostavno umakniti. Nismo sindikalni poujadisti. Vemo, da so davki potrebni, toda plačati hočemo vsak na podlagi svojega gospodarskega položaja».

V Charleroiu so demonstranti razbili izložbena okna liberalnega lista «La Novelle Gazette» in konservativnega lista «Le Rappell». Prišlo je do spopada na barikadah, pri čemer je bil ubit en demonstrant, dva pa ranjena.

Vlada je objavila poročilo, v katerem trdi, da so barikade na cestah v pokrajini Hainaut povzročile 65 incidentov. Pri enem takih incidentov je zgubil že življenje neki motociklist, dve osebi pa sta bili hudo ranjeni.

V središču pozornosti političnih opazovalcev pa so izjave Renarda, ki je dejal, da bi bili socialistični poslanci Osrednje Belgije pripravljeni odstopiti, zato da se odpre «druga fronta» v borbi. Če bi prišlo do tega, bi bile potrebne nove delne volitve. Nekateri pa so mnenja, da ni gotovo, da bi socialistično vodstvo sledilo temu zgledu in pozvalo vse socialistične poslance, naj odstopijo.

Toda tudi v vladni koaliciji se postavlja ideja razpustitve parlamenta. Liberalci in krščanski socialci so mnenja, da bi v primeru volitev pridobili glasove, če bo vladi uspelo zatreti stavkovno gibanje. Vendar pa dodajajo, da bo mogoče govoriti o predčasnih volitvah šele po izglasovanju enotnega zakona v parlamentu. O tem pa bodo glasovali šele proti koncu tedna.

Medtem pa se gospodarski položaj v Belgiji vedno slabša. Finančni minister Van Houte je izjavil, da sedanja kriza hudo vpliva na finančni položaj Belgije, bodisi zaradi izgube delovnih dni, kakor tudi zaradi izgube davčnih dohodkov. Stavka bi utegnila s časom tudi omajati položaj franka. Van Houte je izjavil, da je primanjkljaj v proračunu konec leta 1960 znašal 28 milijard belgijskih frankov in da bo odobritev enotnega zakona omogočila zmanjšanje javnega dolga in primanjkljaja na trinajst ali štirinajst milijard.

Centralni odbor socialistične stranke zaključil zasedanje

Odobrili so Nennijevo poročilo Kongres stranke: 15.-19. marca

Voditelj PSI poudaril potrebo, da se stranka znebi ostankov sektaštva, hkrati pa doseže globljo notranjo enotnost Manevriranje v zvezi s krajevnimi upravami - Stavka elektromehanikov se bliža kraju

(Od našega dopisnika)

RIM, 9. — Pozornost političnih krogov je pritegnilo nase zasedanje centralnega odbora socialistične stranke, ki se je začelo včeraj in zaključilo danes. Znano je namreč, da je zlasti levica PSI razvijala v teh poslednjih časih precej ostro polemiko proti avtonomistični večini, katero obtožuje, da se je izneverila sklepom kongresa v Benetkah in v Neaplju; vendar na tem zasedanju ni prišlo do diskusije o teh vprašanjih, ker se je centralni odbor v glavnem pečal z organizacijskimi vprašanji v zvezi z bližnjim kongresom stranke, ki se bo vršil prihodnjega 15. marca, kakor je predlagal Nenni, centralni odbor pa je ta njegov predlog sprejel. Glavna bitka med tremi strujami se bo vršila na kongresu, ki bo zanimiv tudi zaradi tega, ker bodo na njem postavili tudi vprašanje odnosov med večino in manjšinskima strujama, ki ju Nenni dolži, da sta vodili frakcionaško borbo proti vodstvu stranke, in pravi, da je treba temu napraviti konec, ne da bi s tem hoteli preprečiti «kroženje mnenj» v notranjem življenju stranke.

V svojem poročilu (ki ga Nenni ni prečital na zasedanju, ampak so ga le razdelili vsem članom centralnega odbora) voditelj PSI poudarja, da je vodstvo pravilno tolmačilo sklepe kongresa v Neaplju in se nato zadržuje na naslednjih osmih točkah pretekle dejavnosti PSI: popolno sodelovanje PSI v delavskih borbah; socialistična pobuda glede deželnih uprav in šole smernice gospodarske politike na notranjem področju in na področju evropske integracije; kriza v poljedelstvu; vprašanje krajevnih uprav; zunanja politika; odnosi s katoličani; nesoglasja med PSI in KPI. V polemiki z levico je Nenni zlasti podčrtal, da je treba odstraniti še zadnje ostanke» sekstaštva in strumentalnega pojmovanja sindikata»; da je mesto PSI »izven blokov in proti njim», «izven politike sile in proti njej» in da je to njegovo stališče v nasprotju tako s stališčem evropske socialdemokracije in evropskih ter ameriških sindikatov, kakor tudi s stališčem komunistov. PSI zahteva «obrambno in zemljepisno omejeno tolmačenje atlantskega pakta» in nasprotuje «novim in večjim obveznostim».

Kar zadeva krajevne uprave, je Nenni poudaril, da PSI ne namerava nuditi «socialistične bergle» KD povsod tam, kjer ne more več računati na podporo fašistov, ampak zahteva novo politiko. Politika PSI teži k temu, da se poruši zid, ki loči socialistične množice od katoliških množic. PSI spoštuje krščansko vero in moralo, vendar pa je v opoziciji proti KD, ker «znotraj enotnosti katoličanov obstajajo nasprotujoče si sile», nekatere konservativne in nazadnjaške, druge pa mlade in napredne sile. Notranje protislovje KD ni rešeno in tudi ne bo pravi Nenni, dokler bo «prevladoval kriterij politične enotnosti katoličanov okrog centrističnega skupnega imenovalca, ki ne bo mogel dolgo vzdržati ob spopadu z največjimi problemi dežele in naše opozicije».

V zadnjem delu svojega poročila se Nenni zadržuje na odnosih s komunisti. Stališče PSI nasproti KPI se je v teh poslednjih letih zaostrilo tako v zvezi z mednarodnimi vprašanji, kakor tudi zaradi nasprotujočega si stališča socialistov in komunistov glede «socialistične oblasti, demokracije in svobode». «PSI ne istoveti, v sistemu komunističnih dežel, privlačujočega pola in sedanje oblike razredne borbe», kakor ne istoveti atlantskega bloka s taborom svobode. Proces kritike, ki se je začel z XX. kongresom KPSZ, se ni nadaljeval, pravi Nenni; le malo stvari, ki so jih boječe nakazali leta 1956, je še ostalo, in še teh ne najdemo v deklaraciji 81; najdemo pa v njej «koncepcijo in prakso hegemonije in diktature proletariata, ki jo razumejo kot hegemonijo in diktaturo komunistične stranke, tudi onstran poraza vladajočega razreda samega». Glede tega obstaja globoka razlika med socialisti in komunisti, zaključuje Nenni.

Iz Nennijevega poročila izvemo, da ima PSI 505.698 članov (leta 1958 jih je bilo 468.671). Centralni odbor je sklenil, da bo vsakih 100 članov izvolilo enega delegata za kongres.

Centralni odbor je odobril razne sklepe organizacijskega značaja; z večino glasov je bilo odobreno tudi Nennijevo poročilo, hkrati pa so vzeli na znanje tudi obe resoluciji manjšinskih struj, ki bodo objavljene v četrtkovi številki glasila PSI «Avanti», s podpisi vseh pristašev, ki jih ima vsaka struja v centralnem odboru.

Glede krajevne uprave v Milanu ni sicer še nič novega, vendar se zdi, da bo po grožnjah Malagodija KD postavila PSI take pogoje za sodelovanje, da socialisti nanje ne bodo mogli pristati, in da bo tako mogla zvrniti nanje odgovornost za prekinitev pogajanj in za imenovanje komisarja. Spričo te možnosti, so socialisti nekoliko zavrli s pogajanji tudi v Firencah in v La Spezii, vodilni demokristjani iz Genove, z bivšim županom Pertusiem na čelu, pa so danes obiskali političnega tajnika KD Mora in se z njim razgovarjali o vprašanjih v zvezi s krajevno upravo v svojem mestu.

Borba elektromehanikov se bliža kraju. Včeraj dopoldne so dosegli sporazum med sindikalnimi organizacijami in vodstvom podjetja TBB (Tecnomasio Brown-Boveri), ki zaposluje nad 5000 delavcev in nameščencev. Plače in mezde bodo zvišali s 1. januarjem za 11,5 odst. Ugodno potekajo pogajanja tudi s skupino podjetij «Magneti Marelli», kjer je tudi okrog 5000 delavcev in nameščencev. Predhodni razgovori se vrše tudi s podjetji «Stigler-Otis», «Philips», «Autelco» in «Siemens-Privata». Nepopustljiva so le še podjetja «Triplex», «Pagani», «Cea-Perego» in «Lesa».

A. P.

—«»—

Poziv ZAR arabskim vladam

KAIRO, 9. — Skupščina ZAR je pozvala danes vlade vseh arabskih držav, naj prekinejo vse odnose s Francijo ter naj nacionalizirajo francosko imovino v arabskih državah.

Prvo dejanje skupščine ob otvoritvi drugega zasedanja je bilo odobritev resolucije, ki vsebuje naslednje točke: 1. Vse arabske države bodo morale takoj prekiniti diplomatske, gospodarske in kulturne odnose s Francijo. 2. Nacionalizirati bodo morale francosko imovino na svojem ozemlju. 3. Podpirati bodo morale alžirsko osvobodilno vojsko, predvsem s pošiljanjem orožja in vojaških strokovnjakov. 4. Likvidirati bodo morale vsa oporišča NATO na svojem ozemlju. 5. Posredovati bodo morale pri prijateljskih vladah, ki niso še priznale alžirske vlade, naj to storijo. 6. Vse arabske in prijateljske države bodo pozvane, naj podprejo načrt referenduma v Alžiriji pod nadzorstvom OZN.

Skupščina je sprejela priporočilo za ustanovitev parlamentarne delegacije, ki naj obišče arabske države, da dosežejo odobritev in izvajanje te resolucije.

—«»—

ANKARA, 9. — Za predsednika turške poslanske zbornice so danes izvolili generala v pokoju Kazena Orbaya, ki ne pripada nobeni politični stranki, skladno z določbo ustave, ki predpisuje, da mora biti predsednik poslanske zbornice politično nevtralna osebnost.

Pred prevzemom predsedniške funkcije 20. t. m.

Še en sestanek Kennedy-Eisenhower zaradi mednarodnega položaja

Načrt sen. Mansfielda za reformo predsedniških volitev - Na pobudo Kennedyja bo ustanovljen prostovoljni «korpus za mir» za nerazvite dežele - Eisenhower se je poslovil od Pentagona

NEW YORK, 9. — Komaj pred enim tednom je Kennedy izjavil, da pred prevzemom oblasti ne bo potreben ponoven sestanek z Eisenhowerjem. Danes pa so iz Bele hiše sporočili, da se bosta Kennedy in Eisenhower kljub temu sestala 19. t.m., in sicer na predlog novoizvoljenega predsednika. Zaradi tega se vsi sprašujejo, kaj je vzrok ponovnega sestanka. Na splošno se trdi, da gre za poslabšanje mednarodnega položaja, zlasti pa za krizo v Laosu, kjer se dogodki naglo, toda nejasno razvijajo, od koder ni pravih poročil, ki so povečini protislovna, ki pa so bila vsaj tako prikazana javnosti. Kennedy hoče baje vsej tej zmedi napraviti konec. Tudi ves ameriški tisk je soglasno začel pisati o zahodni solidarnosti, o «sporazumni odločnosti spričo komunistične ofenzive», kajti to naj bi bil pogoj za kakršne koli razgovore med obema blokoma.

Danes je Kennedy imel v Massuchussettu svoj prvi uradni govor po izvolitvi. Dejal je, da njegova uprava ne bo vezana na posebne interese kake skupine, ter je poudaril «neodvisnost in poštenost».

Eisenhower pa se je danes poslovil od funkcionarjev departmaja za obrambo. V Pentagon je prišel že dopoldne ter obedoval s tajnikom za obrambo Gatesom in s tajniki za vojsko, mornarico in letalstvo.

Medtem je Kennedy imenoval še nekatere nove funkcionarje v svoji bodoči upravi. Hkrati pa se je zvedelo, da je posebna komisija njegovih sodelavcev izdelala načrt za ustanovitev — najprej samo za poskus — posebnega «korpusa miru», ki naj bi ga sestavljali ameriški mladi prostovoljci za pomoč nerazvitim državam. Kennedy sam je prvič govoril o tej novi mladinski organizaciji že med volilno kampanjo. Pozneje so izdelali načrt strokovnjaki pod vodstvom ravnatelja centra za mednarodno proučevanje tehnološkega zavoda v Massachussettu. Ni še znano, ali je Kennedy že v celoti odobril načrt, ki ga verjetno sedaj šele proučuje.

Novo organizacijo sestavljajo študentje višjih zavodov, stari okrog 20 let. Obvezati se morajo, da bodo delali vsaj dve leti. Ameriška vlada bo plačala stroške prevoza in pouka, posamezne vlade bi jim plačevale le stalno dnevnico. Vsak študent bi moral obvladati dve področji dela, za katera je v nerazvitih državah, kamor bi jih poslali, največja potreba.

Danes je načelnik senatne demokratske skupine senator Mansfield pripravil načrt za volilno reformo. V načrtu se predvidevajo neposredne volitve predsednika ZDA, kajti dosedanji zakon, ki določa posredne volitve, je že močno zastarel. Dalje predvideva načrt skrajšanje razdobja med izvolitvijo in prevzemom oblasti, ki je v načrtu določen za 1. december namesto za 20. januar. Razen tega bi morale biti tudi volilne kampanje krajše, zvezna vlada pa bi morala finančno pomagati pri volilnih kampanjah za predsedniške volitve.

Sen. Mansfield je izjavil, da je njegov načrt samo poskus da se najde «zakonita pot za izhod iz zmede, nepravičnosti in neodgovornosti, ki jo označujejo sedanji predsedniški volilni sistem». «Že dolgo časa, je dejal, se namreč čuti potreba, da se stori nekaj za modernizacijo volilnega ustroja in da se v politične kampanje vnese nekaj več dostojanstva in odgovornosti pred javnostjo.

—«»—

Ameriški «manevri» okrog Kube

HAVANA, 9. — Kubanski dnevnik «Revolucion» piše danes, da se ameriška letalonosilka «Franklin Delano Roosevelt» z nekaterimi torpedovkami pridružila ameriškim enotam na področju Guantanamo. List poudarja, da je v zvezi z vestmi o obstoju načrta za bombardiranje petrolejskih čistilnic na Kubi. Dalje poroča list, da so vode okrog Guantanama minirane in dodaja, da so v pomorskem oporišču uredili nova skladišča za zdravila. List navaja ameriško izjavo, da so ta «zdravila potrebna otrokom od tri do štiri tisoč kubanskih delavcev za borbo proti malariji». Pri tem poudarja «Revolucion», da so na Kubi malarijo odpravili že pred mnogimi leti.

Predstavnik ameriške mornarice v San Juanu (Portorico) je izjavil, da se bodo manevri ameriškega atlantskega brodovja začeli danes in bodo trajali vse do konca marca; sodelovalo bo okrog 150 ladij in okrog 40.000 mornarjev in častnikov, ter da vse to «nima nobene zveze s Kubo».

Po vsej Kubi, zlasti pa v Havani, se nadaljujejo obrambne priprave: položaji za mitraljeze in topove, postavljajo se mine in protitankovske ovire itd.

Iz Norfolka v Virginiji pa poročajo, da je več ameriških vojnih ladij s tisoč mornarji odplulo danes na vaje za izkrcavanje amfibij na področju Karibskega morja.

V ČETRTEK SEJA VARNOSTNEGA SVETA ZARADI BELGIJSKE POMOČI MOBUTUJU

Mobutu baje pripravlja nov napad na pokrajino Kivu

NEW YORK, 9. — Varnostni svet se bo sestal v četrtek ob 16.30 po srednjeevropskem času v zvezi s Kongom. Sejo je zahtevala Sovjetska zveza zaradi belgijske pomoči Mobutujevim tolpam pri napadu na pokrajino Kivu z ozemlja Ruanda Urundi. Seji bo predsedoval delegat ZAR Omar Lufti.

Glavni tajnik OZN Hammarskjoeld, ki je sedaj v Južni Afriki, se za to sejo ne bo vrnil v New York.

V Leopoldvillu se je Mobutu danes tajno razgovarjal s častniki svojega glavnega štaba. Govori se, da pripravlja nov poizkus napada na pokrajino Kivu.

Afriški princ Rwagasere, sin kralja na ozemlju Urundi, je obtožil Belgijo, da uvaja a ozemlju Urudni «kraljestvo terorja», ter je sporočil, da e poslal v soboto poziv OZN za prenehanje belgijske uprave nad tem ozemljem. Obtožil je belgijsko upravo sodelovanja z Mobutujem pri poizkusu napada na Kivu z ozemlja Ruanda Urundi.

Nigerijsko poveljstvo v Severni Katangi je sporočilo poveljstvu OZN v Leopoldvillu, da so na področju Manono v Severni Katangi opazili premike čet osrednje vlade, ki prihajajo iz Vzhodne pokrajine in iz Kivu. Manonu je eno od središč, kjer so pripadniki plemena Baluba začeli borbo proti Čombeju. Predstavnik OZN je izjavil, da so te vojake zelo dobro sprejeli v mestu Manonu.

—«»—

Angleško-sovjetski kulturni sporazum

MOSKVA, 9. — Danes so v Moskvi podpisali angleško-sovjetski kulturni sporazum, ki bo veljal od aprila letos, do marca 1963. Po tem sporazumu bodo v Moskvi izdajali angleško revijo «Anglia», ki bo zamenjala leta 1950 ukinjeno «British Ally». V programu se tudi razne prireditve umetniškega značaja, med temi sovjetski glasbeni festival v Londonu in angleški glasbeni festival v Moskvi. Sovjetski minister za kulturo Zukov je na tiskovni konferenci izjavil, da bodo v SZ dovolili prodajo angleških časopisov, ko bodo prenehali z objavljanjem vesti kakor: «Hruščeva so strmoglavili in zamenjali z Malenkovom».

Seku Ture na obisku v Ljubljani in Zagrebu

Obisk indonezijskega zunanjega ministra Subandria

(Od našega dopisnika)

ZAGREB, 9. — Predsednika republike Gvineje Seku Tureja, ki je včeraj zjutraj prispel v Ljubljano, so na železniški postaji pozdravili predsednik skupščine Slovenije Miha Marinko, predsednik izvršnega sveta Slovenije Boris Kraigher in druge ugledne osebnosti slovenske republike. Med enodnevnim obiskom v glavnem mestu Slovenije je Seku Ture obiskal muzej narodnoosvobodilne borbe in inštitut za hidrogradnje. Opoldne je predsednik skupščine Slovenije Miha Marinko priredil v republiški skupščini kosilo, zvečer pa v vili «Podrožnik» večerjo.

Danes zjutraj je Seku Ture v spremstvu predsednika skupščine Slovenije Miha Marinka prispel z avtomobilom v Zagreb, kamor je z vlakom prispel iz Beograda tudi predsednik republike maršal Tito s soprogo.

Opoldne sta bila oba predsednika gosta na kosilu, ki ga je priredil predsednik Sabora Hrvaške dr. Vladimir Bakarić. Med kosilom sta Bakarić in predsednik Seku Ture izmenjala zdravici. «Narodi Jugoslavije, je poudaril Bakarić, ne samo da razumejo borbo in stremljenja narodov Gvineje, temveč so globoko zainteresirani za njen napredek. Dr. žave, ki se osvobodijo kolonializma in ki so stopile kot samostojen objekt na oder politična življenja, predstavljajo največjo oviro nevarnim tendencam današnje dobe,» je poudaril dr. Bakarić. Ob koncu svojega govora je predsednik Sabora Hrvaške čestital za rojstni dan predsedniku Seku Tureju in mu v spomin izročil narodne gosli. Čestitkam Bakarića so se pridružili maršal Tito in ostali udeleženci na kosilu.

Seku Ture se je v odgovoru na zdravico in čestitke zahvalil za gostoljubnost, zatem pa je govoril o borbi proti kolonializmu in posebnosti borbe narodov Gvineje. Poudaril je enakost pogledov Gvineje in Jugoslavije na mednarodna vprašanja in izrazil upanje, da bo gvinejsko ljudstvo imelo kmalu priložnost, da se za gostoljubnost zahvali predsedniku republike maršalu Titu.

Nocoj ob 20 je predsednik Seku Ture skupno s predsednikom Titom in ostalimi člani odpotoval z modrim vlakom iz Zagreba v Beograd. Med bivanjem v Zagrebu je Seku Ture skupno s predsednikom Titom, z Bakarićem, Miho Marinkom in z drugimi osebnostmi obiskal Inštitut za ladijsko hidro-dinamiko in tovarno «Rade Končar».

Na vabilo predsednika republike maršala Tita bo od 13. do 16. tega meseca uradno obiskal Jugoslavijo predsednik Pakistana Ajub Kan. Skupno z njim bodo prispeli finančni minister, tajnik predsednika republike in druge osebnosti.

Kot gost državnega tajnika za zunanje zadeve Kače Popovića, pa je prispel danes na tridnevni uradni obisk v Jugoslaviji zunanji minister Indonezije dr. Subandrio skupno z ravnateljem evropskega oddelka in drugimi funkcionarji zunanjega ministrstva Indonezije. Na zemunskem letališču so Subandria pozdravili Koča Popović in drugi funkcionarji državnega tajništva za zunanje zadeve.

Kot gost centralnega sveta Zveze sindikatov Jugoslavije je danes prispel v Beograd generalni tajnik socialističnih sindikatov Indije Sinha. Med Zvezo sindikatov Jugoslavije in socialističnimi sindikati Indije je široko in stalno sodelovanje. Sinha, ki je obiskal nekatere druge evropske države, je prispel v Jugoslavijo, da bi se seznanil s sistemom delavske samouprave in socialnim zavarovanjem.

B. B.

—«»—

Protestna nota FLRJ albanski vladi

BEOGRAD, 9. — V državnem tajništvu za zunanje zadeve Jugoslavije so danes izročili albanskemu odpravniku poslov novo noto vlade Jugoslavije zaradi prevratnega delovanja albanske vlade proti Jugoslaviji, ki je bilo ponovno dokazano na procesu proti albanskima vohunoma v Skoplju. Odpravnik poslov albanskega poslaništva je noto prebral in je kot običajno ni hotel sprejeti.

—«»—

BEOGRAD, 9. — V Beogradu so se danes začeli razgovori z delegac

Nemška vozila prodirajo v Evropi in Latinski Ameriki

Že od leta 1956 dalje je evropski trg za Zvezno republiko življenjsko važen, saj si njena najbolj donosna gospodarska panoga, avtomobilska industrija, prav v deželah evropskega kontinenta najznatneje širi svoj življenjski prostor. Če upoštevamo, da bi avtarkija za tako občutljivo industrijo kot je ravno avtomobilska, gotovo pomenila smrti udarec, velja to tembolj za Zahodno Nemčijo, ki je že neprekinjeno 5 let prvi izvoznik motornih vozil na svetu.

Če je pred leti Zvezna republika izvažala največ na druge kontinente, se je zadnja leta položaj obrnil: prednost na drugih kontinentih si je priborila Severna Amerika, v Evropi pa je glavni dobavitelj avtomobilov Zahodna Nemčija.

Zahodnonemški izvoz avtomobilov se je povečal zlasti v dežele evropskega severa, v zahodne in srednjeevropske dežele. Leta 1959 so tako Zahodni Nemci izvozili v druge evropske dežele nič manj kot 45 odst. vseh novo proizvedenih motornih vozil. Zanimivo je, da je drugi pomemben izvozni prostor za zahodnonemško avtomobilsko industrijo prav visoko motorizirani ameriški Sever, Združene države in Kanada, ki pokupijo nad 30 odst. zahodnonemških avtomobilov. Nato sledi kot odjemalec v večji razdalji Latinska Amerika z 9 odst., Afrika z 8 odst., avstralsko - oceanske dežele s 3 odst. in Azija s 5 odst. Samo Evropa in Severna Amerika torej pokupita tri četrtine zahodnonemških avtomobilov.

Kako se je večal obseg zahodnonemškega izvoza avtomobilov najlaže vidimo iz naslednje primerjave: izvozne perspektive v Evropi so čedalje večje, v Ameriki že nekoliko manjše, v Afriki so se povečale za kakih 5 odst., v Aziji pa za bore 1 odst.. Izvoz v Avstralijo pa se medtem ni bistveno spremenil. Potemtakem je Evropa prej ko slej najpomembnejši odjemalec, zlasti še, če upoštevamo, da izvoz v evropske dežele nenehno raste, celokupni zahodnonemški izvoz motornih vozil pa se je samo od leta 1950 dalje povečal za celih 90 odst.!

Dalje je vprav presenetljivo uveljavljanje zahodnonemške avtomobilske industrije v deželah Severne Amerike, tem prej, ker je znano, da imajo le-te same močno avtomobilsko industrijo. V teh deželah, ki so bile v zahodnonemških izvoznih postavkah še leta 1953 zastopane s skromnim deležem, je izredno poraslo zanimanje za zahodnonemška in francoska motorna vozila manjših razredov in za tako imenovane uporabne avtomobile. Še bolj zanimivo je, da je Severna Amerika nasploh najbolj obetajoči trg za vozila nemškega, angleškega in italijanskega izvora. Severna Amerika je samo leta 1959 uvozila nad 11 odst. avtomobilov evropskega izvora — pomembno dejstvo, ki je ameriško avtomobilsko industrijo prisililo k revolucionarni preusmeritvi na proizvodnjo manjših in varčnejših vozil, ki je bila dotlej desetletja in desetletja zapostavljena.

V Latinski Ameriki je najpomembnejši odjemalec zahodnonemških avtov Brazilija, ki že tudi montira uvožene agregate v lastni avtomobilski industriji. Brazilija skupaj z Venezuelo in Mehiko pokupi okrog 70 odst. vseh zahodnonemških motornih vozil na tem območju. Na afriškem kontinentu je pomemben kupec Južnoafriška unija. To deželo uvrščajo med najbolj motorizirane na svetu in znaša njen delež v afriškem uvozu 53 odst. Dalje sledijo kot uvozniki Egipt, Nigerija, Belgijski Kongo in Maroko, ki jih Zahodni Nemci štejejo med svoje že tradicionalne poslovne partnerje. V Aziji velja omeniti Iran in Indijo, medtem ko Avstralija ni izključna domena Zahodnih Nemcev, saj ondi tudi na področju trgovine z avtomobili prevladuje nacionalni čut povezanosti z Britanijo.

V Zahodni Evropi sodijo med najzvestejše odjemalce zahodnonemških avtomobilov predvsem Švedi, Belgijci, Avstrijci, Danci, Nizozemci, Švicarji, Norvežani in Portugalci.

V bojazni pred morebitno krizo Nemci nenehno proučujejo svetovno avtomobilsko borzo, tembolj, ker skušajo prilagoditi svojo izvozno strukturo spremembam oziroma jo spremeniti toliko, kolikor ostaja izvoz drugih dežela bolj ali manj enosmeren. Njihovi računi in predvidevanja nikakor niso brez osnove, saj že leta in leta zasledujemo stabilno usmerjenost, na primer angleškega izvoza v dežele Commonwealtha, torej na šterlinško območje (okrog 50 odst.) in nadaljnjih 31 odst. v Združene države. Francija je podobno usmerila okrog 4 petine svojega avtomobilskega izvoza v dežele francoskega interesnega območja, kot tudi v pet drugih držav, ZDA, Zahodno Nemčijo, Belgijo, Švedsko, Švico in Kanado. Italijani izvozijo že nekaj let nad polovico svojih avtomobilov predvsem v dve deželi, namreč v Zvezno republiko in ZDA. In naposled Združene države, ki prodajajo okrog 3 četrtine izvoženih avtomobilov že nekaj let izključno ponajvečv v dežele Latinske Amerike.

Dobave uporabnih avtomobilov v dežele Latinske Amerike, Afrike in Azije so s 35 odst. v nemškem uvozu na prvem mestu. Izvoz osebnih vozil z 20 odst. v te države kot tudi v ZDA in Avstralijo je šele na drugem mestu. Zdaleč najmočnejši uvoznik avtomobilov obeh omenjenih vrst pa je s 45 odst. Evropa.

Da Severna Amerika in Avstralija odkupita več osebnih kot uporabnih avtomobilov, lahko pripišemo življenjskim pogojem v teh industrijsko razvitih deželah. Narobe pa pretežno agrarne dežele Latinske Amerike, Afrike in Azije potrebujejo več kombijev, poltovornih in tovornih avtomobilov.

Zvezna republika je med petimi največjimi izvozniki avtomobilov, ki so v svetovni izvozni listi zastopani s 95 odst., udeležena z dobro tretjino. Vodilna vloga ji pripada zaradi izvoza osebnih avtomobilov — tu znaša njen delež več kot 35 odst.. Zahodna Nemčija je drugi največji dobavitelj Združenih držav, kar se zdi tembolj pomembno, saj Severna Amerika sama pokupi nekaj manj kot tri četrtine vseh izvoženih osebnih avtomobilov. Kar zadeva izvoz te vrste motornih vozil, je Zahodna Nemčija s 26 odst. na tretjem mestu za ZDA (37 odst.) in Veliko Britanijo (29 odst.).

Njen podrejeni položaj v izvozu osebnih avtomobilov si lahko razlagamo z dejstvom, do sta si prvi dve deželi v nekaj desetletjih utrdili svoj položaj v Latinski Ameriki, Afriki in Aziji zlasti v okviru programa pomoči, v katerega sodi tudi krepitev motorizacijske ravni.

Prvenstvo Zahodne Nemčije v Evropi pa je neizpodbitno, saj je le-ta s 45 odst. na prvem mestu med dobavitelji avtomobilov. Sledita ji Francija s 25 odst. in Anglija s 16 odst.. Na področju tovornih avtomobilov je nemški primat še veljavnejši, saj znaša njen delež v celokupnem evropskem uvozu kar 53 odst. (osebna vozila 44 odst.). v severnoameriškem uvozu pa 32 odst. Pred njo je le še Velika Britanija, ki pa si je svoj vrhunski položaj priborila predvsem z izvozom v Kanado.

Zlasti letos se je Zahodna Nemčija močno uveljavila tudi v drugih, slabše motoriziranih področjih Latinske Amerike, Afrike in Azije, ki so bile doslej izključna domena drugih dežel. Med uvozniki avtomobilov v Latinsko Ameriko je bila Nemčija letos udeležena z več kot tretjino, v Afriko z dobro četrtino (tretji največji dobavitelj, takoj za Francijo in Anglijo), medtem ko se v Aziji v konkurenci z Anglijo poteguje za prvenstvo.

Izvozne perspektive zahodnonemške avtomobilske industrije so torej dokaj ugodne, vendar so ugodnejše v drugih delih sveta kot v Evropi kljub dejstvu, da je evropski gospodarski prostor njena izključna domena. Razlog za določeno skepso je treba iskati v omejitvah, ki imajo svoje temelje izven nemškega državnega ozemlja Medtem ko namreč Zahodna Nemčija ne predpisuje nobenih uvoznih omejitev, ki ji spričo močnega industrijskega potenciala tudi niso potrebne, mnoge druge evropske dežele, ki veljajo za uvoznice nemških avtomobilov, ščitijo lastno nastajajočo industrijo pred tujimi industrijami z visokimi uvoznimi carinami Mednje sodita predvsem Francija in Italija, ki zelo malo uvažata, temveč izvažata Mnogo bolj hvaležno območje za zahodnonemški izvoz avtomobilov so dežele Skupnega evropskega trga, kot Belgija, Nizozemska in Danska, od katerih kupuje Zvezna republika v zameno kmetijske pridelke. Zahodnonemški poslovni stiki s temi deželami so toliko bolj živahni, ker se le-te razen z montažo uvoženih avtomobilskih delov, le malo ukvarjajo z lastno avtomobilsko proizvodnjo.

Pred nekim volišče v Alžiriji. Sodeč po sliki, na volivcih ni videti, da so prišli zelo prostovoljno na volišče

Poziv za pomoč LR Kitajski v angleškem listu

MANCHESTER, 9. — V tukajšnjem «Guardianu» je izšel poziv za «takojšnjo in izdatno pomoč» Ljudski republiki Kitajski, ki je prizadeta zaradi hudega pomanjkanja. Poziv je podpisalo več znanih angleških osebnosti, med njimi pisatelj J. B. Pristley, arheolog Jacquetta Hawkes, kanonik John Collins, dekan katedrale sv. Pavla, dr. Donald Soper, bivši predsednik metodistične konference, ter pisatelj Sir Stephen King-Hall.

Podpisniki poudarjajo, da sicer niso komunisti, a menijo, da mora Zahod pomagati «velikemu narodu, katerega prispevek za svetovno omiko je bil neizmeren». Po njihovem mnenju bi bilo treba del te pomoči finansirati z zmanjšanjem izdatkov, določenih za proračune obrambe v posameznih državah.

—«»—

RIM, 9. — Danes je v Rimu izšla prva številka lista «Ore 12», novega «neodvisnega ekonomsko-finančnega dnevnika», ki mu je ravnatelj Gino Lanzara. Izhajati je začel tudi list «Ore 12 notte», «dnevnik za politično-ekonomsko-socialne informacije», ki ga prav tako vodi Gino Lanzara.

Stroj ki poišče najprimernejšo nevesto

Na tem mestu smo že opozorili na nekatere knjige, ki jih je ljubljanska založba Mladinska knjiga izdala v svoji Knjižnici Sigma. Avtor France Križanič se je pojavil že s svojim drugim delom v tej knjižnici; to njegovo delo se imenuje «Elektronski aritmetični računalnik». Kot sam pravi v uvodu, ima knjižica «svoje korenine v predavanjih, ki jih je pripravil tudi za srednješolske krožke», in «mlademu bralcu» naj bi bila tudi namenjena. Želeli bi, da bi veljalo to tudi pri nas in da bi jo marsikateri mladi bralec vzel v roke — seveda tak, ki si je z matematiko kolikortoliko domač. Križanič hoče zbuditi zanimanje za nova področja tehnike in matematike. Kdor bo knjižico prebral, bo že dobil precej znanja o čudovitem stroju, ki lahko tudi igra šah, izbira ženinom najprimernejše neveste in ki piše moderne pesmi in skladbe. Računalnik manchesterske univerze je celo napisal ljubezensko pismo. Če knjigo priporočamo našim dijakom in profesorjem matematike, gotovo ne mislimo, da bi ti ne znali pisati ljubavnih pisem in si sami izbrati primerno nevesto.

Žalostna usoda bivšega vojaka

Poblaznel in ustrelil dve osebi do smrti

Palmo Migliori, ki se je z grške in ruske fronte vrnil umsko neuravnovešen, je ranil še dve drugi osebi

MODENA, 9. — Nesrečni bivši vojak, ki je v nedeljo v napadu blaznosti, kar kosil s svojo lovsko puško po domači vasi Olini, je sedaj že v zaporih v Modeni. Vas Olina je 6 km od naselja Pavulla v modenskem Apeninu. Tu je v nedeljo popoldne med 15. in 16. uro prišlo do zelo žalostnega dogodka, ki je terjal dve smrtni žrtvi, dočim sta dve osebi bili ranjeni.

Palmo Migliori, ki se je v času zadnje vojne boril na grški in ruski fronti, je prinesel po vojni domov žalostno dediščino — umsko neuravnovešenost. Živel je sam v neki bajti in v nedeljo je nepričakovano poblaznel. Z lovsko puško v roki je stopil v vas in začel streljati, na kogar je pač naletel. Najprej je ustrelil proti 23-letnemu Palmu Molinazziju, ki pa ga ni hudo ranil, nato je naletel na 11-letno Loretto Arrighi, ki jo je na mestu ubil. Ljudje so sicer začeli pred njim bežati, toda Ermentina Donini ni utegnila pobegniti mu. Ostala je na mestu mrtva. Med streljanjem sta blaznemu človeku prišla naproti dva moška, katerih eden 54-letni Pierino Cortelloni je hotel nesrečneža razorožiti, pa ga je bivši vojak ustrelil v roko.

Vtem je blazni bivši vojak prišel že na konec vasi in se pred množico ljudi, ki so bili oboroženi z lovskimi puškami umaknil v gozd.

Policija ga je začela iskati in ga ujela danes dopoldne, ko se je ves premražen hotel skrivaj prikrasti v svojo kolibo. V gozdu je namreč za meter snega in ponoči je bilo 14 stopinj pod ničlo. Nesrečni vojak se karabinjerjem ni upiral, temveč je puško takoj odložil in se jim predal. Odpeljali so ga v zapore v Modeni.

—«»—

Zafredov uspeh z opero «Hamlet»

RIM, 9. — Kot tretja v operni sezoni rimskega opernega gledališča je prišla na vrsto nova opera skladatelja Maria Zafreda, 38-letnega Tržačana, «Hamlet». Dirigiral je Fernando Previtali, režiral pa Luigi Squarzina. Peli so: Antonio Boyer (Hamlet), Luigi Infantino (kralj), Anna Maria Rota (kraljica), Maria Di Giovanna (Ofelija), Gastone Limarilli (Laertes), Agostino Lazzari (Horacio).

Občinstvo je po vsakem dejanju mnogo ploskalo in avtor sam je moral po drugem in tretjem dejanju pred zastor, da se občinstvu zahvali za ploskanje.

—«»—

Smrt po padcu z lestve in postelje

TRENTO, 9. — S tovorom sena je 59-letni Cristoforo Slanzi stopal po lestvi. Pri tem je napravil napačen korak ter padel z višine skoraj 10 m. Prenesli so ga v bolnišnico, kjer je po dveh dneh umrl.

V Rimu pa je neki 71-letni bolnik padel s postelje in se precej polomil, tako da je za posledicami teh poškodb umrl.

Upor in predaja v kaznilnici

FILADELFIA, 9. — Kakih 30 kaznjencev zapora «Eastern State Penitentiary» v Filadelfiji se je sinoči uprlo in zasedlo opazovalni stolp kaznilnice, v kateri je kakih 1200 kaznjencev. Pri tem so uporniki vzeli kot talce še nekaj zapornih čuvajev. Uporniki, oboroženi z noži domače izdelave, sekirami in drugimi kovinskimi predmeti, pa so kmalu popustili. Po dveh urah so se vrnili v celice in izpustili tudi talce, katerih dva sta bila laže ranjena. Med tem je prišlo do majhnega požara, ki je zahteval poseg gasilcev.

Do upora je prišlo okoli 18. ure (po italijanskem času opolnoči) in sicer v trenutku, ko bi po večerji kaznjenci morali spet v svoje celice. Nekaj kaznjencev se je vrglo na nekega stražarja in mu odvzelo ključe, s katerimi so si odprli pot do kontrolnega stolpa zapora, kjer so zajeli še enega častnika kaznilniških paznikov. Na stotine oboroženih policijskih agentov je takoj obkolilo zapor, ki je star kakih 130 let, hkrati pa so mogočni reflektorji gasilcev osvetljevali zapor in okolico. Uporniki niso skušali vdreti iz kontrolnega stolpa niti se niso hudo upirali, ko so jih začeli obmetavati s solzilnimi bombami. Precejšnja skupina policajev s plinskimi maskami je vdrla v kontrolni stolp in kaznjenci so se mirno vrnili v svoje celice. Vzroki upora niso znani.

—«»—

Padel na ledu in utonil

BOCEN, 9. — V vodah prekopa Mühlbach v bližini naselja Naturno v dolini Venosta so našli truplo zidarja Josepha Pratznerja, ki je izginil v soboto. Kolikor se je dalo ugotoviti, je delavec v soboto odšel iz sedeža Enala v Naturnu in se napotil proti domu po cesti, ki teče ob robu prekopa Mühlbach. Cesta je bila prekrita z ledom in verjetno je možu spodrsnilo in padel je v vodo. Ker se je pri padcu udaril v glavo in ostal omotičen, se ni mogel rešiti iz prekopa.

—«»—

Izgubila je ogrlico za tri milijone

RIM, 9. — Markiza Di Suni Sanminiatelli je sinoči na Trgu Ungheria izgubila ogrlico sestavljeno iz 60 biserov in s sponko iz safira v vrednosti 3 milijonov lir. Ogrlica je last družine Doria.

—«»—

Sen spet v Rimu

RIM, 9. — Generalni direktor mednarodne organizacije FAO Sen je davi v družbi svoje žene prispel na letališče Ciampino. Prišel je iz Kaira. Generalni direktor Sen je bil dva meseca na poti po Daljnem vzhodu, kjer je imel konference in se ustavil še posebej v Saigonu in Džakarti, da bi proučil agrarne probleme nezadostno razvitih dežel.

Huda železniška nesreča v Španiji

Najmanj 25 mrtvih pri trčenju dveh vlakov v predmestju Barcelone

V ekspresnem vlaku se je nahajalo tudi nogometno moštvo «Espanol» iz Barcelone, ki se je vračalo iz Valencie Igralci so ostali nepoškodovani

BARCELONA, 9. — Danes zgodaj zjutraj se je že v samem predmestju Barcelone pripetila železniška nesreča, kakršne v Španiji že mnogo let ni bilo. Ekspresni vlak, ki je prihajal iz Valencie, se je zaletel v neki tovorni vlak. Vlaka sta bila na istem tiru. Lokomotiva tovornega vlaka se je zarila v prve vagone ekspresnega vlaka in drugi vagoni so se nagrmadili drug vrh drugega.

Takoj je bilo očitno, da je nesreča zahtevala več smrtnih žrtev, vendar pa še sedaj ni bilo mogoče ugotoviti točnega števila mrtvih. Poročila proti večeru so navajala, da je najmanj 25 mrtvih, 36 oseb pa je ranjenih in med temi sta dve hudo ranjeni. Še vedno pa je možno, da bodo iz železja vagonov privlekli na dan še kako truplo. Nekaterim bolniškim sestram je uspelo, da so skozi neko luknjo dale injekcijo krvne plazme neki ženski in neki deklici, ki ju še ni bilo mogoče rešiti iz vagona.

V ekspresnem vlaku so se nahajali tudi nogometaši moštva «Espanol», ki so se vračali iz Valencie, kjer so igrali s tamkajšnjim moštvom. Kot je potrdil eden od voditeljev omenjenega kluba, med igralci ni bil nobeden poškodovan; moštvo se je nahajalo v spalnem vagonu, ki je bil na koncu vlaka.

Nesreča je baje nastala zato, ker so bile zavore ekspresnega vlaka nekoliko pokvarjene. Vendar je tu neka nejasnost: kako da sta se oba vlaka nahajala na istem tiru.

Brž ko se je izvedelo za nesrečo, so začeli prihajati številni prijatelji in sorodniki potujočih, da izvedo, kaj se je zgodilo njihovim dragim. Mnogim ni preostalo drugega kot sodelovanje pri istovetenju mrtvih. Domnevajo, da bo treba še nekaj ur, preden bodo lahko vse ranjene potegnili iz razbitin vagonov.

—«»—

Uspešne aretacije

MILAN, 9. — Milanska policija je polovila celo skupino oseb zaradi ponavljajoče se kraje na račun družbe «Olivetti», Gre ga 36-letnega Lina Cestarija, 25-letnega Emilia Marianija, njegovega 23-letnega brata Giovannija, in 29-letnega Rinalda Pitrolo, 45-letni Angelo Rosetti in 51-letni Pietro Pedrazzoli pa sta prijavljena, ker sta ukradeno blago kupovala.

Cesari, ki je imel prost dostop v skladišča družbe «Olivetti» v Milanu, ker je bil tu nameščen, je verjetno nasedel «nasvetom» bratov Mariani in odnesel iz skladišča 34 pisalnih in 6 računskih strojev. Vse to je bilo iz skladišča odneseno v dveh obrokih, in sicer 21. in 31. decembra minulega leta. Večino ukradenih strojev je policija našla.

GENOVA, 9. — Predsednik železničarskega «dopolavora» v Genovi odv. Armando Torre je bil prijavljen sodnim oblastem zaradi primanjkljaja 20 milijonov lir iz blagajne že omenjenega «dopolavora». Armando Torre, višji inšpektor personalnega urada genovske železniške direkcije, je bil začasno odpuščen.

Že pred časom so genovski železniški direkciji prihajale vesti o nekih nepravilnosti v upravi «dopolavora». Neka komisija, ki ji je bilo naročeno, naj pregleda ustrezne računske knjige, je ugotovila, da je vse v redu. Primanjkljaj pa je prišel na dan, ko so Torra vprašali, kje je onih 20 milijonov, kolikor bi jih po računskih knjigah moralo biti v blagajni. Tedaj je Torre jecljajoče izavil, da jih je porabil, da bi poravnal neke osebne račune, Baje je bil strasten igralec.

MONZA, 9. — Karabinjerji so aretirali «možgane» neke tolpe, ki je potvarjala in razpečevala potvorjene bankovce in ki so jo karabinjerji iz Lecce že v septembru razkropili. Sedaj so aretirali 53-letnega Alessandra Maura, voditelja te tolpe, ki je tedaj pobegnil v Monzo. Karabinjerji so Maura aretirali v trenutku, ko je odhajal na kolodvor, da bi pobegnil v Švico. Odpremili ga bodo v Lecce.

—«»—

Kam je izginil dobitnik 100 milijonov?

BOCEN, 9. — Uradnik Alberto Generali, ki je zadel na novoletni loteriji 100 milijonov, je izginil; nihče ne ve, kje se nahaja. Niso ga našli ne v San Remu niti v Misurini. Še preden je kaj vedel o milijonih, je namreč govoril, da bo šel malo na dopust bodisi k morju bodisi v hribe.

Generali je doma iz Mattarella v pokrajini Trento pa se je po smrti staršev preselil v Sesto San Giovanni in zaposlen je pri milanskem sedežu družbe Montecatini. Ni poročen in ima le sestro, ki živi v Bocnu, poročena z železniškim uradnikom. Sestra Aletta sedaj čaka od hipa do hipa svojega brata, ki je bil navajen, da jo je vedno vprašal za mnenje pri svojih važnih odločitvah. Toda doslej se novi multimilijonar še ni javil v Bocnu.

MILAN, 9. — Milančani so imeli v teh dneh srečo: 100 milijonov in 30 milijonov na novoletni loteriji, sedaj pa še

ALBERTO GENERALI

edina dvanajstica na «enalotto», kar pomeni zopet dobrih 16 milijonov. Teh 18.383.000 je dobil Nicola Semeraro, vdovec, ki ima štiri otroke. Med dvema hčerama je ena poročena.

—«»—

LJUBLJANA, 9. — V Jakopičevem paviljonu v Ljubljani so odprli razstavo mladega umetnika kiparja Jožeta Pohlena iz Kopra in slikarja Danila Fugarja iz Domžal. Jože Pohlen je do sedaj pred kratkim razstavljal svoja dela v Kopru, Mariboru in Novem Sadu. V Ljubljani razstavlja 16 plastik iz gline.

V Palermu slikarska razstava o žveplu

Italijanska ustanova za žveplo prireja v Palermu posebno umetnostno razstavo, ki bo osredotočena na temo «žveplo». Umetniki lahko v svojih slikarskih delih to temo obdelajo, kakor se jim zdi. Medtem ko se morajo umetniki na vabilo prijaviti do 1. marca, se bo razstava pričela 25. marca. Razpisane so tudi štiri čedne nagrade: 500 tisoč, 250 tisoč, 150 tisoč in 100 tisoč lir. Ustanova pa bo lahko odkupila po 100.000 lir še nadaljnja dela. V razsodišču je kot predsednik ing. Franco Lanza di Scalea, ki je obenem predsednik ustanove, ki prireja razstavo, člani razsodišča pa so umetnostni kritiki Garibaldo Marussi, Marco Valsecchi, Marcello Venturoli, Giovanni Zanasi in Albano Rossi.

Očetovsko oblast nad Coppijevim sinom ima mati

Milansko prizivno sodišče je do neke mere uredilo čuden, sicer zakonit a smešen položaj, po katerem je bil pred zakonom oče Coppijevega sina dr. Enrico Locatelli, okrožni zdravnik v Varano Borghi. Otrok, ki ga je imel Coppi z ženo Locatellija, potem ko se je ta odločila živeti s pokojnim «campionissimom», se je rodil v Argentini in prišel je v Italijo z argentinskim potnim listom na ime Angelo Fausto Coppi; s tem imenom je tudi vpisan v prvi razred osnovne šole, kamor sedaj hodi. Toda za italijanski zakon je bil oče legalni mož Giulie Occhini, to je dr. Locatelli. Imel bi sicer kmalu po rojstvu otroka začeti pravdo za nepriznanje otroka kot sina, vendar tega ni storil. S tem je dejansko prevzel nase očetovsko oblast, ki pa v takih primerih po volji zakonodajalca obstoji bolj iz dolžnosti kot pa pravic. Toda Locatelliju za sedaj ni bilo mar kakih dolžnosti, pač pa je hotel izvajati očetovske pravice. Ko bi prišel čas, tako je napovedal, bi nastopil z zahtevo, da se otrok sploh odvzame materi in pride v njegovo hišo. Prizivno sodišče v Milanu pa je vendar vso stvar pretreslo z nekoliko bolj humanega stališča. In ker že ne more Locatelliju odvzeti «očetovstva», mu je s svojo odločitvijo, proti kateri ni priziva, odvzelo izvrševanje «očetovske oblasti», ki jo bo odslej imela otrokova mati. Mogoče bo odslej tudi otrok manj predmet časopisnih člankov, zaradi katerih bi se zanj začelo sedaj, ko hodi v šolo, neprijetno življenje.

Alžirski muslimani na volišču

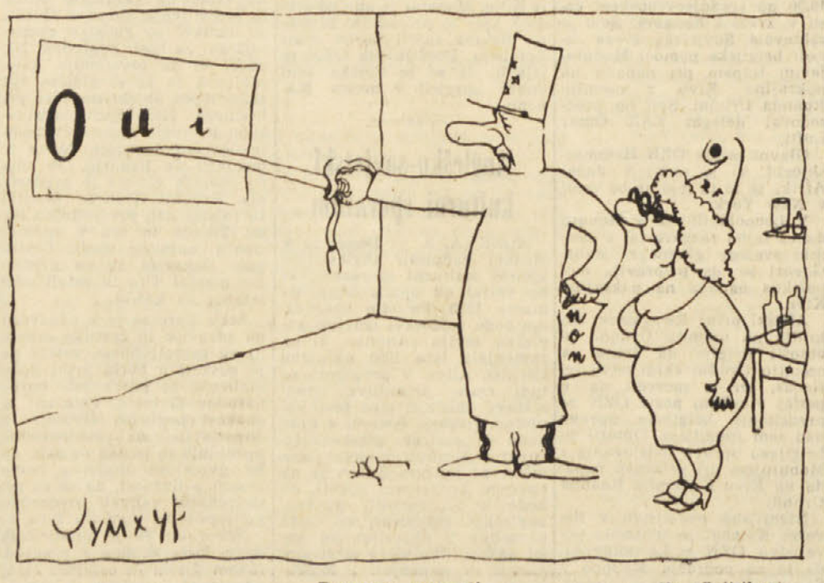

Razumem, general! (Iz «Politike»)

Zaradi neprevidne vožnje kriv smrti štirih oseb

CATANIA, 9. — V nedeljo zvečer je na cesti med Catanio in mestecem Paternò prišlo do avtomobilske nesreče, ki je terjala kar štiri mrtve. Avtomobil «Fiat-600», na katerem so se vozili dr. Franco Alesci, njegova 20-letna zaročenka Wanda La Rosa, njena 14-letna sestra Settima in njuna 17-letna sestrična Luciana Giancalone, je v polni brzini treščil v tovornik, ki je privozil z nasprotne strani. Vsi štirje potniki iz «600» so bili na mestu mrtvi, dočim je spremljevalec šoferja tovornika dobil le prasko nad očesom, šofer pa ostal povsem nepoškodovan. Ko pa je šofer tovornika videl kar štiri mrtve pred seboj, je pobegnil.

Davi se je zaključila preiskava v zvezi z incidentom, ki je trajal štiri mrtve, in ugotovljeno je bilo, da je vozač na «600» dr. Alesci hotel na ovinku prehiteti neko drugo vozilo in vtem v vsej brzini treščil v tovornik, ki je vprav v tem trenutku privozil z nasprotne strani. Šoferja tovornika, ki se je bil vtem javil, so takoj izpustili, ker ni kriv nesreče.

—«»—

Sistem «razbitega izložbenega stekla»

PARIZ, 9. — «Tolpa krzna» nadaljuje s svojim početjem v Parizu. Drzen podvig s sistemom «razbitega izložbenega stekla» je bil izvršen kar sredi dneva, in sicer na škodo neke razkošne trgovine s krzni v Faubourg Saint-Honore. Zakrinkan moški, ki je izstopil iz črnega avtomobila, je z železno palico treščil po izložbenem oknu, segel naglo po dragocen krznen plašč v vrednosti 2 milijonov lir in pol in še preden so mogli mimoidoči poseči vmes, je že skočil v svoj avtomobil in zdirjal z vso naglico. Neka neprevidnost pa bi znala drznega moža stati svobodo. Ropar, ki si ni nadel rokavic, se je ranil ob razbitem steklu, ki mu je odrezalo kar cel kos prsta. S koščkom prsta, ki ga ima policija v rokah, bo lahko odkriti prstne odtise gangsterja in nato mogoče tudi njega samega.

***

RIM, 9. — Znani pevec kričač in skladatelj Domenico Modugno je zapustil kliniko na Korzu Italia 33, kamor so ga pripeljali približno pred dvema mesecema zaradi zloma noge. Nogo si je zlomil pred časom na nekih skušnjah.

V nepretrganem nizu škandalov

Letališče Fiumicino

Zagotavljajo, da bo čez teden izročeno prometu, toda toliko je na njegov račun kritik

Zdi se, da se v Italiji ne more nobeno večje javno delo izpeljati do konca, ne da bi prišlo do večjega ali manjšega škandala. Spomnimo se le velikih javnih del v zvezi s pripravami za olimpijske igre, spomnimo se polemike v zvezi z deli na avtomobilski cesti, spomnimo se gradnje novega letališča v Milanu. Sedaj je na vrsti civilno letališče v Fiumicinu pri Rimu, ki naj nadomesti sedanje nezadostno letališče Ciampino. Skoraj dva tedna bo že, odkar se je v italijanski javnosti začela žolčna polemika v zvezi z izrednimi stroški, ki jih terja novo letališče, z raznimi špekulacijami na račun gradnje, s počasnostjo gradnje, z lokacijo letališča itd. itd. Zanimivo je, da letališče v Fiumicinu, ki nosi ime «Leonardo da Vinci», ne predstavlja le kamen spotike med vladajočo krščansko demokracijo in opozicijo, pač pa predstavlja predmet sporov v sami krščanski demokraciji, med bivšimi in sedanjimi ministri in tudi med samimi sedanjimi ministri, vštevši sem samega predsednika vlade Amintora Fanfanija.

Odgovor na vso to polemiko bomo verjetno dobili 25. t. m. ko bodo v rimskem parlamentu razpravljali o interpelaciji senatorja Francesca Spezzana, toda že danes lahko rečemo, da se bo zadeva bolj razčistila, saj je nemogoče pričakovati, da bi si demokrščanski «velemožje» skočili v lase pred javnostjo, če je možno in ker je možno, da se pošteno okregajo med seboj med štirimi stenami, kajti sicer bi mogle priti na dan mnoge «nevšečnosti», ki se v navadnem govoru imenujejo milijarde, korupcija, osebni interesi. Ponajnovejštih vesteh bi mogli sklepati da bi znal ves račun «zadeve Fiumicino» plačati neki visoki funkcionar iz obrambnega ministrstva, kateremu očitajo, da si je na račun gradnje letališča «prislužil» okoli milijardo lir. Imena tega visokega funkcionarja, baje nekega generala, sicer ne javljajo, gotovo pa je, da gre za visokega funkcionarja v uniformi, ki bi mogel postati druga neposredna žrtev «zadeve Fiumicino», kajti že pred davnim je v zvezi z nepravilnostmi pri gradnji letališča v Fiumicinu napravil samomor italijanski general Silvestri, za katerega trdijo, da si je vzel življenje, ko je videl, kaj vse se v javnih ustanovah počenja.

V zvezi z vsem, kar se o tem letališču piše, se zdi preuranjeno uradno poročilo, ki pravi, da bo 16. t. m. letališče v Fiumicinu izročeno svojemu namenu in da se bo državna družba za civilno letalstvo «Alitalia» takoj preselila v nove prostore na letališču. To se zdi tembolj preuranjeno, ker je znano, da je letališče sicer stalo doslej 31 milijard in pol lir, da pa je v takem stanju, da bo terjajo še nadaljnjih 30 milijard lir preden bo ustrezalo vsem zahtevam varnega pristajanja in odletanja potniških letal. Ne glede na te račune je neizpodbitno dokazano, da je eno izmed dveh vzletišč neuporabno, ker se je cementna plošča vdrla že pri prvem poizkusnem vzletu in so na najnujnejše popravke porabili nadaljnjih 180 milijonov lir. Toda ne le to, vsa velika gradnja je postavljena na močvirnaten zemljišču, ki ni primerno za gradnjo tolikšnega objekta. Tako je ugotovila najprej posebna zavezniška, nato pa državna strokovna komisija, ki je že leta 1947 in 1948 odsvetovala, da bi se v Fiumicinu gradila letališča. Ministrski svet ene izmed vlad pred leti je zato sklenil, da se letališče ne bo gradilo v Fiumicinu, ker bi porabili preveč sredstev za bonificiranje terena, preden bi ga sploh usposobili za nadaljnje gradnje. Toda posebna komisija, ki jo je vodil general Matricardi, je šla mimo teh mnenj in določi la vprav Fiumicino kot kraj za novo letališče. Nekateri, ki se na stvar podrobneje spoznajo, namigujejo na to, da je vmes «bustarella». Zelo značilno je namreč dejstvo, da je država odkupila prostor za gradnjo letališča od vojvodinje Marie Sforza Cesarini Torlonia in to po ceni, ki je bila 15-krat višja od realne cene močvirnatega zemljišča. Da zemljišče ni bilo primerno, dokazujejo tudi prvi pripravljalni stroški. Samo za bonificiranje zemljišča ter za vzletišči so porabili 13 milijard in pol. Kar se vzletišč tiče, je znano, da so eno vzletišče morali dvakrat predelati, drugo pa kar trikrat, ker je močvirnato zemljišče popuščalo in še popušča.

Morda bi gleda tega bilo najbolj zgovorno obnašanje bivšega ministra za delo Tognija, ki se sedaj izgovarja, da on ni z gradnjo začel, pač pa načrte podedoval in dela nadaljeval po načrtih, ki mu jih je pustila komisija generalov obrambnega ministrstva. Tudi dejstvo, da se «zadeva Fiumicino» vleče že toliko let, je značilna. Že leta 1947 je bilo sklenjeno, da se letališče gradi. Prva dela so se začela leta 1952. Danes, ko smo že leta 1961, pa letališče če ni dokončano. Kaže torej, da se je tu pletlo marsikaj, o čemer javnost ni poučena, razen toliko, da je bilo porabljenih cel kup milijard in da letališče, kljub vsem zagotavljanjem odgovornih krogov, ne ustreza zahtevam letalskega prometa, kakršen se nakazuje Rimu kot enemu izmed važnih centrov mednarodnega letalskega prometa.

H gornjim elementom sedanje žolčne polemike med rimsko vlado in opozicijo ter samih demokrščanskih voditeljev pa je treba dodati še eno prav nič manj negativno plat letališča v Fiumicinu. Gre za problem lokacije letališča. Letalske nesreče so danes na dnevnem redu. To ni nič čudnega. V zraku je na tisoče letal in pred kratkim smo zapisali, da je v minulem letu torej brez vzhodne Evrope, Sotorej brez vzhodne Evrope Sovjetske zveze in Kitajske, potovalo z letali 110 milijonov oseb. Zato so tembolj nujni ukrepi, ki varnost potovanja z letalom zagotavljajo ali do najvišje mere omogočajo.

Kar se letališča v Fiumicinu tiče, se zdi, da tega niso vzeli v poštev, kajti samih 17 kilometrov stran od novega letališča je vojaško letališče v Pratici, ki služi ne le italijanskemu vojaškemu letalstvu pač pa tudi zavezniškemu letalstvu, ker je letališče Pratica letališče NATO. Strokovnjaki vedo povedati, da velika potniška letala vrste «Caravelle», «Boeing 707», «DC- 8» in podobna potrebujejo od 13 do 16 km preden se dvignejo na primerno višino, to se pravi, da je povsem možno, da civilna letala, ki se dvignejo z letališča v Fiumicinu s 30, 50 ali celo 80 potniki takoj po vzletu pridejo v območje vojaškega letališča NATO v Pratici, kar z drugimi besedami pomeni, da je trčenje s kakim vojaškim letalom povsem možno, posebno ker je na razpolago civilnemu letalstvu le ena radarska naprava z dometom 110 km, ki pa deluje le 6 ur na dan, ker baje primanjkujejo sredstva za strokovnjake, ki bi vršili nadzorno službo vseh 24 ur na dan. V kolikor bi to ne bilo dovolj, prečka področje letališča najgostejši «zračni kanal», ki vodi iz severozahodne Evrope in Italije proti jugovzhodu in v samem minulem letu je v neposredni bližini Rima bilo 14 primerov, ko bi kmalu prišlo do trčenja med civilnimi in vojaškimi letali.

Na osnovi vsega tega se zdi, da nekateri rimski krogi kaj malo cenijo na eni strani finančna sredstva, ki jih v državno blagajno vplačuje italijanski davkoplačevalec, na drugi pa tudi življenja ljudi, ki jih poslovni ali drugi vzroki silijo, da si izberejo naglo prometno sredstvo — letalo. Kako se bo polemika še razvijala, ne vemo, mogli bi pa reči, da tudi 25. januar ne bo prinesel nič odrešilnega, kajti obilnih 31 milijard je bilo že porabljenih za letališče, ki bi moralo biti eno najboljših v Evropi, ki pa je predmet tolikšnih konkretnih kritik, kot le redko katera javna gradnja v zadnjih letih.

Italijanski filmski režiser Blasetti in opereter A. Tosti pred cerkvijo sv. Vasilija v Moskvi

Na čem temelji najnovejša znanost - biogeokemija

V Sovjetski zvezi so izdelali neke vrste zemljevid zdravja

Vedno večje upoštevanje vloge, ki jo imajo tako imenovani oligo-elementi - Poizkusi z ovcami - V mleku je kar 25 različnih elementov - Znanost, ki veliko obeta

Ali ste kdaj slišali, da bi neki botanik, kot botanik, napravil kako geološko odkritje? Ali veste, da je vaše zdravje odvisno od količine molibdena ali joda v zemlji dežele ali področja, na katerem živite? Ali obstaja neka povezava med boleznimi žita in boleznimi drobnice? Tu je nekaj vprašanj, za katera bi se zdelo, da nimajo med seboj nobene, niti najmanjše zveze, ki pa dobijo vse drugačen smisel in odgovor, če vso zadevo začnemo proučevati v okviru «biogeokemije», to je nove znanosti, ki se je na ogromnem področju ved komaj pojavila in ki je, kot samo ime pove, povezana z biologijo, geologijo in kemijo.

Znanost dvajsetega stoletja je človeštvu posredovala temeljitejše poznavanje o tako imenovani atomski enotnosti sveta. Vsa priroda, ki nas obdaja, je sestavljena iz istih elementov, ki se z našim organizmom vred izpopolnjujejo, dopolnjujejo in «krožijo». Zlato, srebro, živo srebro, fosfor, žveplo in razni drugi elementi se v prirodi nepresstano in stalno «selijo». Njihovo «potovanje» in njihovo cepljenje v zemeljski skorji so predmet študija posebne znanosti, ki ji pravimo geokemija.

Preko zemlje in vode isti elementi prihajajo iz zemlje v rastlinstvo in preko tega v živali in človeka. Potemtakem tudi živa bitja sodelujejo pri nepretrganem kroženju kemičnih elementov. Delež, ki ga živa bitja imajo v tem kroženju, niti ni tako majhen, kar bomo videli pozneje.

Prvi, ki je začel sistematično proučevati ta pojav, je bil ruski geokemik Vernaski. Iz njegovih znanstvenih del se je rodila biogeokemija, ki je znanosti omogočila pojasniti marsikateri nerazumljiv pojav.

Pastirji ali točneje ovčarji z vsega sveta vedo povedati o zelo slabi volni ovc, če se ovce pasejo na določenih krajih. Vzrok tej slabi volni pripisujejo paši. Znanstveniki pa so točno dokazali, da v krajih, kjer dobe ovce tako slabo volno, zemlji primanjkuje kositra.

Na osnovi tega se je dalo ugotoviti, da je omenjena bolezen volne posledica pomanjkanja kositra v organizmu ovc, ki se hranijo z rastlinami, ki rastejo v zemlji, kjer ni dovolj tega elementa.

Pomanjkanje kositra škoduje tudi rasti posameznih rastlin, med katerimi so tudi žitarice, kot na pr. pšenica, oves in rž, ki so temelj poljedelstva.

Ko so znanstveniki odkrili vzrok bolezni, so takoj povedali za sredstvo proti njej. Dovolj je, če živalim v klaji dodamo neznatno količino le kak miligram kositra in njihova volna bo spet normalna, pa čeprav se pasejo v krajih, kjer je v zemlji in rastlinstvu kositra premalo.

Toda ali je mogoče, da imajo tudi tako neznatne količine tega elementa tolikšno moč? Prav gotovo. Minila je doba, ko se je verovalo, da so za normalen razvoj organizma potrebni le osnovni, glavni elementi. Danes že povsem točno vemo, da tako imenovani oligo-elementi, ki jih vsa živa bitja imajo v svojem organizmu v neznatnih količinah, imajo velik pomen za zdravje organizma (*oligo* pomeni v grščini *malo*).

Čim bolj se proučevanje odnosov med organskim in anorganskim svetom poglablja, postaja pomen oligo-elementov vedno večji. Nekoč so na primer menili, da so glavne in edine sestavine mleka voda, tolšča in beljakovine. Točnejša analiza mleka pa je odkrila, da mleko vsebuje najmanj 25 elementov, med katerimi so tudi krom, vanadij, srebro, litij, arzen, fluor, svinec itd. Seveda v izredno majhnih količinah. Celo v najbolj «vodenem» krompirju, za katerega menimo, da vsebuje malone samo vodo in škrob, so odkrili železo, kositer, bor, rubidij in cink. Kakao na pr. vsebuje zelo veliko kobalta in kositra.

Pomanjkanje ali preobilica oligo-elementov se odraža tudi na človekovem zdravju. Že zdavnaj je znano, na primer, da se bolezen ščitne žleze najpogosteje pojavi tam, kjer v vodi in v prehrambenem blagu ni dovolj joda. Ščitna žleza bolnika absorbira polovico ali vsaj tretjino vse količine joda, in to čeprav je v vsem organizmu le nekaj miligramov tega elementa. Isto velja tudi za kositer. Neki sovjetski biokemik je odkril, da kancerozna tkiva vsebujejo štirikrat več kositra kot ga vsebujejo zdrava tkiva.

Analiza zemlje v raznih predelih je dokazala, da se zemlja v raznih krajih po količini

V. K.

(Nadaljevanje na 6. strani)

Klice raznih rastlin pod vplivom kobalta. V prvih dveh epruvetah je razvoj klic normalen, v naslednjih treh pa pomanjkljiv, ker jim primanjkuje oligo-elementov

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

Vladimir Sircely v «Saletta della Loggia»

V dvoranici bara, tam prav za stolpom Mihca in Jakca, so otvorili novo in drugo slikarsko razstavo. Tokrat se nam v «Saletti alla Loggia» predstavlja s presenetljivo dognanimi deli neobičajnega izgleda še razmeroma vladi Vladimir Sircely. Na prvi pogled se leta zde biti dela barvno nadarjenega in v abstraktnost usmerjenega likovnika. Pri podrobnejšem ogledovanju in poglobitvi v naslove pa odkrijemo v njih svojstveno figuralno izraznost, vsa zajeta v prasnovno lepoto. Sircely se ne oddaljuje od narave, nasprotno, približuje se ji do skrajno možne bližine, opazuje in dojema jo v onih novih odnosih, ki jih odkriva sodobna veda atomov in štiridimenzionalnosti. Mogočna lepota gozda je tudi v skromni risbi lubja njegovih dreves. Toda Sircely jo išče globlje pod njimi, v zemlji, med kameninami pratvornih dob. Skuša nam posredovati v sliki občutke tajinstvenega ustvarjanja snovnosti, ki je v bistvu podlaga naše duševnosti. Tako nam slika «Prvobitnost» posreduje temni občutek vse one neskončno dolge, milijone let trajajoče geološke dobe, ko je snovnost skoro statično silila iz oklepa brezčutja v smeri razumske zavesti, ki pa je bila zavita še v megle daljne bodočnosti. Ta občutek že bolje nakazuje «Fosilija»: črna gmota kristalinske tvorbe, ki izstopa iz mistično zelenega ozadja, zadobiva tu že oblike praroditeljice pesnikov in razbijalcev atomov. Ali se ne zavemo pri «Elementih» izžarevanja one prasile, ki jih združuje v vedno nove in popolnejše oblike kemičnih sestavin? In «Črna skala», v vidu kompaktnega granita, v katere varstvu drhti sraga ognjeno-rdeče barve nalik skromni plamenček prvega začetka zemeljskega življenja, poseduje ves lepotni čar malega izreza neme pradavnine. Vse to doseže Sircely s prefinjeno barvo umerjenih tonskih lestvic, s strogim oblikovanjem in s kontrastno površinsko obdelavo. Vsa ta dejstva dokazujejo njegovo natančnost in vztrajnost pri iskanju nikakor ne slučajnostnih slikarskih učinkov zmožnih nam posredovati njegovo zamotano občutje sožitja prasnovi in sodobnega duha. Da ni dospel do te svoje izvirne izraznosti preko špekulativne modernistične bližnjice, ampak le preko vestnega akademskega študija risanja človeškega telesa, nam kaže jetna mapa risb na stranskem pultu. Nadaljnji naslovi njegovih slik so: Skala na zelenem polju, Sestavljena gmota, Vir življenja in Atlantide, spomin potopljene celine, Razstavlja pa tudi še veliko «Rožasto pokrajino» in še tri manjše s prosevi betonskih zgradb. Razstava, ki se začenja s podajanjem prvobitne lepote celine tvorečih kamenin, izvemi torej v podrejeno vlogo velemest tvoreče sintetične kamenine, betona, ki ga je ustvaril iz brezčutne snovnosti vsklili človeški duh. V tem širokem ciklusu se torej izživlja estetično in etično Vladimir Sircely

Jonic iz Rima v «Rossoni»

V galeriji Rossoni razstavlja rimski slikar Jonic svoja dela, naslikana na način francoskih slikarjev samoukov preproste miselnosti a polnih domišljije. Pravzaprav, hotel bi tako slikati a ne uspe mu vnesti v svoje ustvaritve ono resnično ganljivo, čisto, skoro otroško preprostost, kakršne je bil zmožen upokojeni carinik Rousseau, ki se mu skuša Jonic izrazno približati. Zato njegove slike izpadejo trdo in hladno, skoro začetniške v zanemarjanju perspektive in barvne skladnosti, zaradi česar jih ne more rešiti niti posnemanje romantičnih sižejev priljubljenih pri tej vrsti slikarjev.

Slika «Restavracija Samovar» pa kaže, da Jonic ni vedno tako slikal in sličica «Nuove terre» in ona skupine arabskih hiš očitujeta, da je v njem vseeno nekaj kar bi ga moglo dovesti pri resnejšem pojmovanju svojega slikarskega poklica na višjo umetniško raven.

MILKO BAMBIC

HOROSKOP

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Ne komplicirajte zadev če so enostavne. Zaskrbljenost zaradi vzdušja v družini. Zdravje zelo dobro.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Brez bojazni lahko prevzamete nove odgovornosti. Neka oseba vam bo pripravila mnogo zadovoljstva. Zdravje odlično.

DVOJČKa (od 21. 5. do 22. 6.) Odprle se bodo nove, nepredvidene perspektive. Pozabite na ljubezen, ki je grenila vaše življenje. Zdravje dobro.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Dobre možnosti na umetniškem področju. Vaše želje in vaši načrti se ugodno izpolnjujejo. Zdravje brez posebnosti.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Bodite spretni, če hočete doseči pomoč vplivne osebe. Vaše srčne zadeve v slepi ulici. Možnost zdravniške pomoči.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Izreden delovni ritem. Če ste v sporu z drago osebo, skušajte najti pot do sprave. Prijetna zabava v znani družbi.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Ne podcenjujte prednosti vašega dela. Rešiti bo treba neki družinski problem. Nekoliko neupravičene nervoznosti.

SKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.) Sreča bo pospešila vaše pobude. Sprememba ozračja bo omogočila zelo zaželeno sentimentalno spravo. Zdravje dobro.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) Dogodki vas lahko prehitijo. Dani vam bodo dokazi dobre volje, toda dejanja se bodo zakasnila. Glavobol.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Majhen nesporazum lahko spravi v nevarnost vaš ugled. Ne zahtevajte od življenjskega druga, da bi mislil prav tako kot vi.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Zelo boste razpoloženi za delo. Ne motite drugih z nadlegovanjem. Verjetno potovanje iz sentimentalnih razlogov.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Do kraja izrabite naklonjenost sreče. Pozor na ljubosumnje, ki utegne motiti zdrave odnose. Ljubezensko pismo.

Mestno gledališče iz Ljubljane v Kopru

«Zakonski vrtiljak»

Ta teden bo v istrskih obalnih mestih gostovalo SG iz Trsta z «Ano Frank»

Mestno gledališče iz Ljubljane je te dni na povabilo kopskega zavoda «Primorske prireditve» gostovalo v Kopru, Izoli in Portorožu z nenavadno ljubko sodobno komedijo ameriškega avtorja Leslieja Stevensa «Zakonski vrtiljak». Polne dvorane v vseh treh obalnih mestih potrjujejo domnevo, da je programska linija tega komaj štiri leta delujočega zavoda v Kopru pravilna in da si je z izbiro dramskih del in ansamblov pridobil zaupanje svojih stalnih in občasnih gostov. Dejavnost «Primorskih prireditev» je sicer še drugače precej razvejana: posreduje namreč tudi koncerte resne in zabavne glasbe, se uveljavlja s svojimi umetniškimi večeri — Saloni in je pobudnik in utemeljitelj Festivala jugoslovanske folklore, ki je — kot prvi v lanskem avgustu — sprožil vrsto navdušenih priznanj in pohval.

«Zakonski vrtiljak», sodobna ameriška komedija, s katero je — kot smo rekli — gostovalo te dni Mestno gledališče iz Ljubljane v Kopru, Izoli in Portorožu, je v resnici nekolikanj spremenjena varianta klasičnega komedijskega trikotnika: žena, mož in tretja oseba. Tokrat namreč tretja oseba ni ljubimec, ampak mlada, moderna, prikupna in rafinirana ženska. Zakonca Delville sta v javnem življenju profesorja na univerzi in predavata prav tisti predmet, ki jima je po 25 letih srečne zakonske vožnje začel delati težave: socialno in seksualno psihologijo. Na obisk k njima je lepega dne prišla mlada Katrin iz švedske dežele, hčerka njunih dobrih prijateljev. Pred desetimi leti sta jo zakonca spoznala kot malo dekletce s kitkami, s sponkami za uravnavanje zob in ploskimi nogami, zdaj pa napolnjuje njuno stanovanje (in staro, «zvesto» srce univerzitetnega profesorja) prava skandinavska boginja, «tipična nordijska lepotica, ki v sebi združuje sex in elegance». In — kar je gospa Delville takoj opazila — bila je mlada, mlada, mlada. In tu se začenja skrita, precej zabavna psihološka igrica; lepa Katrin predlaga svojemu gostitelju, naj bi postal oče njenega otroka (združiti hoče lepoto in um!), zvestoba tega resnega znanstvenika se začne majati in tudi njegova predavanja avditoriju so v definicijah vse bolj previdna. Zdaj že trdi: monogamija je kulturen — za nekatere mogoče — nedosegljiv ideal, ki se v naši družbi le redkokdaj uresniči! Se vedno pa se ima za nezavzetno trdnjavo, ne more pa se ogniti odkritemu vprašanju: «Ali se moški ustavlja skušnjavi, ker ima močno voljo... ali pa samo zato, ker se ne čuti dovolj pri moči...?» No, po ljubeznivem zakonu ameriške dramaturgije zaključi tudi to komedijo slavni happy-end: mož se kajpada znenada «osvesti» in pade v naročje svoje ljubljene soproge. Predavanja je konec.

Zanimiva je sodobna arhitektura te duhovite komedije: zasnovana je na principu «predavanja», ki ga imata soproga vsak pred «svojim» avditorijem, vmes pa — kot ilustracija — teče zgodba na njunem domu. S poudarkom na načelih situacijske komike in zunanjega ritma je komedijo uspešno režiral Igor Pretnar, imenitno sceno s praktičnim (a vsebinsko simbolično poudarjenim — «zakonski vrtiljak») vrtljivim odrom pa zasnoval arh. Sveta Jovanovič.

Zakonca-profesorja sta ugledno tolmačila Tina Leonova in Franci Presetnik: prva s še vedno ohranjenim ženskim šarmom žene, ki je že 25 let v zakonu, drugi pa za spodobnost svojih let in ugledno poktica prehrupno, pa brez francoskega šarma, čeprav je Francoz. Mlado nordijsko naivko Katrin je zlasti navzen (!) poudarila Anka Cigojeva, starega prikupnega gentlemana in profesorja inaogermanščine pa Vladimir Skrbinšek — v enem loku, brez pretiranega odrskega poantiranja, a vendar tako živo, plastično in urejeno, da je slonel uspeh te predstave delomu prav na dveh njegovih kratkotrajnih pasažah.

In tako je zavod «Primorske prireditve» v Kopru z gostovanjem Mestnega gledališča v Kopru, Izoli in Portorožu obogatil letošnjo zimsko sezono s prvo komedijo. Prihodnji teden gostujejo v Divači, Prestranku, Kopru in Portorožu Tržačani z uspelo lansko letno «Ano Frank»: koprski in portoroško-piranski gledalci bodo tako imeli redko priložnost primerjave s predstavo ljubljanske Drame v lanski sezoni. Februarja gostuje spet tržaško SG z uspelo Casonovo dramo «Drevesa umirajo stoje» z Elviro Kraljevo v glavni vlogi, verjetno pa tudi ljubljansko Mestno gledališče s sijajnim Sartrovim napredniim dramskih delom «Zaprti v Altoni».

MiLi

RADIO VELEVIZIJA

Torek, 10. januarja 1961

Radio Trst A

7.30: Jutranja glasba; 11.45: Vrtiljak, pisani odmevi naših dni; 12.30: Za vsakogar nekaj; 13.30: Glasba po željah; 17.20: Pesem in ples; 18.00: Radijska univerza: Ivan Rudolf: Čudovitost rastlinstva: «Voda in rastlinstvo»; 18.15: Umetnost, književnost in prireditve, 18.30: Cesar Franck: Epizoda st. 4 iz simfonične pesnitve «Psyna in Eros»; Franz Liszt: «Preludiji» — simfonična pesnitev št. 3; 19.00: Pisam baloncki, radijski tednik za najmlajše; 19.30: Znane melodije iz preteklih in današnjih dni; 20.00: Sport; 20.30: Fantazija dunajskih motivov; 21.00: Ivornica sanj — obzornik filmskega sveta; 21.30: Koncert čelista Reneja Foresta in pianista Fredija Došeka — Bjelinski: Sonata za čelo in klavir; 22.00: Italijansko sodobno pesništvo v delih sedmih predstavnikov mlajšega rodu — Josip Tavčar; 22.20: Plesna glasba; 23.00: Orkester Terry Gibbs.

Trst

12.25: «Treta stran»; 14.20: Eno uro v diskoteki; 15.15: Srečanja z Eleonoro Duse; 15.30: Orkester Franca Vallisnerija.

Koper

7.15: Glasba za dobro jutro; 11.00: Otroški kotiček; 11.30: Brittenove variacije na temo Frank Bridge, Opus 10; 12.00: Glasba za vas; 13.40: V zabavnem ritmu; 14.00: S popevkami doma in na tujem; 14.30: Sola in življenje; 14.50: Poje mladinski zbor iz Herpelj; 15.10: Zabavna glasba; 16.00: Orkestri Louis Ferrari, Martin Denny in Laurindo Almeida; 16.45: Iz opernega sveta; 17.40: Melodije z Juga izvaja Jose Granados; 18.00: Prenos RL; 19.00: Jean Rings in njegovi «muchachos»; 19.30: Prenos RL; 22.15: Igra orkester Billy May; 22.35: Dane Skerlj: Serenada za godala; 23.00: Prenos RL.

Nacionalni program

6.30: Vreme na ital. morju; 7.00: Jutranje melodije; 9.00: Klasiki valčka; 9.30: Jutranji koncert; 11.00: Radio za šole; 11.30: Pesmi v izložbi; 12.00: Glasbeno življenje v Ameriki; 13.30: Operno gledališče; 15.15: Max Gregel in njegov orkester; 16.00: Tednik za otroke; 16.30: Raziskovalci pripovedujejo; 17.20: Zgodovina glasbe; 17.40: Vsakovrstne zanimivosti; 19.00: Glas delavcev; 19.30: Filmske novosti; 21.00: Trodejanka «Cevljar iz Messine»; 23.00: Poje Fausto Cigliano; 23.15: Plesna glasba.

II. program

9.00: Jutranji motivi; 11.00: Glasba za vas, ki delate; 13.00: Lahka glasba; 14.00: Pevci na mostičku; 15.00: Stari beneški tisk; 15.40: Kratek koncert; 16.15: Salimo se z glasbo; 16.30: Operne skladbe pojeta Marija Caniglia in Paolo Silveri; 17.00: Album pesmi; 17.30: Revija novih talentov; 18.30: Glasba v roza; 20.30: Dobro srečo s 7 notami; 21.45: Večerna glasba.

III. program

17.00: Simfonije F. J. Haydna; 18.45: Skladbi Barbare Giuranna in Orazia Fiume; 20.00: Vsakovečerni koncert (San Martinni, Mendelssohn, Poulenc); 21.30: Italijanske novele ottocenta; 22.15: Življenje in umetnost Alessandra Scarlattija; 22.55: Dokumentarij «Sueški prekop»; 23.25: Poslovilni koncert.

Slovenija

8.05: Izberite melodijo tedna; 8.55: Radijska šola za srednjo stopnjo; 9.25: Fran Lhotka: Koncert za godala; 9.40: Poje ženski vokalni kvartet; 10.15: Petindvajset minut z orkestrom Helmut Zacharias; 10.40: Utrjujte svojo angleščino; 10.55: Glasbena medigra; 11.00: Josef Suk: Štiri skladbe za violino in klavir; 11.30: Deset minut iz naše beležnice; 11.40: Zvočna panorama; 12.00: Beneški fantje vam igrajo; 12.15: Kmetijski nasveti; 12.25: Klavir v ritmu; 12.40: Po domačih poljih z narodno pesmijo; 13.30: Prizori in arije iz opere Hovanščina; 14.05: Radijska šola za višjo stopnjo; 14.35: Veliki zabavni orkestri; 15.40: Listi iz domače književnosti — Vjekoslav Kaleb: Gost, 16.00: Za vsakogar nekaj; 17.25: L. M. Skerjanc: Peta simfonija; 18.15: Kotiček za mlade ljubitelje glasbe; 18.45: Izobraževalni obzornik; 20.00: Poje pevski zbor Jeana Paula Krederja; 20.30: Radijska igra — N. V. Gogolj: Dnevnik blazneža; 21.24: Dmitrij Kabalevski: Koncert za violino in orkester v C-duru; 21.40: S popevkami čez kontinente; 22.15: Komorni večeri pri W. A. Mozartu; 23.05: Po svetu jazza — Tommy Dorsey; 23.35: Mladim plesalcem; 23.55: Prijeten počitek!

Ital. televizija

11.00: Otvoritev sodnega leta v Rimu; 13.00: TV šola; 17.00: TV za otroke; 18.00: Nikoli ni prepozno; 18.30: Dnevnik; 18.45: Simfonični koncert; 19.45: Dogodovščine velikih del; 20.30: Dnevnik; 21.15: «Zgodba Elle Lindstrom» — film iz serije «Karavana»; 22.10: Jedrska Italija; 22.40: Moderato swing; 23.20: Dnevnik.

Jug. televizija

Prenos tujih televizijskih sporedov.

Kulturne drobtine od tu in tam

Tekmovanje mladih opernih pevcev

Od 26. junija do 10. julija bo v Sofiji mednarodno tekmovanje mladih opernih pevcev. Pravico sodelovanja imajo pevci z vsega sveta, stari od 23 do 33 let. Za to manifestacijo so se že prijavili kandidati iz Jugoslavije, Sovjetske zveze, Romunije, Madžarske, Češkoslovaške, Zvezne republike Nemčije, Velike Britanije in drugih držav.

Klavirsko tekmovanje «Liszt-Bartok»

Mednarodno klavirsko tekmovanje «Liszt-Bartok» bo letos v Budimpešti od 24. sept. do 9. oktobra. Med člani žirije bodo Italijana Carlo Zecchi in Arturo Michelangeli, Francozinja Nadia Boulanger ter Madžari Ilonka Kabos, Andor Foeldes in Georg Sandor. Vzporedno s tekmovanjem bo v glavnem mestu Madžarske več glasbenih prireditev in koncertov, ki jih bosta vodila Ernest Ansermet in Sir John Barotrolli.

Ojstrah - dirigent

Znani violinist David Ojstrah se je prvič predstavil kot dirigent, ko je pred dnevi v Moskvi dirigiral Brahmsov «Koncert za violino in orkester». Solist je bil njegov sin Igor Davidovič. Izvajanje orkestra moskovskega radia je bilo registrirano. V prejšnjih treh registracijah tega koncerta v izvedbi orkestra moskovske filharmonije, «Statds Kappelle» iz Dresdena in filharmoničnega orkestra iz Pariza je David Ojstrah nastopil kot violinist-solist.

Doslej najpopolnejša izdaja Leninovih del

V začetku februarja bo izšla doslej najpopolnejša izdaja Leninovih del v srbohrvaščini. To zajetno delo v 16 zvezkih na 8000 straneh obsega najpomembnejša dela in študije velikega misleca in organizatorja ruskega proletariata. Nekatera njegova dela bodo v tej knjigi sploh prvič objavljena v srbohrvaščini.

Joža Horvat Jaki razstavlja v Parizu

Jutri, 11 t. m. bo odprl v Parizu svojo 1. umetnostno razstavo v dokaj znani pariški galeriji Lembert v Ul. Saint Louis sredi otoka na Seini slovenski slikar samouk Joža Horvat-Jaki. Horvat se je rodil l. 1930 v Murski Soboti, zadnje čase pa živi in dela v Slovenskem Primorju. Razstava bo odprta do 1. februarja.

Stravinski komponira za televizijo

Znani ruski skladatelj Igor Stravinski, ki živi in ustvarja pretežno v tujini, je podpisal z neko ameriško televizijsko družbo pogodbo, da bo zanjo napisal daljšo skladbo, v kateri namerava združiti recitacijo, ples, petje in orkestralno glasbo. Motiv bo menda vzel iz biblije. Kasneje se namerava 78-letni skladatelj posvetiti pisanju nove opere za hamburško državno operno hišo. To bo že njegova peta opera.

Romani v prihodnosti

V Luganu so svoj čas razpisali mednarodni natečaj za najboljši roman, ki naj prikaže človeško življenje v prihodnosti. Natečaja, katerega rezultate so nedavno objavili, se je udeležilo 254 pisateljev. Prvo nagrado je odnesel v Belgiji rojeni pariški časnikar Jose van den Esch za roman «Januarja 2000». Posebno nagrado za najboljši roman o prihodnosti tehnike je dobil švicarski pisec Pierre Versins in sicer za roman «Oddaljena sedanjost.»

Ni najboljše drame

Dunajsko gledališče je pred časom razpisalo natečaj za najboljšo dramo, zeleč dobiti primerno delo za svoj repertoar. Žirija, ki je pregledala došle stvari, je bila enotnega mnenja: nobeno delo ni primerno za uprizoritev. Razpisane nagrade zaradi tega seveda niso podelili.

135 let Matice srpske

Matica srpska, najstarejša založniška hiša v Jugoslaviji, bo v začetku letošnjega leta slavila 135-letnico svojega založniškega in kulturno-prosvetnega dela. Obenem bo to tudi 15-letnica njenega povojnega delovanja, v katerem je izdala 750 raznih izdaj v več kot 3 milijone izvodih. Kulturno-prosvetno delovanje Matice srpske se je začelo l. 1826, ko je bil v Pesti sprejet sklep o njeni ustanovitvi.

Moravia in Pasolini odpotovala v Indijo

Italijanska pisatelja Alberto Moravia in Pier Paolo Pasolini sta odpotovala v Indijo, kjer se bosta zadržala štiri tedne. Med drugimi se bosta udeležila tudi proslave 100-letnice Tagoreja.

Rojstvo evropskih ljudskih pesmi

Madžarska založniška hiša Akademije znanosti je objavila za muzikologe, etnologe in sociologe izredno zanimivo delo: knjigo J. Marothija «Rojstvo evropskih ljudskih pesmi» (Az europai népdal születése). Gre za prvi velik poskus obnovitve zgodovine nastajanja evropskih ljudskih pesmi vezanih na prehod evropske družbe od suženjstva k fevdalizmu, s pomočjo številnih znanosti, od storiografije do muzikologije, od klasične filologije do orientalizma.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 6.4, najnižja 8.6, ob 19. uri 4.8, zračni tlak 1014.9, veter vzhodnik 9 km, vlage 63 odst., nebo jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 10.8 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, TOREK, 10. januarja
Gregor
Sonce vzide ob 7.45 in zatone ob 16.41. Dolžina dneva 8.56. Luna vzide ob 14.00 in zatone ob 11.55
Jutri, SREDA, 11. januarja
Pavlin

Seja tržaškega občinskega sveta

Razprava o ukrepih in sredstvih za izboljšanje gospodarskega stanja

O resoluciji misovcev o gospodarskem položaju sta spregovorila Vidali in Stopper - Običajna večina izvolila predstavnike v razne ustanove

Na včerajšnji seji tržaškega občinskega sveta so izvolili občinske predstavnike v upravni svet tržaške univerze, v upravni svet ustanove industrijskega pristanišča, v upravni svet Tržaškega mednarodnega vzorčnega velesejma in nadzorni svet iste ustanove. V vse te ustanove so bili z običajno večino izvoljeni predstavniki, ki jih je predlagal občinski odbor, to je z glasovi demokristjanov, socialdemokratov, republikancev in tokrat tudi liberalcev. Po rezultatih sodeč, sta najbrž glasovala za te predstavnike tudi Tolloy in dr. Simčić.

Za predstavnika občinskega sveta v upravnem svetu univerze je bil izvoljen demokristjan dr. Babille, medtem ko je dobil predstavnik levice prof. Medani 15 glasov. V ustanovi industrijskega pristanišča bo še nadalje zastopal občino odbornik inž. Visintin, kandidat levice odv. Terpin pa je prejel 17 glasov. Za predstavnika v upravnem svetu tržaškega velesejma so izvolili podžupana prof. Cumbata, ki bo tudi podpredsednik ustanove; kandidat levice Pozzi pa je dobil 16 glasov. Za predstavnika občine v nadzornem svetu tržaškega velesejma so izvolili nekega Gallija, ki ga je tudi predlagal odbor. Svetovalec dr. Teiner je dejal, da tega Gallija pravzaprav nihče ne pozna nakar je župan dejal, da je cenjen sindikalni funkcionar Delavske zbornice CISL. Ker je hotel Teiner kaj več vedeti, je vstal prof. Dulci in začel peti Galliju hvalo v svojem običajnem zanosnem tonu. Ko je končal, je Teiner pripomnil: «Sedaj vsaj vemo, da je Galli socialdemokrat». Značilno pa je bilo, da so Gallija hvalili tudi misovci. Levica je glasovala za socialista Giacchettija, ki je dobil 17 glasov. Na pripombe levičarskih svetovalcev, da ni bil izvoljen niti en predstavnik opozicije, je župan dejal, da imajo prednost stranke, ki upravljajo občino, ker je bil v vsako ustanovo izvoljen le po en predstavnik, medtem ko so svoj čas sprejeli načelo, da se izvolijo v komisije občinskih ustanov tudi predstavniki opozicije, ko gre za večje število predstavnikov sploh.

Na sinočnji seji se je pricela tudi razprava o misovski resoluciji o gospodarskem položaju v Trstu in o ukrepih, ki so potrebni, da se ta položaj izboljša. Spregovorila sta vodja demokristjanske svetovalske skupine Stopper in svetovalec ter poslanec KPI Vittorio Vidali, ki je v dolgem govoru izčrpno orisal gospodarski položaj v Trstu in državi ter nakazal zahteve KPI za rešitev gospodarske krize.

Misovci so v svoji resoluciji v glavnem zahtevali razra pristaniška dela, ureditev pristajališča za helikopterje, obnovitev ladjedelnic CRDA, popolno obnovitev železarne ILVA in razširitev metanovoda na Trst.

Stopper je v svojem govoru dejal, da bi moral občinski svet omejiti svoje diskusije, ker se ne tičejo upravnih zadev ter sprejemati na primer resolucije le, ko so nujne in utegnejo imeti zaradi naglice kak učinek. Dejal je, da je zaradi tega misovska resolucija odvečna. Za ILVA je namreč že skoraj gotovo zagotovljenih 30 milijard za integralni ciklus proizvodnje, kar se drugih zahtev tiče, pa je občinski svet že odobril ustrezne resolucije v lanskem letu. Pri tem pa je Stopper priznal, da preživlja Trst določeno krizo in da zaostaja za drugimi pokrajinami, saj se je v deželi Furlanija-Julijska krajina in tudi na samem tržaškem področju znižala vsota prijavljenih dohodkov za obdavčevanje. Zato je predložil občinskemu svetu resolucijo KD, ki najprej ugotavlja, da se resni gospodarski položaj našega področja, ki ga potrjujejo tudi statistike, nadaljuje ter predlaga, da se potrdijo zahteve, ki so bile v občinskem svetu sprejete v zvezi z gospodarskim položajem v mestu, in sicer z resolucijami od 7.7.1959 glede podobnih carinskih olajšav, kot jih uživajo v Gorici, in glede tarifnih olajšav na železnicah; z resolucijo od 26.9.1960, ki je zahtevala učinkovitejši poseg ustanov z državno udeležbo (IRI) v tržaško gospodarstvo ter s sklepom od 15.12.1960 o pristopu tržaške občine k družbi Elipadana.

Vidali je najprej poudaril, da je kljub že sprejetim resolucijam potrebna odločna akcija v obrambo gospodarstva ter pri tem omenil glavne tržaške potrebe. Poudaril je neugodne izjave podtajnika Delle Faveja ob njegovem obisku v Trstu, ko je dejal, da Trst ne sme pričakovati posebnih davčnih olajšav in ugodnosti, to je, da mora praktično napraviti križ čez napredovanje njegove trgovine in prometa in se kvečjemu posvetiti krepitvi industrije, kar pomeni, da se mora prilagoditi novemu gospodarskemu položaju. Delle Fave je takrat tudi dejal, da zahtev po olajšavah sploh ni mogoče sprejeti, ker trgovina ne more več cveteti, kot je nekoč. Iz tega se tudi vidi, da ni mogoče pričakovati nobenih novih podpor za Javna skladišča. Vidali je zatem omenil zahteve Zveze malih in srednjih industrijcev, neki Bartolijev članek, De Castra in druge ter polemiziral tudi z določenim tiskom. Položaj se je sicer zboljšal, toda zelo malo, in v našem mestu je dvakrat in pol več brezposelnih, kot znaša vsedržavno povprečje.

Vidali je orisal tudi gospodarski položaj o «gospodarskem čudežu», razen če se ne misli na same kapitaliste. Kar se tiče Trsta, ni za obnovitev ladjedelnic nobenega načrta, za ILVA je sedaj zagotovljenih samo 15 milijard in ne 30 milijard, dela pri pomolu št. 7 se še sploh niso pričela itd. Glede pomorskih družb PIN se je izrekel proti njihovi spojitvi in rekel, da mora o številu njihovih prog odločati parlament. Prav tako ne smejo ukiniti 6 prog, kot namerava vlada.

Za rešitev tržaške gospodarske krize bi se morali združiti vsi, kot so se v drugih mestih. Ustanoviti bi se morala ustrezna občinska komisija, ki bi pripravila organičen načrt, kateri bi lahko tudi služil kot poseben zakonski načrt za Trst. Ob takih pogojih bi bili svetovalci KPI pripravljeni morebiti sprejeti tudi demokristjansko resolucijo, ki jo je predlagal Stopper.

V začetku seje so občinski svetovalci postavili razna vprašanja, h katerim se bomo še povrnili.

Jutri ob 20.30 bo v dvorani v Ul. Montecchi 6 predaval tajnik Neodvisne socialistične zveze tov. EUGENIO LAURENTI o temi:

Sestanek komunističnih partij v Moskvi in pomen resolucije.

12. marca volitve pokr. obrtniške komisije

Seznam volišč v okolici in v mestu - Kandidatna lista Slovenskega gospodarskega združenja

Volitve za pokrajinsko komisijo obrtnikov bodo 12. marca tega leta, in sicer od 8. do 22. ure na enajstih voliščih v tržaški občini. Na enajstem volišču, ki bo na Opčinah v Proseški ulici na sedežu občinske delegacije, bodo volili tudi obrtniki iz repentaborske občine.

V Nabrežini bo volišče v otroškem vrtcu in bodo na tem volišču volili tudi obrtniki zgoniške občine. Za dolinsko občino bo volišče v Boljuncu št. 307, v Miljah v bivši strokovni šoli v Ulici Roma.

Ostalih deset tržaških volišč bo: volišče št. 1 na sedežu trgovinske zbornice, Borzni trg št. 14, volišče št. 2 v Ul. Calvola št. 2, volišče št. 3 v Ul. sv. Marka št. 5, volišče št. 4 v Ul. Manzoni št. 14, volišče št. 5 v Ul. Manzoni št. 14, volišče št. 6 v Ul. Giulia št. 2, volišče št. 7 v Ul. sv. Nikolaja št. 7, volišče št. 8 v Rojanu, Ul. delle Rose št. 3, volišče št. 9 v Ul. Pendice Scoglietto št. 22 in volišče št. 10 v Istrski ulici št. 170.

Slovensko gospodarsko združenje že sedaj poziva v imenu odbora sekcije obrtnikov vse svoje člane obrtnike, naj se volitev udeležijo in naj povabijo na volitve vse svoje prijatelje in znance. Združenje tudi ponovno opozarja, da je predložilo svojo kandidatno listo, ki nosi št. 4 in na kateri so naslednji kandidati: Srečko Colja, Ferdinand Ferjančič, Andrej Renar, Danijel Kralj, Ivan Novak in Ivan Smrdel.

Pri izbiri kandidatov je združenje skušalo ustreči zahtevi, da bi bile zastopane vse podeželske občine in mesto, kakor tudi sorazmerno vse panoge obrti. Na tajništvu združenja bo v najkrajšem času sestanek obrtnikov, na katerem se bo razpravljalo o vseh vprašanjih obrtnikov in zlasti še o bližnjih volitvah.

Ustanovno zasedanje posvetovalne komisije bolniške blagajne trgovcev

Prefektura ni v to komisijo imenovala nobenega predstavnika Slovenskega gospodarskega združenja, s čimer je kršila načelo o pravičnem zastopstvu Slovencev v javnih ustanovah

Včeraj je bilo ustanovno zasedanje posvetovalne komisije pokrajinske bolniške blagajne za trgovce, kateri je predsedoval izredni komisar dr. Marcello Cordovado. Kot določa zakon o bolniški blagajni za trgovce, mora komisar urediti vse potrebno, da blagajna prične poslovati in komisar mora tudi pripraviti skupščine, na katerih bodo trgovci izvolili vse organe za redno poslovanje blagajne. Posvetovalna komisija pa komisarju pri tem pomaga. Včerajšnja prva seja je imela predvsem ustanovni značaj in je na njej komisar pojasnil nekatere tehnične podrobnosti ter med drugim tudi povedal, da je včeraj trgovinska zbornica prejela obrazce za vpisovanje trgovcev in njih družinskih članov v bolniško blagajno ter da so ti obrazci na razpolago vsem zainteresiranim združenjem kategorije.

Komisarja in posvetovalno komisijo imenuje prefekt in kot določa odstavek c) člena 46 mora prefekt vprašati za mnenje pri imenovanju predstavnikov kategorije njih pokrajinska združenja. To v primeru te posvetovalne komisije ni bilo napravljeno, ker prefekt ni vprašal za mnenje Slovenskega gospodarskega združenja ter tudi ni bil v to posvetovalno komisijo imenovan predstavnik slovenskih trgovcev. S tem je ponovno kršeno v londonskem sporazumu napisano načelo o pravičnem zastopstvu Slovencev v vseh javnih ustanovah.

Pač pa je prefekt upošteval predloge Slovenskega gospodarskega združenja glede pokrajinske komisije za ugotavljanje in sestavljanje seznamov trgovcev in njih družinskih članov, ki imajo pravico do obveznega bolniškega zavarovanja in je v to komisijo imenoval slovenskega trgovca, predsednika Slovenskega gospodarskega združenja, Stanislava Svaglja.

Zakon o bolniškem zavarovanju trgovcev predvideva v členu 11 za trgovce in njih družinske člane zdravljenje v bolnišnicah, specialistično pomoč in porodniško pomoč. Skupščina vsake pokrajinske bolniške blagajne pa lahko to zaščito razširi in vključi tudi splošno zdravniško pomoč, pomoč na domu in v ambulantah ter plačevanje zdravil.

Bolniška blagajna bo črpala sredstva iz dveh virov. Država bo prispevala po 1.500 lir za vsakega zavarovanca na leto. Zavarovanci pa bodo plačali prispevek po 1.500 lir, v kolikor imajo dohodkov do 1 milijona lir, po 3.000 lir od 1 milijona do 1 in pol milijona lir in po 3.500 lir za dohodke višje od enega milijona in pol lir.

Vpis v bolniško blagajno je obvezen in morajo napraviti pismeno prijavo vsi lastniki trgovskih obratov za sebe in za svoje družinske člane ter sorodnike do tretjega kolena, ki običajno delajo v podjetju, če niso že zavarovani kot odvisni delavci. Prijave je treba predložiti do 29. januarja in v tej zvezi poziva Slovensko gospodarsko združenje vse člane in tudi nečlane trgovce, da se čimprej zglase v tajništvu združenja, Ul. Fabio Filzi 8, tel. 37-808, od 9 do 12.30 in od 16 do 18, kjer bodo dobili vsa potrebna pojasnila in kjer bodo lahko tudi izpolnili obrazce za vpis.

—«»—

Predsednik in ravnatelj trgovinske zbornice sta se vrnila iz Rima

Predsednik tržaške trgovinske zbornice dr. Caidassi in njen ravnatelj dr. Addobbati sta se vrnila iz Rima, kjer sta imela na raznih ministrstvih več sestankov glede perečih tržaških gospodarskih vprašanj.

Oba vidnejša predstavnika tržaške trgovinske zbornice sta se tudi sestala z raznimi konzularnimi in diplomatskimi predstavniki tujih držav v zvezi z vprašanji tržaškega pomorskega prometa.

Letos obnovitev zbora mestnih redarjev

Prva dva natečaja nista navdušila sedanje pripadnike upravne policije

V primeru, da se ne bo na prihodnjih natečajih prijavilo zadostno število članov upravne ali civilne policije, bo županstvo razpisalo natečaj za vse občane

Letos bodo morda končno obnovili zbor mestnih redarjev, ki spadajo pod občino. Sedanji redarji spadajo namreč pod upravno policijo, to je vladni generalni komisariat.

Vprašanje redarjev se vleče že več let in občina je tudi že več let zapovrstjo vključila v proračun izdatke za ustanovitev in začetno vzdrževanje tega zbora, toda vsakikrat je nadzorna oblast stvar odložila. Kot smo že večkrat pisali, je lansko jesen občina razpisala natečaj za sprejem v službo teh redarjev. Prvi natečaj je veljal le za člane upravne policije. Priglasilo pa se jih je le nekaj desetin, ker so službeni in mezdni pogoji slabši, kot jih uživajo pri upravni policiji in ker bi morali opraviti tudi neke izpite, ki so po njihovi sodbi nevšečni, če ne celo poniževalni. Ko pa je bilo videti, da bo končno le sprejet zakon o ureditvi vprašanja uslužbencev bivše ZVU, pa je postalo za člane upravne policije občinska služba še manj vabljiva, ker ve, da lahko računa na boljšo prihodnost v državni službi. Čisto naravno pa je, da si nihče ne želi z boljšega na slabše in zato ne more nihče tega zameriti niti redarjem. Spričo majhnega števila prijavljenih redarjev za mestno službo je občina ponovila prvi natečaj, toda s kaj skopim rezultatom.

Te dni bodo kljub tako majhnemu številu prijavljenih pričeli s konkretnimi dejanji za vzpostavitev zbora mestnih redarjev. Sestala se bo namreč občinska komisija, ki bo proučila predložene prošnje. Komisijo sestavljajo njen predsednik podžupan Cumbat, odbornik za osebje Venier, glavni tajnik dr. Varminelli, predstavniki sindikatov, prefekture in razni funkcionarji. Ko bo komisija opravila svoje delo, bodo poklicali prosilce na zdravniški pregled in k izpitom.

Prva odločitev se tiče 18 mest podnarednikov, nakar pridejo na vrsto druge za vse ostale čine, in sicer za člane upravne policije, ki so se priglasili. Ko bodo končali to delo, bodo razpisali natečaj za pripadnike civilne policije, ki imajo za člani upravne policije prednost pri vstopu v zbor mestnih redarjev. Ker pa se zdi, da niso niti civilni policisti navdušeni za občinsko službo, bo končno sledil razpis natečaja za vse občane in v tem primeru bo uspeh gotovo zagotovljen, saj je spričo velikega števila brezposelnih mladih ljudi pričakovati, da se jih bo mnogo priglasilo.

Skupno bo štel zbor mestnih redarjev 336 oseb, in sicer: 1 poveljnika, 1 namestnika poveljnika, 3 častnike, 17 narednikov vodnikov, 12 narednikov, 18 podnarednikov, 65 kaplarjev, 180 navadnih redarjev, 30 pozvedovalcev («informatorjev»), 11 redarjev za nadzorovanje živih na trgih, v trgovinah itd. ter 8 zdravstvenih redarjev. S tem bo občina končno zopet imela na razpolago zbor, ki ji bo omogočil popolno delovanje na vseh toriščih, saj je že 15 let pogrešala ta njen tako važni organ.

—«»—

Lambretist povozil priletnega Kontovelca

Sončno vreme je včeraj popoldne zvabilo 78-letnega Josipa Daneva s Kontovela št. 19, da je šel na sprehod proti Proseku. Imel je pa smolo, ker ga je povozil z lambreto 21-letni Leonardo Caldi iz Nabrežine-Kamnolomi št. 168.

Danev si je zlomil desno nogo in se pobil ter ranil po desni roki. Z zasebnim avtom so ga odpeljali v bolnišnico, kjer so ga sprejeli na ortopedski oddelek. Pravijo, da bo okreval v 40-60 dneh, če ne bodo nastopile komplikacije.

V četrtek slovesna otvoritev sodnega leta

Otvoritvi bo prisostvoval predstavnik višjega sodnega sveta iz Rima

Včeraj je sodni svetnik dr. Roberto Abbamondi pojasnil predstavnikom tiska pomen in potek slovesne ceremonije otvoritve novega sodnega leta, ki bo v sodni palači v četrtek ob 10.30.

Letošnja otvoritev sodnega leta predvideva dve novosti. Ceremoniji bo prisostvoval posebni zastopnik višjega sodnega sveta iz Rima, dr. Luigi De Marco. Z druge strani pa, ker bo slovesnost v novi dvorani porotnega sodišča, bo omogočena udeležba večjemu številu občinstva. V prejšnjih letih to ni bilo mogoče, ker je bila dvorana, v kateri se je ceremonija vršila, pretesna.

Glede poteka slovesnosti je treba omeniti, da bo povorka sodnikov krenila izpred velike dvorane prizivnega sodišča ter se napotila mimo knjižnice po notranjem stopnišču na dvorišče sodne palače. Izhodna vrata, skozi katera bo šla povorka, stojijo skoraj nasproti vhodnim vratom stavbe porotnega sodišča. Ker pa to poslopje nima osrednjih vrat, temveč samo dvojna stranska, se bo tu povorka razcepila na dve veji. Osebe na levi strani bodo stopile v palačo skozi leva vrata, a osebe na desni skozi desna vrata. Takoj nato se bo povorka zopet združila ter nadaljevala pot do dvorane. Na dvorišču bo stala na eni strani častna straža karabinjerjev v paradnih uniformah, a na drugi strani četa agentov javne varnosti.

Povorka bo sestavljena iz dveh delov. V prvem delu bodo stopali generalni državni pravdnik ter njegovi namestniki, a v drugi vršilec dolžnosti prvega predsednika prizivnega sodišča in drugi sodniki ter svetniki.

Slovesni otvoritvi sodnega leta bodo prisostvovale najvišje politične, upravne in vojaške oblasti. Med drugimi tudi prefekti iz Vidma in Gorice. Samo po sebi je razumljivo, da bodo prisotne tudi sodne oblasti iz teh dveh pokrajin, ker pač spadajo pod pristojnost tržaškega prizivnega sodišča.

Kar se tiče ceremonije same, je treba omeniti, da bo na njej vršilec dolžnosti prvega predsednika prizivnega sodišča, dr. Palermo, prečital dekret o sestavi raznih sodišč, ki spadajo pod njegovo pristojnost. Takoj nato pa bo spregovoril generalni državni pravdnik dr. Grieb, ki bo počal poročilo o delovanju sodnih oblasti v minulem letu. To poročilo bo brez dvoma zanimivo, saj se ne bo dr. Grieb omejil na navajanje suhoparnih številk, temveč bo tudi skušal pojasniti razne pojave, ki so v zvezi s sodnijsko dejavnostjo.

—«»—

Nesreča na ladji

Sinoči ob 23.45 so sprejeli na dermatološki oddelek 47 let starega brazilskega mornarja Joaa Fereira, ki je bil vkrcan na ladji «Loide Bolivia». Včeraj opoldne je bil mornar v strojnem oddelku ladje, ko je nenadoma počila neka cev in mornarja je zadel močan curek pare. Poveljnik ladje je o nesreči po radiu obvestil agenta svoje pomorske družbe v Trstu, ki je poskrbel, da je ob prihodu ladje v naše pristanišče na pomolu že čakal rešilni avto, s katerim so mornarja odpeljali v bolnišnico. Zdravniki so mu ugotovili opekline I. in II. stopnje na trupu in okončinah, tako da bo za okrevanje potreboval 15 dni.

Sesljančana so našli nezavestnega ob robu ceste

Odpeljali so ga v bolnišnico, kjer so ga sprejeli s pridržano prognozo

Ko se je v noči med nedeljo in ponedeljkom 22-letni Anton Furlan iz Gabrovca št. 53 vračal po avtomobilski cesti domov, je med Sesljanom in Nabrežino zagledal ranjenca, ki je ležal nezavesten ob robu ceste. Ustavil se je in mu priskočil na pomoč. Kljub vsem naporom ga ni mogel spraviti k zavesti, zaradi tega je takoj obvestil karabinjerje v Nabrežini, ki so nemudoma prihiteli na označeni kraj in poklicali rešilni avto.

Z rešilnim avtom so ponesrečenca takoj odpeljali v bolnišnico, kjer so ga sprejeli s pridržano prognozo na drugi kirurški oddelek. Nihče ni vedel, kdo je ponesrečenec in kako se je sploh ponesrečil, ker ni imel pri sebi nobenih dokumentov in ni mogel sploh govoriti zaradi hudih poškodb. Pobil in ranil se je namreč po čelu in dobil pretres možgan.

Karabinjerji so začeli preiskavo, da bi ugotovili, kdo je ponesrečenec in kako se je ponesrečil. Morda je nerodno padel, ali ga je kdo povozil, oziroma napadel. Včeraj tega še niso mogli ugotoviti, ker ni prišel še k zavesti. Izvedeli pa so za njegovo ime. Gre za 39-letnega Maria Pirca (Pierija) iz Sesljana št. 32. Spoznala ga je včeraj njegova žena Cvetka Radetič por. Pirc, ki je bila zaskrbljena, ker se mož ni vrnil zvečer domov in je slišala, da so na cesti našli nekega ponesrečenca. Najprej se je informirala na karabinjerski postaji v Nabrežini, nato pa odšla v bolnišnico, kjer je spoznala svojega moža.

—«»—

Pet oseb ranjenih pri trčenju taksija v Fiat «1100»

Včeraj ob 18.30 so pripeljali v glavno bolnišnico pet oseb, ki so se poškodovale pri prometni nesreči na Trgu Unità, ko je avto Fiat «1100» zadel ob taksi, ki je prihajal z nasprotne strani in je hotel krenitj v drugo smer. Vozili sta precej poškodovani, potniki pa niso dobili hudih poškodb, razen 32-letnega Guida Greca, ki si je verjetno zlomil levo roko in se pobil po obrazu ter se bo moral zdraviti 4 ali pa 40 dni.

V taksiju, ki ga je vozil 66-letni Vitalino Mordenti iz Ul. Giulia 39, se je peljal 53-letni Olinto D'Angelo iz Pesisa pri Vidmu; v avtu Fiat «1100», ki ga je vozil 32-letni Guido Greco iz Ul Antenorej 35, pa so se peljali 30-letni Domenico Salvatore Alvaro iz Ul. Cisternone 16, 54-letni Aldo Furlan in 24-letni Roberto Furlan iz Ul. Eremo 148.

Kakor smo že omenili, se je najbolj poškodoval Greco, ki so ga sprejeli na ortopedski oddelek; Alvaro se je pobil in opraskal po čelu in levi roki ter bo okreval v 4 dneh; Aldo Furlan se je pobil in ranil po obrazu in nogah ter bo okreval v 3 do 6 dneh, Roberto Furlan bo tudi okreval v nekaj dneh, saj se je le nekoliko pobil in ranil po čelu in kolenih, D'Agnolo se je pobil po prsnem košu in se bo moral zdraviti dober teden, taksistu pa se ni zgodilo nič hudega.

—«»—

Trije delavci ponesrečeni pri natovarjanju blaga

Pri natovarjanju hlodov na železniški vagon v novem pristanišču se je včeraj popoldne ponesrečil 51-letni Armando Palmieri s Trga Pestalozzi 3. Spotaknilo se mu je in je padel z železniškega vagona ter si verjetno zlomil gleženj leve noge. Sprejeli so ga na ortopedski oddelek in se bo moral zdraviti 40 dni.

Ko je pomagal pri natovarjanju blaga v oljarni Gaslini, se je včeraj dopoldne ponesrečil 28-letni Giordano De Bernardi s Sprehajališča sv. Andreja 23. Izogniti se je hotel tovoru, pa je padel z višine dveh metrov in si zlomil levo roko. Sprejeli so ga na ortopedski oddelek in se bo moral zdraviti 40 dni.

V starem pristanišču pa se je pri natovarjanju kave na prikolico tovornika ponesrečil okrog poldne 61-letni Luigi Braico iz Ul. S. Sergio 2. Prikolica se je nenadoma premaknila in delavec je padel na tla ter si zlomil levo nogo. Sprejeli so ga na ortopedski oddelek in se bo moral zdraviti dober mesec.

—«»—

Avtomobilske miši okradle nemški avto

Dva nemška turista, in sicer 34-letni Ernest Blimejer in 48-letni Hart Kurt, ki sta te dni prišla v naše mesto, sta imela v nedeljo smolo, ker so avtomobilski miši ukradle iz njunega avtomobila plašč iz lodena, dva električna brivska aparata Remington, nekaj perila, zlato zaponko z biseri in fotografski aparat. Svoj avtomobil sta turista pustila v Ulici Geppa za kratek čas. Ko sta se vrnila, sta zapazila, da je nekdo s silo odprl vrata in odnesel omenjene stvari.

Prepirljiv avstrijski turist hudo ranil s pestjo mladeniča

V noči med nedeljo in ponedeljkom se je avstrijski turist 34-letni Walter Auer sprl v Ulici Carducci z 21-letnim Aleksandrom Počkajem iz Ul. Parini 15. Beseda je dala besedo in kmalu bi nastal pretep.

Tedaj je šel mimo 26-letni Claudio Guglielmi iz Ul. Veltro 19, ki je hotel posredovati, da bi pomiril duhove. Imel je smolo, ker ga je Auer močno udaril s pestjo, tako da je kar treščil na tla. Nekdo je obvestil policijo, ki je Guglielmija odpeljala s svojim avtomobilom v bolnišnico, kjer so ga sprejeli s pridržano prognozo na I. kirurški oddelek zaradi močnega udarca v teme in notranje krvavitve. Auerja in Počkaja pa so aretirali in ju odpeljali v zapore, kjer so na razpolago sodnim oblastem.

—«»—

Solidarnost z belgijskimi pristaniščniki

Preteklo soboto se je sestal glavni odbor pokrajinskega sindikata Zveze pristaniških delavcev CGIL, na katerem je tajnik poročal o borbi belgijskega ljudstva in še posebej pristaniških delavcev za dosego zastavljenih ciljev.

Glavni odbor izraža popolno solidarnost tržaških pristaniščnikov svojim belgijskim kolegom, tudi tako, da ne bodo opravili nobenega dela, ki bi bilo v nasprotju z borbo, ki je v teku v belgijskih pristaniščih.

—«»—

Obvestilo o izletu Primorskega dnevnika

Vse naše čitatelje, ki so se prijavili za izlet v Dalmacijo, prosimo, da upoštevajo naslednje:

Kdor ni predložil osebnih dokumentov oziroma podatkov, ki so potrebni za skupni potni list, naj to stori do sobote, 14. januarja. Do tega dne je treba tudi položiti akontacijo. Oboje lahko prinesete bodisi v upravo našega lista, Ul. sv. Frančiška 20/III ali pa v Ul. Montecchi 6 — vedno v dopoldanskih urah.

V zvezi z dodatnim izletom, ki ga skušamo organizirati za vse one, ki se niso mogli prijaviti za izlet v Dalmacijo, pa še enkrat prosimo vse čitatelje, da nam pišejo ali telefonirajo, kam želijo: ali v Ljubljano in na Bled ali v Dolomite ali na Koroško ali v Zagreb?

Pišite čimprej! Od vaših želja je odvisno, kaj bomo lahko storili!

—«»—

Nezgoda na delu

Na delu se je v nedeljo popoldne ponesrečil 38-letni cestni pometač Gino Del Ben iz Ulice Piccardi 56. Okrog 16. ure je kot običajno prišel v glavno bolnišnico, da bi odpeljal smeti. Pri tem pa je padel z višino 2 m in si zlomil zapestje desne roke in verjetno tudi zapestje leve roke. Razen tega se je pobil in ranil po čelu in obrazu. Ker je bil v bolnišnici, je sam odšel na sprejemni oddelek, od koder so ga poslali na ortopedski oddelek.

Na tramvajskih tračnicah je vespa zdrsnila in se prevrnila

Z vespo sta se včeraj nekoliko po polnoči peljala skozi Predor sv. Vida 21-letni Gregorio Longo iz Zgornje Carbole 881 in 25-letni Anton Razman iz Ul. Svevo 36, ki je sedel na zadnjem sedežu. Ko je Longo privozil iz predora, ga je na tramvajskih tračnicah zaneslo in zgubil je nadzorstvo nad vozilom. Tako sta Longo in Razman zletela na tla in se poškodovala.

Longo se je pobil in ranil po čelu, po levi roki in po kolenih. Verjetno si je nalomil gleženj leve noge, zgubil je spomin in dobil rahel pretres možgan. Sprejeli so ga na ortopedski oddelek in se bo moral zdraviti dober mesec. Razman, ki so ga sprejeli na opazovalni oddelek, pa se je pobil in ranil po glavi in levi roki ter levi nogi in bo okreval v dobrem tednu.

—«»—

Predsednik in ravnatelj trgovinske zbornice sta se vrnila iz Rima

Predsednik tržaške trgovinske zbornice dr. Caidassi in njen ravnatelj dr. Addobbati sta se vrnila iz Rima, kjer sta imela na raznih ministrstvih več sestankov glede perečih tržaških gospodarskih vprašanj.

Oba vidnejša predstavnika tržaške trgovinske zbornice sta se tudi sestala z raznimi konzularnimi in diplomatskimi predstavniki tujih držav v zvezi z vprašanji tržaškega pomorskega prometa.

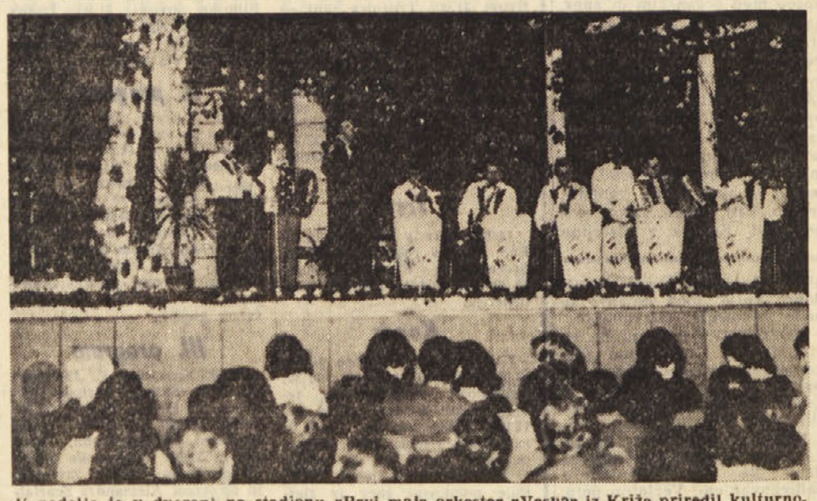

V nedeljo je v dvorani na stadionu «Prvi maj» orkester «Vesna» iz Križa priredil kulturno-zabavni večer. Na tej prireditvi je poleg Križanov nastopilo tudi nekaj mladih pevcev s Proseka, Kontovela in iz Mavhinj. Vsi mladi pevci in člani orkestra so se pod mojstrsko roko dirigenta Maria Bogatca zelo dobro odrezali, da je občinstvo večkrat zahtevalo ponovitev nekaterih pesmi, ki jih pa mladi pevci niso mogli ponoviti, ker je bil program itak zelo pester in bogat. Lucijan Tence pa je kot napovedovalec v kriškem narečju zelo zabaval občinstvo z raznimi šaljivimi točkami

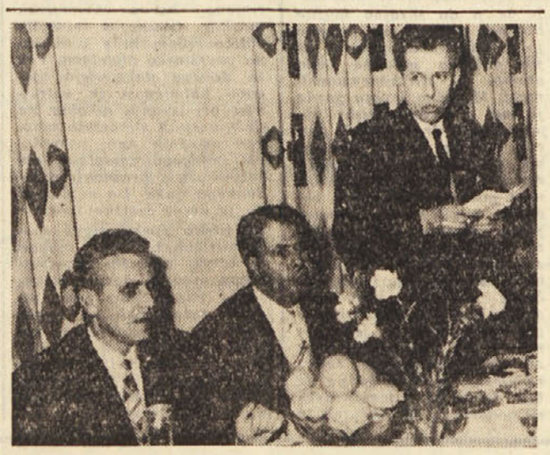

V soboto zvečer je bila v hotelu «Triglav» v Sežani družabna prireditev, ki jo je priredila sindikalna podružnica carinarnice in obmejnega poverjeništva Sežana. Na družabnem večeru so se zbrali skoraj vsi uslužbenci z blokov Sežana, Fernetiči, Pesek, Repentabor in Lipica ter seveda osebje carinarnice in obmejnega poverjeništva v Sežani, poleg njih pa še številni gostje. Vse je pozdravil upravnik carinarnice Sežana Aldo Kovačič, ki se je v kratkem nagovoru tudi poslovil od dveh carinskih uslužbencev, ki stopata v pokoj. Oba uslužbenca, Grom in Mahnič, sta ob tej priložnosti prejela tudi lepa darila svojih kolegov.

Po skupni večerji je bil ples, med njim pa je bila bogata loterija, ki je zadovoljila skoraj vse kupce srečk. Za zabavni intermezzo sta nato poskrbela člana Slovenskega gledališča iz Trsta Jožko Lukeš in Silvij Kobal, ki sta se predstavila v vlogah dveh «švercerjev».

Družabna prireditev, ki je vsako leto prvo soboto v januarju, je tudi letos zelo dobro uspelo in so bili vsi udeleženci s preživelim večerom nadvse zadovoljni.

Na sliki vidimo upravnika carinarnice v Sežani Aldo Kovačiča, ko pozdravlja člane sindikalne podružnice in goste.

Slovensko gledališče v Trstu

V nedeljo 15. t. m. ob 16. uri v dvorani na stadionu «Prvi maj», Vrdelska cesta 7

ALEJANDRO CASONA

DREVESA UMIRAJO STOJE

V vlogi gospe Eugenie nastopa tržaška rojakinja, članica ljubljanske Drame Elvira Kraljeva

KINO

Fenice 16.00 «Najbolj razkosana ladja armade», eastmancolor, Jack Lemmon, Ricky Nelson.
Excelsior 15.15 «Polnočna čipka», Doris Day, Rex Harrison, technicolor.
Filodrammatico 16.00 «Tolpa miau miau». Risan film v technicolorju. Zadnji dan.
Grattacielo 16.00 «La ciociara», De Sicov film. Sophia Loren. Prepovedano mladini.
Arcobaleno 16.15 «Francozinja in ljubezen», Martine Carol, Jean Paul Belmondo. Prepovedano mladini.
Supercinema 16.00 «Gulliverjeva potovanja», eastmancolor, Kerwin Mathews, Jo Morrow.
Alabarda 16.00 «Domov po neurju», Eleonor Parker in Robert Mitchum. Technicolor.
Aurora 16.30 «Grbec». Prepovedano mladini.
Capitol 16.00 «S terase», technicolor. Prepovedano mladini. Zadnje predstave.
Garibaldi 16.30 «Kocka je padla» Jean Gabin, Anne Girardot.
Cristallo 15.30 «Psyco», Anthony Perkins. Prepovedano mladini.
Impero 16.30 «Zakonska posteljа» Prepovedano mladini.
Italia 16.00 «Stražnik». Zadnji uspeh Alberta Sordija.
Massimo 16.00 «Joselito», technicolor. Igra mali Joselito. Sledi «Tom in Jerry». Zadnji dan.
Moderno 16.30 «Scaramouche», technicolor Stewart Granger, Eleonor Parker, Janeth Leight.
Astra 16.30 «Pohujšanje pod soncem». Prepovedano mladini.
Astoria 16.00 «Indijanska pasta», western, John Ireland.
Vittorio Veneto 15.30 «Vsi domov», Alberto Sordi, Serge Reggiani.
Marconi 16.00 «Dolga noč 43.», Belinda Lee, Gabrielle Ferzetti. Prepovedano mladini.
Ideale 16.00 «Verboten». Ferzetti. Prepovedano mladini.
Savona 16.00 «Ruloite in ruolette», eastmancolor, Abbe Lane, Antonio Cifariello. Prepovedano mladini izpod 16. leta.
Odeon 16.00 «Grešno dekle», B. Bardot. Prepovedano mladini.
Skedenj 16.00 «Krik Comanchesov», Clint Walker.

—«»—

V Radiu Trst «A»

Slovenščina za Slovence

S prvo oddajo, ki je na sporedu jutri ob 18. uri, bodo v programu Radia Trst «A», po večletni prekinitvi, obnovljene oddaje «SLOVENSCINA ZA SLOVENCE», na katere naše čitatelje še posebej opozarjamo.

V oddajah, ki se bodo vrstile vsako sredo, nas bodo posamezni avtorji izmenoma opozarjali na najpogostejše napake, ki jih delamo pri uporabi naše govorice, in nas učili pravilne slovenščine.

RAZNA OBVESTILA

Filatelistični klub «L. Košira». Jutri ob 20.30 sestanek na sedežu v Ul. Geppa 9.

IZLETI

SPD — Trst priredi 15. januarja 1961 smučarski izlet v Kranjsko goro. Informacije in vpisovanje v Ul. Geppa 9-II. ob uradnih urah. Vabljeni vsi.

MALI OGLASI

BRUSINI CARLO, Trst, Ul. Battisti 20, prodaja gospodinjske električne predmete — štedilnike na drva, premog, plin, elektriko — trajno goreče peči «ARGO» ter na plin in elektriko. Olajšave pri plačilu. Postrežba pina na dom. — Tel. 29-041.

OD VČERAJ DO DANES

Dne 8. in 9. januarja se je rodilo v Trstu 7 otrok, umrlo je 15 oseb.

RODILI SO SE: Luciana Cattunar, Marino Jercog, Nives Racman, Antonella Milazzi, Pietro Mereu, Fabio Vescon in Lucia Napolitano.

UMRLI SO: 47-letna Marija Kralj por. Bertocchi, 72-letna Italia Battiston vd Ravalico, 77-letni Giuseppe Depolli, 71-letni Stefano Balli, 50-letna Maria Cafiero, 72

Ganljivo obdarovanje slepih otrok na pokritem trgu

Branjevke in trgovci so zbrali 200 darilnih zavojev, ki so jih ob prisotnosti župana dr. Franzila izročili slepcem zavoda Rittmeyer

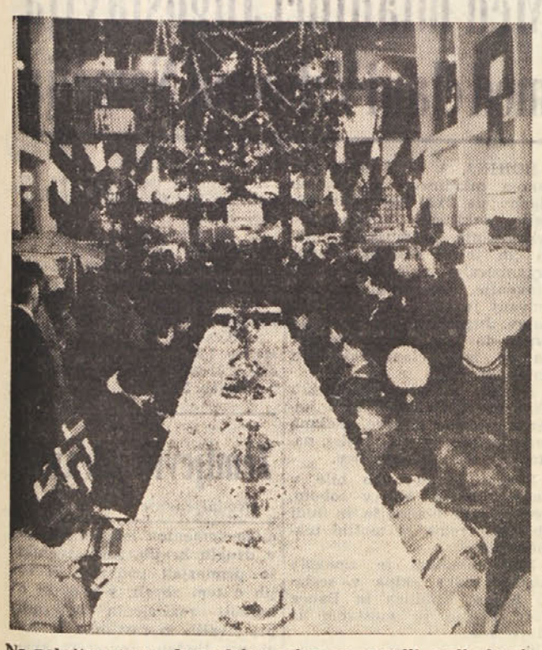

Na pokritem trgu, okrog dolge mize, so posedli mali slepci, ki so jih branjevke in trgovci obdarili in pogostili

Včeraj se je zaključilo praznično razdobje z razdeljevanjem zadnjih darilnih zavojev. Najbolj ganljivo je bilo obdarovanje slepih otrok zavoda slepcev Rittmeyer, za katere so zbrali branjevci v pokriti tržnici v Ul. Carducci, trgovci iz tamkajšnjega okoliša in posamezni zasebniki 200 darilnih zavojev. V pokriti tržnici je bilo postavljena velika božična jelka, pod katero so znosili nešteto daril, s katerimi so pripravili potem zavoje. Včeraj je bila pri tem drevesu ceremonija obdaritve, ki se je je udeležilo zastopstvo slepih otrok z ravnateljem zavoda na čelu, župan dr. Franzil, podžupan prof. Cumbat ter številni branjevci, trgovci in drugi darovalci. Poleg zavojev pa so darovali slepim otrokom tudi veliko vsoto denarja.

V kinu «Cristallo» so obdarili otroke uslužbencev združenih bolnišnic. Predsednik bolnišnic odv. Morgera je razdelil 192 zavojev.

V tržnici za sadje in zelenjavo na debelo pri Sv. Andreju so trgovci obdarili 20 deklic iz sirotišnice neke verske ustanove. Deklice so obdarili z zavoji, ki so vsebovali slaščice, punčke in hranilne knjižice s 3000 lirami. Celo kopo zavojev, igrač in odrezkov blaga ter 17 stotov sadja pa so odpeljali v omenjeno sirotišnico s tovornikom. Deklicam so pripravili tudi zakusko. Ceremonije sta se poleg drugih udeležila tudi župan in podžupan.

Lepa, velika lutka za malo slepo deklico

—«»—

Vrnitev brodolomcev z ladje «Galatea»

Včeraj so se vrnili domov trije brodolomci z ladje «Galatea», ki se je potopila na Silvestrovo v Bornejskem morju, ko je treščila ob visoke čeri. Kapitan ladje Papale, ki je zadnji zapustil ladjo, je podlegel hudim poškodbam.

V Tržič sta se vrnila drugi strojni oficir Gino Campo in pomorščak Franco Persi, v Milje pa strojni vodja Walter Reichter.

—«»—

Danes zapade rok za plačilo takse na motorna vozila

Danes opolnoči poteče rok za plačilo takse na motorna vozila. Včeraj so bili vsi uradi, kjer se taksa plačuje, nabito polni ljudi, ki so čakali ure in ure, da so prišli na vrsto. Zanimivo je, da prejšnje dni ni bilo nobenega navala, saj je do včeraj zjutraj plačala takso komaj polovica vseh lastnikov motornih vozil na Tržaškem.

Kdor ne bo danes plačal takse, se jutri ne bo smel javiti z avtom ali motorjem na cesti, kajti v nasprotnem primeru je podvržen plačilu globe, ki ni majhna. Zato priporočamo vsem lastnikom motornih vozil, da danes poravnajo svoje obveznosti. Taksa se lahko plača v palači velesejemske uprave na tržaškem velesejmu, z doplačilom v Ul. sv. Frančiška 46 in v uradih ACI na Ul. Coroneo 31, ki pa so rezervirani samo za člane.

—«»—

Nabor letnika 1941

Danes bo začela delovati pod predsedstvom podpolkovnika Rudelle naborna komisija za mladeniče letnika 1941. Komisija ima svoj sedež v Miramarskem drevoredu 111. Predvideva se da se bo priglasilo na nabor 2.500 mladeničev iz tržaške in drugih okoliških občin. Prvemu zasedanju komisije bo prisostvoval tudi predstavnik tržaške občine odbornik prof. Faraguna.

—«»—

Vožnja s skuterjem jo je drago stala

V nedeljo zvečer si je 19-letna Marija Buzzai z Boljunške ceste 280 zaželela, da bi sama vozila motoskuter, s katerim jo je prej peljal na izlet 21-letni Valentin Terčon iz Nabrežine-kamnolomi št. 28. Terčon ji je rade volje ustregel in ji prepustil krmilo ter se usedel na zadnji sedež. Dekle je skraja kar dobro vozila in počasi, ko pa sta prišla do Ulice Boveto je iz neznanih vzrokov zgubila nadzorstvo nad vozilom in na ovinku zadela v rob pločnika ob tramvajski progi.

Oba sta zletela na tla in se poškodovala, najbolj nespretna motoristka, ki se je pobila in ranila po čelu, si nalomila nosno kost in dobila pretres možganov, zaradi česar so jo sprejeli s pridržano prognozo na II. kirurški oddelek. Terčon, ki so ga sprejeli tudi na II. kirurški oddelek, pa se je pobil in ranil po kolenu desne noge in opraskal po desni roki ter bo okreval v dveh tednih.

—«»—

Požar na ladji «Maria Cosulich»

Ko so v nedeljo popoldne raztovarjali v pristanišču vreče mlete plutovine z ladje «Maria Cosulich» so zapazili, kako se je začel dvigati iz trupa ladje gost dim. Delavci so takoj opozorili luško poveljstvo, ki je poklicalo na pomoč gasilce in poslalo na kraj tudi vlačilec «Audax». Najprej so gasilci s tremi gasilskimi vozovi omejili požar in ga nato pogasili v dobri uri. Celo noč je bila na parniku straža, da bi pravočasno poklicala gasilce v primeru nove nevarnosti. Zdi se, da se je plutovina vnela sama od sebe; škoda pa ni še ugotovljena.

—«»—

Nehvaležni «prijatelj»

V prvih dopoldanskih urah na praznik Treh kraljev je 40-letni Milan Babič iz Ulice Marconi 10 spoznal na lastno kožo, da ni priporočljivo preveč zaupati slučajnim prijateljem. Prejšnji večer je namreč v neki gostilni slučajno spoznal 19-letnega Salvatora Quinta iz Ulice Guerazzi št. 9. Pogovarjala sta se o raznih stvareh in obiskala javne lokale ter pila na novo prijateljstvo. Tako je šla mimo polnoč in skoraj nista zapazila, kako so minevale ure.

V prvih jutranjih urah sta bila v Ulici Gambini in tu je prišlo do presenečenja.

Kar na lepem je Quinto zahteval, naj mu prijatelj izroči tisoč lir. Babič se je seveda nasmehnil in odbil zahtevo. Quinto je vztrajal; malo za šalo, malo zares je Babiča preiskal od nog do glave. Našel je denarnico, jo pregledal in vzel iz nje 4 tisoč lir, nato pa jo vrnil v žep. Babiču se je vse to zdelo nekam smešno in se ni več kot toliko protivil; zelo pa je bil presenečen, ko je zapazil, da je Quinto naglo odšel s tisočaki. Ni mu preostalo drugega kot da je odšel na bližnji komisariat javne varnosti in povedal vso zgodbo. Agenti javne varnosti so takoj začeli iskati nehvaležnega «prijatelja» in so ga okrog poldne našli, aretirali in nato prijavili sodišču.

Goriško-beneški dnevnik

Sestanek predstavnikov krajevnih ustanov v Gradiški

Obsodili so prefektovo okrožnico ki krati avtonomijo krajevnih ustanov

Okrožnico je prefektura pred božičnimi prazniki poslala vsem občinskim upravam - Z njo se hoče doseči, da bodo občinski voditelji postali «dobri upravniki»

Dasiravno so občinski in pokrajinski sveti izrazito upravni organi, ki odločajo o vsakodnevnih problemih administrativnega značaja, so v zadnjem času podvzemali sklepe, ki so izven ozkega okvira, ki jim ga določa zakon. Tako smo imeli več primerov neposrednega poseganja na področju političnega značaja in to ne le v goriški pokrajini, kjer je na primer gonja v zvezi s postavitvijo D'Annunziovega spomenika postala zelo nevarna za odnose med Italijo in Jugoslavijo, ampak tudi v občinah kot so Turin in Bologna, kjer so občinski sveti zavzemali stališča proti monopolističnim skupinam, kakršna je Edison, in so na takšen način izpodjedale politično podlago demokristjanske vlade, ki se z monopoli povezuje.

Da bi napravila konec takšni dejavnosti, je vlada po svojih predstavnikih-prefektih poslala vsem občinam v naši pokrajini, kakor tudi občinskim upravam v Turinu in Bologni okrožnico, naj se «krajevne ustanove ravnajo po zakonih, ki določajo njihovo pristojnost». Okrožnica goriškega prefekta dr. Nitrija nosi datum 24. decembra 1960 in poziva k spoštovanju občinskega in pokrajinskega zakona. Ta poziv je prefekt sporočil zaradi tega, ker se «vedno bolj posplošuje pojav, da krajevne ustanove sprejemajo sklepe, resolucije, zahteve in proteste v zadevah, ki jih zakon o krajevnih ustanovah ne predvideva».

Če se omejimo na goriške razmere, tedaj občinski in pokrajinski svet ne bi smeli sprejemati resolucij o tržiškem pristanišču, ne bi smeli zahtevati ustanovitev avtonomne dežele, ne bi se smelo razpravljati in sklepati o namakalnem konzorciju na področju Krmina in Gradiške, o stanju CRDA, doberdobski občinski svet ne bi smel sprejeti sklepa o namestitvi dvojezičnih napisov, skratka sveti bi lahko razpravljali samo o popravilu kakšne ceste, o podaritvi zemljišča tej ali oni ustanovi, o stiskanju davčnega vijaka itd.

Demokristjanska vlada in prefekt, ki je njen najvišji predstavnik v naši pokrajini, bi želela imeti samo «dobre upravitelje», ki se ne bi brigali za življenjske probleme državljanov, čeprav so z njimi v vsakodnevnem tesnem stiku. O teh problemih bi demokristjanska vlada rada sama odločala, in to na način, ki bi bil po godu njej in njenim zaveznikom monopolistom.

Če bi se hotela uresničiti takšna politika, tedaj naj se postavijo prefekturni komisarji, ki bodo lahko postali «izvestni administratorji», toda nikar naj se ne misli, da se bo na takšen način doseglo sodelovanje širokih množic pri vodenju oblasti. Z jemanjem avtonomije krajevnim ustanovam ne bo več diskusij o važnih vprašanjih, ne bo se več govorilo o deželni avtonomiji, odpravljena bo tista zapreka (usmerjanje državljanov) ob katero zadeva vlada, kadar mora uresničiti svoj širokogruden program do monopolov. Pri tem je niti najmanj ne peče, da je vse to proti ustavi.

V nedeljo dopoldne je bil v Gradiški sestanek katerega so se poleg številnih predstavnikov občinskih uprav in pokrajine udeležila tudi doberdobski in sovodenjski župan, na katerem so se vsi prisotni sporazumeli, da bodo enotno vodili akcijo za priznanje avtonomije krajevnim ustanovam in da se ta avtonomija utrdi v okviru avtonomne dežele, občinske svete pa so pooblastili, da prefektovo okrožnico zavrnejo kot nevarno dejanje za svobodo izražanja misli.

—«»—

Nenadna slabost v Ul. Carducci

Včeraj dopoldne okrog 9.50 je 26-letna Italia Patruno iz Ul. Sile 18 šla peš po Ulici Carducci, ko se ji je nenadoma zavrtelo v glavi in je padla po tleh. Mimoidoči so priskočili na pomoč in poklicali avto Zelenega križa ki jo je odpeljal v bolnišnico. Zdravniki so ji nudili prvo pomoč in ponesrečenka si je kmalu opomogla.

Smrt zglednega prosvetarja v Štandrežu

V nedeljo zvečer je po kratki bolezni ugasnil v goriški bolnišnici 49-letni Mirko Cingerli iz Štandreža. Pokojnika so prepeljali domov, od koder bo pogreb na domače pokopališče danes ob 15.30.

Pokojnik je bil zaveden Slovenec in dober družinski oče ter dolgoletni član štandreškega društva, pri katerem je zelo požrtvovalno deloval vse do zadnjega in bil vsem drugim za vzgled.

Znanci in prijatelji izrekajo družini ob tej težki izgubi iskreno sožalje. Njim se pridružuje tudi naše uredništvo.

—«»—

Umrl je Karlo Melcer

Včeraj, v zgodnjih jutranjih urah je umrl v Sovodnjah eden izmed najstarejših naših občanov Karlo Melcer (Melzi). Umrl je na domu, pogreb pa bo danes popoldne.

Pokojnik je zapustil ženo Afro in hčerko Mery, njegov sin Ladič pa je v financarski službi v Čedadu. Pokojnik je bil pod Avstrijo v orožniški službi in je bil markantna oseba, ki so jo poznali vsi vaščani.

O slovenski in italijanski kulturno-prosvetni stvarnosti

Kolikokrat se je med slovenskimi intelektualci v Gorici razvil pogovor o večkrat majhnem obisku na predstavah Slovenskega gledališča iz Trsta, o dejstvu, da občinstvo s podeželja, ki prihaja na predstave SG, ne razume marsikatere moderne igre, o dejstvu, da precejšen del slovenskih intelektualcev ne poseča predstav, pa čeprav so na umetniški višini, in se raje posveča gledanju premnogokrat praznih televizijskih prenosov in drugim vrstam zabave.

Pogled na Prosvetno dvorano ni bil seveda vedno enak. Včasih, ko imamo na sporedu kakšno domačo igro ali pa kako moderno, aktualno delo, je dvorana polna tako ob popoldanski predstavi namenjeni za podeželsko občinstvo kot na večerni, na katero prihajajo v veliki večini meščani. Dvorana je polna tudi ko je na odru kak kvaliteten zbor iz domovine, polna je tudi ko na odrskih deskah nastopajo domače prosvetne skupine. O pogostejšem nastopanju teh v prosvetni dvorani bi bilo pravzaprav potrebno resno pomisliti.

V zadnjem času so kratke igre naštudirali v raznih slovenskih vaseh na Goriškem in ne bi bilo slabo, da bi si Zveza slovenskih prosvetnih društev prevzela nalogo prirediti nekaj prosvetnih nastopov v dvorani, tudi ob sodelovanju tržaških prosvetnih skupin, ki imajo bogatejše zmožnosti in programe kot pa naše, goriške skupine.

Namen današnjega članka pa ni bil razpravljati o možnosti nastopov v Prosvetni dvorani. Pričeli smo z ugotavljanjem večkrat maloštevilnega občinstva na kvalitetnih predstavah Slovenskega gledališča. Če nas na eni strani zaradi tega navdajajo pesimistična gledanja na kulturno življenje naše manjšine, lahko na drugi strani z neko dozo olajševanja lahko ugotovimo, da se ta proces odtujevanja občinstva od kulturnih predstav v še večji meri stopnjuje pri italijanskem občinstvu v Gorici.

Kako to? Gorica je vendarle mesto s precejšnjim odstotkom uradništva, ki ima gotovo srednješolsko ali akademsko izobrazbo, in ki bi moralo torej čutiti potrebo po posečanju gledališča, koncertov, umetniške galerije in podobno.

Kakšno pa je stanje na tem področju? Glavno umetniško galerijo na tem področju je bilo treba postaviti v eno izmed centralnih kavarn v Gorici, da bi tam umetniki lahko razstavljali svoja dela z upanjem, da bi prišlo občinstvo gledat ta dela. Gledališke predstave imajo uspeh ko nastopa kaka domača diletantska skupina (in tokrat pridejo na predstavo sorodniki in prijatelji v večji meri kot resnični ljubitelji odrske umetnosti) kot pa ko nastopa kaka kvalitetna skupina iz Trsta ali notranjosti države. Značilno je, da je pred približno mesecem dni nastopala v dvorani Ginnastice znana igralska skupina, ki je po dveh uspelih nastopih doživela popolno praznino v dvorani; in popolnoma razumljivo je, da je petdesetim gledalcem vodja skupine dejal, da se v Gorico ne bo vrnil nikdar več.

S koncerti je približno enako. Na te predstave pridejo vedno ene in iste osebe, ki se za to zvrst umetnosti zanimajo, srečamo jih tako v Verdijevem gledališču kot v Circolo di Lettura kot v občinski glasbeni šoli. In v večini so to starejše osebe. Mladina se ne zanima za umetnost. Toliko se govori o ljubezni mladine do jazza, vendarle pa je «večer jazza», ki je bil pred kratkim v dvorani Ginnastice, porazno obiskan. Prav so imeli prireditelji od Ginnastice in od Circolo di Lettura, ki so pred predstavo (nastopil je zelo znan orkester iz Milana) razpravljali ali je koristno prirediti ta nastop na večer ko je na drugem koncu mesta v polnem teku «Razstava in pokušnja vin» ob priliki Andrejevega sejma in ko dajejo po televiziji oddajo «Canzonissima».

Tu smo se dotaknili televizije. Ta se je tako udomačila, da se ljudje, ki imajo doma televizijski sprejemnik, zvečer sploh ne prikažejo več iz hiše. Ob določenih večerih je nemogoče prirediti karkoli. Ljudje so si okus tako pokvarili z raznimi Bongiorni in glasbenimi oddajami, da živijo samo za to in v napetem pričakovanju naslednje oddaje. Ali bo moč rešiti občinstvo te televizijske «manije»? Odgovora nočemo tu tvegati.

Da niso naša izvajanja o krizi kulture v italijanskem delu goriškega prebivalstva, in to v večji meri kot v slovenskem delu, bo dovolj, da prikažemo nekatere podatke o obračunu Zavoda za kulturno, umetniške prireditve (Ente manifestazioni artistico-culturali Città di Gorizia), ki je bil objavljen v decembrski številki revije «Iniziativa isontina». Zavod EMAC je bil ustanovljen pred leti z namenom financirati kulturne prireditve v Gorici. Sredstva za ta zavod prispevamo vsi, ki imamo kakšno motorno vozilo. V fond zavoda gre ena «prostovoljna» lira za vsak liter bencina proste cone, ki jo plačamo ko dobimo bencinska nakazila. Logično je, da se ob zaključku leta nabere v blagajni tega zavoda lepa vsota in prav bi bilo, da bi se tudi slovenske kulturne organizacije kdaj pa kdaj posluževale tega fonda, kot se ga poslužujejo druge italijanske organizacije v mestu.

Pred leti je EMAC financiral razne prireditve le delno, pod pogojem, da je bilo na letakih razvidno, da se prireditev finansira s pomočjo zavoda. Leta 1958 pa je vodstvo EMAC pričelo z drugačno politiko. Odpravilo je vse podpore raznim organizacijam in sklenilo organizirati vrsto predstav v lastni režiji. V razdobju od 1. julija 1958 do 30. maja 1960 smo tako imeli celo vrsto kvalitetnih predstav, na katerih pa je bil odziv občinstva porazen in ob zaključku katerih je beležil EMAC skoro deset milijonov in pol deficita, tako da je moral ustaviti vsako nadaljnjo delovanje, da bi si spet pridobil nekaj denarja.

Poglejmo kakšne so številke. V zvezi s koncertnimi predstavami v Trstu so se vršile podobne predstave tudi v Gorici. Nastopali so znani dirigenti s tržaškim filharmoničnim orkestrom. Največji odziv na teh koncertih je bil na drugem, ko je bilo kar 812 poslušalcev, najmanjši pa v drugi seriji koncertov z 220 gledalci. Si predstavljate Verdijevo dvorano s tako majhnim številom poslušalcev, med katerimi je bilo najmanj petdesetih takih, ki so imeli brezplačne vstopnice. Povprečno število poslušalcev na dvanajstih koncertih je bilo tri sto petdeset, povprečni deficit pa je znašal 300.000 lir, v skupni vsoti treh milijonov in pol.

Preidimo k drugim glasbenim prireditvam. Na spominskem Puccinijevem koncertu je bilo 563 ljudi (deficit 942 tisoč lir), na polifoničnem koncertu komorne skupine z Dunaja pa je bilo le 95 ljudi (deficit 207.000 lir). Znani zbor Angelicum iz Milana je imel le 185 poslušalcev (deficit 307 tisoč lir) in nič boljšega uspeha niso imeli orkester z Dunaja, nekaj simfoničnih koncertov in harmonikarski koncert. Skupni deficit vseh teh prireditev je v dveletnem razdobju znašal 6.222.183 lir.

Preidimo na jazz. Tu je bil uspeh nekoliko večji, čeprav so bili deficiti isti ali celo višji kot na drugih glasbenih prireditvah. Medtem ko je na ameriškem festivalu bilo prisotnih kar 1137 ljudi in na večeru, na katerem je nastopal Chet Baker 612 ljudi, je bilo na koncertu Goldengate Quarteta le 82 ljudi. Deficit za štiri prireditve je znašal nekaj nad milijon lir.

Na proznih prireditvah je bil odziv isti. Povprečna prisotnost na dramskih nastopih gledališča iz Trsta in iz Padove je bila 200 oseb. Deficit za štiri nastope: milijon lir.

Boljši odziv občinstva je imela vrsta sedmih prireditev z baletnimi nastopi in s predvajanjem lažjih dramskih del, za katere so uvedli tudi abonma. Abonentov je bilo 233, število ostalih gledalcev pa se je vrtelo okrog dve sto. Kljub temu je znašal deficit za te prireditve milijon devet sto tisoč lir.

Nadaljnjih 250.000 lir deficita pa je treba beležiti ob priliki raznih predavanj o umetnosti in o tržaškem pesniku Sabi.

To je kulturna bilanca goriškega mesta: majhen odziv in desetmilijonski deficit. Ni bila to edina ustanova, ki je prirejala kulturne prireditve v mestu. Vendarle je to edina, ki lahko dà v javnost številke o svojem delovanju. Vse ostale to skrbno skrivajo, da ne bi tako javno povedale, da služijo le majhni skupini ljudi in da ne povedò, od kod dobivajo denar za svoje življenje, bolje rečeno životarjenje.

Da bi se stanje izboljšalo? Ne verjamemo, čeprav so v zadnjih mesecih bila ustanovljena številna kulturna društva, vsako s svojo politično barvo, ki pa bodo živela le začetniško dobo, ki bo trajala le nekaj mesecev.

Apatija, to je bolezen današnjega časa.

m. v.

Enoletna bilanca obmejnega prometa

Vsestranska korist odprte meje je še posebno vidna na Goriškem

Narodna manjšina je lahko le v svobodnem razvoju aktiven člen za medsebojno koristno sodelovanje

Ko je pred nekaj dnevi italijanska televizija poročala o obmejnem prometu med našimi kraji in Slovenijo, je nek obmejni organ označil to mejo kot «najbolj odprto v Evropi» ter pristavil, da je postala taka po zaslugi videmskega sporazuma o malem obmejnem prometu. Če je to veljavno že na splošno, pa prihaja še posebno do izraza na Goriškem, saj je tu državna meja odrezala mesto od tistega njegovega zaledja, za katerega je bila Gorica ne samo upravno, ampak tudi gospodarsko središče ter je od njega živela.

Če pogledamo podatke o malem obmejnem prometu na Goriškem od leta 1955 dalje, ko je bil podpisan videmski sporazum, bomo opazili, da je bil prehod jugoslovanskih državljanov s propustnicami že v prvih letih precej velik, dočim kaj takega ne bi mogli reči o prometu z italijanske strani. Deloma je treba to pripisati še vedno hladnim odnosom v prvih povojnih letih, deloma pa je bil to še vpliv precejšnje sovražne propagande proti sosednji republiki. V zadnjih letih pa opazimo znatno in stalno naraščanje prehodov italijanskih državljanov, ki zlasti v poletnih mesecih pridno in v vedno večjem številu obiskujejo letovišča in gorske kraje v obmejnem pasu na drugi strani meje. To je zlajšano tudi spričo dejstva, da so v teh krajih iz leta v leto izboljšali turistično-gostinsko opremo, ki je dosegla do danes že kar dobro raven. Pa tudi v zimskih mesecih se vedno več smučarjev usmerja na Lokve in na Livek.

Če pogledamo podatke o prometu s propustnicami v lanskem letu, bomo ugotovili znaten porast v primeri s prejšnjim letom. Lani je na goriškem področju prešlo mejo 1.127.564 oseb v obeh smereh (leta 1959 1.081.078); od tega je bilo 812.287 jugoslovanskih in 315.257 italijanskih državljanov. Razlika med enimi in drugimi je še vedno precejšnja, vendar je bila prej še večja saj je n. pr. leta 1959 prešlo mejo s propustnico samo 265.301 italijanskih državljanov.

Kot smo že omenili, je promet z obeh strani največji v poletnih mesecih, od aprila dalje, ter doseže svoj višek v juliju in avgustu. Najbolj pa je padel v novembru, dočim se je decembru zopet dvignil po zaslugi jugoslovanskih obiskovalcev Andrejevega sejma v Gorici.

Le malo sprememb je bilo pri prometu z dvolastniškimi dovoljenji. Zabeležili so 33.405 prehodov italijanskih in 101 tisoč 280 prehodov jugoslovanskih dvolastnikov tekom vsega leta.

Precejšen porast moramo ugotoviti tudi v prometu s potnimi listi na bloku pri Rdeči hiši. Lani je namreč prešlo mejo tukaj 49.412 italijanskih in 39.142 tujih državljanov ali prejšnje leto. Vzporedno s skupno okrog 24.000 več kot povečanjem osebnega, se je lani povečal tudi blagovni promet med obema državama. Vse seveda v duhu tistega mirnega in aktivnega sožitja, ki je za obe strani prineslo v teh letih že vidne koristi in katere so priznali tudi v goriškem občinskem svetu na nedavni seji, ko so obravnavali občinski proračun. Seveda pa bi se morali še v večji meri zavedati vloge, ki jo ima pri tem naša narodna manjšina in ji s pravičnimi ureditvami ter priznanjem popolne enakopravnosti omogočiti, da bi v prihodnje še bolj delovala kot most med dvema sosednjima državama in narodoma in da bi prišlo do takega sodelovanja, kot smo mu priča na gospodarskem, tudi na vseh drugih področjih.

—«»—

Nov študentovski godalni kvintet

V Gorici se je rodil nov plesni orkester, ki si je nadel ime «Blue Jockers» ter ga sestavljajo sami študentje. V njem so Aleš Gruden, ki igra na klavir, kitarist Rudi Suligoj in Carlo Chersovani, dalje Gianfranco Lugnani, ki igra Laterijo in Giorgio Musina, ki igra na bas in poje. Svoj prvi večji debut je imel mladi ansambel za Novo leto, v mali dvorani «Unione Ginnastica Goriziana».

PRISPEVAJTE ZA DIJASKO MATICO!

Huda prometna nezgoda v Rožni dolini

Tovornik razbil mejno zapornico in zavozil na železniški nasip

Šoferju Petru Pavšiču so rešili življenje - Vozilo je jugoslovanska cestna milica z žerjavom zopet postavila na cesto

Preteklo nedeljo zjutraj je prišlo na bloku v Rožni dolini do hude nesreče s tovornikom podjetja Caprara iz Gorice, ki se je vračal prazen s potovanja po Jugoslaviji nazaj domov.

Tovornik je vozil 34-letni šofer Peter Pausi iz Štandreža, Ul. sv. Mihaela št. 3. Ko je privozil do bloka, je bil šofer sam v vozilu. Prav ko bi moral ustaviti zaradi predpisane mejne kontrole, pa je šoferju nenadoma postalo slabo. Vzroki za to niso znani, po vsej verjetnosti pa je treba slabost pripisati neprespani noči in trudnosti, ki ga je prav v tem trenutku premagala. Dejstvo je, da je Pausi izgubil kontrolo nad vozilom, ki se je z vso silo zaletelo v zapornico in zaporni zid, ki tukaj prečkata cesto. Trčenje je bilo tako močno, da je tovornik podrl del zapornega zidu in izdrl tudi zapornico. Pri tem je zavil na desno, razdejal del pločnika in se s prikolico vred ustavil šele na železniškem nasipu na desni strani ceste. Vse to je povzročilo toliko trušča, da se je slišalo daleč na italijansko stran v Ul. Giustiniani.

Pod razbitim kamionom je ostal šofer hudo ranjen in jugoslovanski stražniki ter cariniki so mu takoj pohiteli na pomoč. S težavo so ga izvlekli iz razbite kabine ter mu nudili prvo pomoč. Vtem je prišel rešilni voz Zelenega križa, ki so ga poklicali in odpeljal hudo ranjenega šoferja nezavestnega v goriško bolnišnico, kjer so ga zdravniki takoj pregledali in mu ugotovili pretres možganov ter več ran na glavi in na levi nogi. Po prvi zdravniški pomoči se je ranjencu stanje včeraj znatno izboljšalo in lahko smatramo, da je izven nevarnosti.

Kot smo že omenili, je tovornik pri tem utrpel precejšnjo škodo. Jugoslovanska cestna policija ga je s pomočjo žerjava zopet postavila na cesto in sedaj čaka na bloku v Rožni dolini na ureditev vseh formalnosti, da bi ga potem odpravili v najbližjo delavnico za potrebna popravila.

—«»—

Opozorilo potrošnikom plina

Ker se meščani vedno bolj poslužujejo plina za ogrevanje stanovanj in ker v tem obdobju tudi zapirajo okna, je potrebno, da so zelo previdni z ravnanjem plinskih štedilnikov in peči za segrevanje vode, da ne bi prišlo do nepotrebnih nesreč. Zlasti naj pazijo na gumijaste cevi, ki se rade pokvarijo in povzročajo uhajanje plina.

Občinska podjetja (telefon 31-56) so čez dan in ponoči na razpolago vsem, ki bi morebiti ugotovili uhajanje plina. Na telefonski poziv bo mestna plinarna takoj poslala specializirane delavce, ki bodo okvare popravili.

—«»—

V sredo začne delovati «Cineforum»

Goriški «Cineforum», ki si je postavil za nalogo, da bi predstavil profesionistom in akademikom nekatera najboljša filmska dela, bo začel jutri, v sredo, svoje drugo leto življenja. Tokrat ima na programu 11 filmov raznih šol in narodnosti. V prvem delu bodo predvajali dela znanih režiserjev Ingmarja Bergmana in S. M. Eisensteina.

Članarina za letos je določena na 1.200 lir, nove člane pa vpisujejo pri kinodvorani «Stella Mattutina», kjer se bodo vršile tudi predstave.

Obvestilo Trgovinske zbornice

5. marca bodo izvolili pokrajinski odbor obrtnikov

Vsak volilni upravičenec bo prejel na dom volilno potrdilo s potrebnimi podatki

Na razglasnih deskah trgovinske zbornice v Gorici in na vseh županstvih naše pokrajine je nabit razglas, s katerim predsednik pokrajinskega odbora obrtnikov določa, da se bodo vršile volitve novega odbora dne 5. marca 1961.

V razglasu so navedena volilna okrožja, na katera je razdeljena naša pokrajina in občine, ki spadajo vanje. Razglas vsebuje seznam kandidatov, ki imajo volilno pravico, kakor tudi pravila o volitvah. Seznam volivcev je na razpolago vsem, ki se jih to tiče, na sedežu trgovinske zbornice in na posameznih županstvih.

Vsak upravičenec bo prejel na dom volilno potrdilo, v katerem je naveden naslov njegovega volišča. Volilna potrdila, ki bi jih ne bilo mogoče dostaviti na dom bodo na razpolago na županstvu do zaključka volitev.

S tem v zvezi je določeno, da bo vsak volilni upravičenec volil v istem okolišu, pod katerim spada občina, v kateri ima sedež podjetje, ki mu je lastnik ali družabnik. V primeru, da se volilno potrdilo izgubi ali postane neuporabno, lahko volivec zahteva dvojnik na pokrajinskem tajništvu za obrtništvo od tretjega dne pred volitvami pa do zaključka volitev.

—«»—

Pri delu v predilnici se je ranila

Včeraj popoldne okrog 14.25 so z avtom Zelenega križa pripeljali v goriško bolnišnico 40-letno tekstilno delavko Marijo Vigiarini iz Gradiške, pri kateri so zdravniki ugotovili zlom na levi nogi, zaradi česar se bo morala zdraviti 10 dni.

Vigiarinijeva je okrog 12.30 čistila stroje v podgorski predilnici, kjer je zaposlena. Pri tem pa ji je težak kos železa padel na nogo in ji povzročil omenjeno škodo, ki jo je spravila v bolnišnico.

Nove skrbi davkoplačevalcev sedaj ko so prazniki za nami

Plačati je treba razne pristojbine in abonmaje
Manj Vanonijevih prijav za dohodnino

Tudi letošnji novoletni prazniki so za nami. Gorica, ki je imela zadnje tri tedne posebno ulično razsvetljavo z barvastimi žarnicami na žicah preko nekaterih glavnih ulic in razsvetljena nekatera drevesa na Korzu, se sedaj zopet vrača v svoje normalno stanje mirnega podeželskega mesta. Včeraj so mestni delavci pobrali žarnice z drevja in z omenjenih glavnih ulic in tudi zvezda repatica na goriškem gradu, ki je daleč v Furlanijo najavljala potnikom, da se bližajo Gorici, sinoči ni več svetila in na njeno mesto se je čez dan vrnila italijanska trobojnica. Od praznikov so ostale le še zanimive jaslice s premikajočimi se figurami v Ul. Mameli, delo nekega delavca iz Ronk, ki se je trudil dolgo let, da jih je spravil skupaj ter jih bo razkazoval še prihodnji teden.

Z odhodom praznikov in veselega razpoloženja pa so se vrnile tudi vsakdanje skrbi, ki so sedaj ob začetku leta še večje. Trinajsta plača je porabljena, prav sedaj pa bo treba plačati še posebne dajatve, kot na pr. letno takso za avtomobile in motorje, letno naročnino za televizorje in radijske sprejemnike in razne druge pristojbine. Kot da vsega tega ni dovolj, pa bomo morali misliti že sedaj na sestavo davčne napovedi o dohodkih lanskega leta po predpisu Vanonijevega zakona.

V zvezi s tem naj omenimo, da se bo letos plačevalo dohodninski in dopolnilni davek na podlagi davčne napovedi od lani. Prav te dni so bili objavljeni prvi uradni podatki o teh prijavah, iz katerih je razvidno, da smo imeli v naši pokrajini približno 14 odstotnih davčnih napovedi kot prejšnje leto. Seveda je to v zvezi tudi z dejstvom, da je bila lani dvignjena prosta davčna osnova za dopolnilni davek od 540 na 720.000 lir letnih dohodkov.

OD VČERAJ DO DANES

KINO

CORSO. 16.30: «Ciociara», S. Loren. Italijanski film. Mladini pod 16. letom vstop prepovedan.

VERDI. 16.30: Kino in varieta. Gledališka skupina d'Orsi, Gelli in Pagnani s pestrim programom. Sledi film «Podoknica 16. blondinkam».

VITTORIA. 16.30, 21.30: «Napoleon v Austerlitzu», R. Brazzi, C. Cardinale. Cinemascope v barvah. Italijansko-francoski film.

CENTRALE. 16.30: «Pirejska kurtizana», M. Mercouri. Policijski film. Mladini pod 16. letom vstop prepovedan.

MODERNO. 17.00: «Valerija, lahkomiselna deklica». Italijanski film.

—«»—

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta lekarna Pontoni-Bassi, Raštel št. 10, tel. 33-49.

—«»—

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo temperaturo 10,6 stopinje nad ničlo ob 14.20 uri, najnižjo po 1 pod ničlo ob 23.50 uri. Vlaga je dosegla 78%.

Šport Šport Šport Šport

Italijansko nogometno prvenstvo A in B lige

Zmanjšana razdalja med Interjem in Romo V B prvenstvu Ozo Mantova še vedno vodi

A LIGA

IZIDI

*Atalanta-Juventus	2-2
*Bari-L. R. Vicenza	1-1
*Fiorentina-Inter	1-1
*Milan-Lazio (prekinjena)	
Catania-*Napoli	1-0
*Padova-Bologna	2-1
*Roma-Sampdoria	3-2
*Spal-Lecco	1-0
*Torino-Udinese	3-1

LESTVICA

Inter	14	9	3	2	34	10	21
Roma	14	8	4	2	31	15	20
Milan	13	7	4	2	28	16	18
Catania	13	7	3	3	21	15	17
Juventus	14	7	3	4	27	21	17
Bologna	14	7	2	5	23	21	16
Napoli	14	5	5	4	16	14	15
Sampdoria	14	5	5	4	19	19	15
Fiorentina	14	5	4	5	22	13	14
Padova	13	6	2	5	20	17	14
L.R. Vicenza	14	4	5	5	11	20	13
Atalanta	13	3	6	4	14	17	12
Torino	14	3	5	6	14	21	11
Spal	14	4	3	7	16	24	11
Lecco	14	3	4	7	12	24	10
Bari	13	3	3	7	11	19	9
Udinese	14	2	3	9	8	28	7
Lazio	13	1	4	8	11	24	6

Prihodnje tekme (15-1-1961)

Catania-Padova, Fiorentina-Bologna, Inter-Roma, Juventus-Napoli, L. R. Vicenza-Atalanta, Lazio-Torino, Lecco-Milan, Sampdoria-Bari, Spal-Udinese.

B LIGA

IZIDI

*Foggia-Prato	2-2
*Genoa-Pro Patria	1-0
Brescia-*Marzotto	4-1
*Messina-Reggiana	3-0
*Novara-Ozo Mantova	0-0
*Parma-Venezia	1-1
*Samben.-Alessandria	2-2
*S. Monza-Palermo (prek.)	
*Triestina-Catanzaro	1-0
*Verona-Como	1-1

LESTVICA

O. Mantova	16	8	4	4	18	11	20
Como	14	8	3	3	19	13	19
S. Monza	15	6	6	3	13	9	18
Venezia	16	7	4	5	19	16	18
Messina	15	5	7	3	21	14	17
Prato	16	6	5	5	19	19	17
Samben.	16	5	7	4	17	18	17
Palermo	14	3	10	1	17	12	16
Reggiana	16	5	6	5	22	19	16
Alessandria	15	5	5	5	19	17	15
Triestina	16	5	5	6	12	18	15
Parma	15	5	4	6	18	15	14
Catanzaro	16	5	4	7	18	18	14
P. Patria	16	5	4	7	16	18	14
Novara	15	5	4	6	11	16	14
Verona	16	4	6	6	15	21	14
Genoa	16	7	0	3	20	18	13
Foggia	16	3	7	6	14	17	13
Brescia	15	3	4	8	15	18	10
Marzotto	16	3	3	10	13	29	9

Prihodnje tekme (15-1-1961)

Alessandria-Venezia, Brescia-O. Mantova, Catanzaro-Reggiana, Como-Simmenthal Monza, Marzotto-Foggia, Messina-Prato, Palermo-Genoa, Pro Patria-Novara, Triestina-Sambenedettese, Verona-Parma.

Športne stave

TOTOCALCIO

Atalanta-Juventus	(2-2)	X
Bari-Lanerossi	(1-1)	X
Fiorentina-Inter	(1-1)	X
Milan-Lazio	neveljavna	
Napoli-Catania	(0-1)	2
Padova-Bologna	(2-1)	1
Roma-Sampdoria	(3-2)	1
Spal-Lecco	(1-0)	1
Torino-Udinese	(3-1)	1
Foggia Incedit-Prato	(2-2)	X
Messina-Reggiana	(3-0)	1
Sambenedett.-Aless.	(2-2)	X
Triestina-Catanzaro	(1-0)	1
Genoa-Pro Patria	(1-0)	1

KVOTE: 13 — 377.000
12 — 12.980 lir

TOTIP

1.	—	1. Antipasto	X
	—	2. Acri	1
2.	—	1. Mortara	2
	—	2. Edie	X
3.	—	1. Quiburgo	X
	—	2. Pittima	1
4.	—	1. Aut-Aut	2
	—	2. Seduttore	2
5.	—	1. Capriva	2
	—	2. Eris	1
6.	—	1. Ardel	X
	—	2. Alba Marina	1

KVOTE: 11 — 335.550
10 — 35.142 lir

Rekordno število izključitev in enajstmetrovk - Megla ustavila... Milan - Poraz Videmčanov tudi v Turinu

Sneg, megla, več enajstmetrovk ter številne izključitve so karakterizirale nedeljsko kolo nogometnega prvenstva A lige, ki praktično ni prineslo nobenih bistvenih sprememb na vrhu. Roma, ki je v nedeljo zmagala, je zmanjšala razliko, ki je obstajala med njo in Interjem, medtem ko je moral Milan ostati suhih ust, ker je sodnik prekinil zaradi goste megle srečanje z Laziom v trenutku, ko so Milančani vodili 1:0. Presenetila pa je Catania, ki se je z zmago nad Napolijem povzpela tako visoko v razpredelnici, da je začela Milanu ogrožati tretji prestol.

Številne ljubitelje nogometa je predvsem zanimala tekma med Fiorentino in vodečim Interjem. Domačini so bili na pragu zmage, ker so bili v premoči in tehnično boljši od nasprotnikov, ki so neverjetno mehkužno igrali. Uspeh prevladovanja je bil Da Costov gol, ki je povedel Florentince v vodstvo. Toda ta gol ni ostal dolgo osamljen. V 27' je Petris med strelom iz kota zadržal Bolchija in čeprav ta prekršek ni bil tako resen, je sodnik Lo Bello širokosrčno pokazal na piko pred florentinskim golom in prisodil enajstmetrovko. Lindskog je streljal in izenačil. Naravno je, da je to razburilo duhove tako na tribunah kot na igrišču in Petris je kasneje v šali objel Angelilla in ironično pozval sodnika naj prisodi enajstmetrovko in naj ga izključi iz igre. Lo Bello se ni pustil prositi: z enim prstom je zopet pokazal na belo piko, z drugo roko pa je Petrisu nakazal pot v slačilnico. Inter je imel tako izredno priložnost za dosego drugega gola, toda nekateri govore, da je trener Herrera pomignil Lindskogu in ta je hote poslal žogo dva metra mimo Sartijevih vrat. To je sreča, ker bi drugi gol sprožil pravcati upor na tribunah. Ljudje so namreč kričali kot obsedeni ter metali na igrišče blazine in druge predmete. Predsednik sodniške zveze, ki je bil na tribuni, je takoj zapustil svoje mesto in odšel: verjetno ni mogel več poslušati psovk, ki so šle na račun njegovih ljudi, ki nedeljo za nedeljo sodijo po raznih igriščih Italije. Sreča, da Lindskog ni dosegel gola je tudi v tem, da je Fiorentina ostala na igrišču in končala tekmo. Če bi padel gol, bi Florentinci, vsaj po izjavah njihovega predsednika sodeč, zapustili igrišče.

Roma pa je dosegla nepričakovan uspeh proti Sampdorii, pa čeprav je morala večji del tekme igrati brez poškodovanega Guarnaccija, ki so ga morali v resnem stanju odpeljati v kliniko in končno še brez Losija. Kljub temu so Rimljani spravili nasprotnike na kolena in se tako ponovno nevarno približali Interju.

Juventus je bil že na tem, da prepusti obe točki Atalanti. Domačini so namreč dosegli v prvem delu igre dva gola in šele tik pred koncem polčasa je Sivori iz enajstmetrovke znižal razliko. V drugem polčasu pa je isti napadalec še enkrat pretresel mrežo domačinov in stanje dokončno izenačil.

Največji uspeh pa je dosegla Catania v Neaplju, kjer je klub številčni premoči domačinov in enajstmetrovki dosegla nepričakovano zmago. Gostje so bili v stalni premoči in so z Morellijem dosegli gol, ki jim je prinesel popolno zmago. Za neapeljske igralce se lahko reče, da je bila ta tekma morda najslabša v celi sezoni in ni izključeno, da bodo ta poraz še drago plačali. Če ne zaradi drugega pa zaradi globe, ki jim jo bo njihov predsednik Lauro prav gotovo prisodil. V Bariju je moral sodnik izključiti iz igre kar tri igralce: enega domačina in dva nogometaša gostujočega moštva. Kljub temu pa je Lanerossi dosegel neodločen izid, ki jih je popolnoma zadovoljil. Tudi Spal je zabeležil na domačem igrišču pičlo zmago nad Leccom z edinim golom, ki ga je dosegel v protinapadu. V preostalem delu igre pa so se domačini stisnili okoli lastnega vratarja in niso dopuščali gostom, da bi jih presenetili.

Tudi nepopolna Padova je dosegla uspeh z zmago nad Bologno, ki je bila že na tem, da se vrne domov s točko v žepu. Za Videmčane ponovno hladna ... prha. V Turinu se niso znašli na poledenelem igrišču in čeprav so zastavili vse sile, da si priborijo neodločen izid, so jih odlični domačini po zaslugi krilca Ferraria spravili z dvema zaporednima goloma na kolena.

* * *

V B ligi je ostal vrh lestvice praktično nespremenjen. Vodeče moštvo OZO iz Mantove si je znalo priboriti tudi na nevarnem igrišču Novare neodločen izid, ki je zadostoval, da je obdržal razdaljo z drugim Como, ki je bil v Veroni prisiljen na delitev točk.

Tretje moštvo v tej skupini Simmenthal iz Monze je bilo v nedeljo že na tem, da si zagotovi popolno zmago nad gostujočim Palermom, s čimer bi brez drugega preskočil Como v lestvici. Zaradi goste megle pa so morali srečanje prekiniti pri stanju 1:0 za domačine.

Največje presenečenje dneva pa je pripravila Brescia, ki je na igrišču Marzotta odpravila domačine nič manj kot s 4 proti 1. Precejšen poraz je doživela tudi Reggiana v Messini, medtem ko so se vse preostale tekme tega kola končale brez zmagovalca in premaganca. V Parmi je Venezia igrala neodločeno, s čimer se je znatno približala vrhu lestvice, Prato je imel kaj lahko delo v Foggii predvsem, ker so moralni domačini igrati le z devetimi igralci, o Comu smo že govorili in končno se je tudi moštvu Sambenedettese posrečilo prav v zadnjem trenutku prisiliti gostujočo Alessandrio na delitev točk.

Živahni «derby» na tržaškem stadionu

Pošteno zaslužena zmaga Triestine nad Catanzarom

Štirikrat v drog - Izredne parade vratarja Bandonija - Napad razigran - Medel debut Bizaia

STRELEC: v 22' drugega polčasa Trevisan (T.).

TRIESTINA: De Min; Bernard, Brach; Larini, Bizai, Degrassi; Trevisan, Rebizzi, Secchi, Sadar, Fogar.

CATANZARO: Bandoni; Bonari, Raise; Frontali, Bigagnoli, Tulissi; Costa, Ponzoni, Susan, Florio, Rambone.

SODNIK: Carminati. KOTOV: 7:1 za Triestino.

GLEDALCEV: 8.000.

Po predvidevanjih

«Derby» srečanje, za kakršno lahko brez obotavljanja velja srečanje med Triestino in glede na sestav še bolj tržaškim Catanzarom, je potekalo po predvidenih kolesnicah. Catanzaro se je branil v proslulo verižno obrambo, vendar v nekoliko prožnejši varianti, Triestina pa je napadala, z izjemo zelo podjetno, vendar pa premalo dognano in povsem brez sreče. Posledica tega je bila, da se je tekma vse do druge polovice drugega polčasa odvijala izključno na Catanzarovi polovici igrišča in to neposredno pred vrati sijajnega Bandonija

Toliko napadalne vneme pri Triestini letos res še nismo videli. Če računamo, da so se streli domačih napadalcev (in pogosto tudi krilcev) kar štirikrat odbili od drogov, da jih je vsaj dober ducat ubranil vratar gostov in da jih je najmanj toliko zgrešilo cilj le za las, potem si lahko predstavljamo kako veliko delo so opravili. Ne pretiravamo če rečemo, da so se oddolžili glede aktivnosti za vse dosedanje domače nastope.

In kljub temu je vse do 22. minute in še potem visel nad stadionom kot Damoklejev meč neodločen rezultat v obliki dveh ničel. Zakaj?

Delno zaradi taktično dobro razpostavljene obrambe gostov, delno zaradi odličnih intervencij vratarja Bandonija, delno zaradi velike smole domačih oziroma sreče gostov, v največji meri pa zaradi vedno ponavljajoče se napake rinjenja skozi zid z glavo namesto po prostih kanalih, ki jih je treba znati ustvariti. Če to rečemo, nočemo niti v najmanjši meri jemati že danega priznanja napadalcem za njihovo požrtvovalnost, borbenost in aktivnost, pač pa le ugotavljamo, da je nogometna veščina ravno v tem in da prav zaradi tega govorimo o omejeni kvaliteti sedanje formacije in delno tudi o trenerjevi odgovornosti.

Kaj bi bilo če? . . .

Postavlja se vprašanje kaj bi bilo, če bi v moštvu igrala Fortunato in Cazzaniga. Po našem mišljenju bi igra ne potekala bistveno drugače.

Morda bi po zaslugi prodornega in spretnega Fortunata padel res kakšen gol več, toda po drugi strani bi utegnil spričo značaja igre Cazzaniga s svojo počasnostjo v tem konkretnem primeru več škoditi kot pa koristiti, kajti zavedati se je treba, da je bil silen pritisk domačih prvenstveno posledica poletne svežine Trevisana, Fogarja in Rebizzija ter izredne vztrajnosti Sadarja in Secchija, kakršne od Cazzanige ni mogoče pričakovati in niti zahtevati.

Povprečen debut

Proti pričakovanju se je na mestu srednjega krilca pojavil v vrstah Triestine mladi Bizai namesto v zadnjem trenutku obolelega Frigerija. Proti pričakovanju zato, ker njegov nastop ni bil predviden, sicer pa se je o njem kot možnem debutantu v skorajšnji prihodnosti že govorilo. Za njegov debut na tako odgovornem mestu je težko izreči merodajno sodbo. Fant je začel dobro toda pozneje je popustil in marsikatera njegova intervencija je izpričevala začetniško tremo in bojazen. Dobro, da sta se tega pravočasno zavedla Brach in Bernard, ki sta še enkrat bila solidna stebra pred skoraj popolnoma brezposelnim De Minom.

Nekaj kronike

Triestina prevzame takoj sredino igrišča, toda prvi nevarni prodor uprizori šele v 10' Secchi, katerega pa zaustavi sodnik zaradi dozdevnega offsidea. Od 14' do 18' so vrata gostov podvržena pravcatemu obleganju. Najprej odbije Bandoni nevaren strel Fogarja, nato se Sadarjeva bomba odbije od droga v golout, v 15' ubrani vratar silen Rebizzijev prosti strel, v 17' pa se Bandoni reši na Fogarjev strel s pomočjo prečke in droga, iz česar se izcimi samo neizrabljeni kot. V 23' ien predložek Trevisana in Secchijev strel čez vrata. V 27' zopet drog in kot za domace. V 32' ubrani vratar Fogarjev strel iz daljave, v 39' pa Bandoni zopet sijajno odbije najprej Rebizzijev strel in nato dvigne čez prečko v kot Fogarjevo bombo iz neposredne bližine, za kar si zasluži spontani aplavz.

V drugem polčasu se položaj na igrišču ne menja. Že v 3' nevarna gneča pred vrati gostov v kateri se Trevisan in Rebizzi ne znajdeta. V 13' Bandoni sijajno s parado prestreže Larinijev strel. Sledi še izreden prodor Larini - Secchi in nato akcija iz katere se rodi edini gol dneva. Rebizzi izvede kazenski strel. Žogo dobi Larini in strelja. Vratar odbije, nato odbije še Sadarjev strel, ne more pa več prestreči tretjega poskusa, katerega avtor je Trevisan z glavo. V 24' zopet strel v drog, nato reši Raise na sami gol črti svojo mrežo.

Po prejetem golu poskuša Catanzaro zaigrati na vse, toda njegovi napadi niso dovolj odločni in tudi Pasinatijevo kriljenje z rokami ne zaleže. Pička, toda krvavo zaslužena zmaga ostane čvrsto v rokah Triestine.

Končano mednarodno namiznoteniško prvenstvo Anglije

Vojislav Markovič prvi med posamezniki

Jugoslovanski igralec je v finalu premagal Šveda Larssona - V doublu zmaga švedskega para Larsson-Alser nad jugoslovanskim Teran-Kern

LONDON, 9. — Jugoslovanski namiznoteniški igralec Vojislav Markovič je na mednarodnem prvenstvu Anglije dosegel izreden uspeh: v 20 minutah je premagal švedskega reprezentanta Larssona in s tem zmagal v finalu. Markovič je odpravil najnevarnejšega tekmeca za prvo mesto s 3:0 (21:19, 21:18, 21:13).

Začetek je bil na obeh straneh zelo nervozen, zaradi česar ni nič čudnega če sta nasprotnika delala precejšnje napake. Prvi se je znašel Larsson, ki je vodil s 14:7. Markovič se je nato opomogel in je po ostrem napadanju izenačil na 16:16. Od tega trenutka dalje ni več pustil vodstva iz rok.

V finalni igri dvojic pa sta morala jugoslovanska igralca Teran - Kern prepustiti zmago v finalu švedskemu paru Larsson - Alser. Finalno srečanje se je zaključilo s 3:1 v korist Švedov, ki sta zaključila sete proti mladima jugoslovanskima igralcema z 21:16, 13:21, 21:16 in 21:15.

—«»—

Košarkarski turnir za zlati pokal OLO Ljubljana

Zagrebška Lokomotiva pred Olympio in Honvedom

LJUBLJANA, 9. — V prisotnosti 2.500 gledalcev se je včeraj zaključil v prestolnici Slovenije tretji mednarodni košarkarski turnir Olympie za zlasti pokal OLO Ljubljana. Na turnirju so sodelovale štiri ekipe in sicer madžarski prvak Honved, zagrebška Lokomotiva, beograjska Crvena zvezda in moštvo prirediteljev.

Prvo mesto si je priborila Lokomotiva z dvema zmagama in to zaradi boljšega količnika v koših. Drugo mesto je pripadlo ljubljanski Olympiji, tretji so bili Madžari, zadnji pa Beograjčani. Lokomotiva je v zadnjem dnevu premagala Crveno zvezdo s 94:62 (66:25), Honved pa Olympio v podaljšku igre z 99:97 (41:47, 85:85):

KOSARKA

BOLOGNA, 9. — Petorica Virtusa bo 18. t. m. igrala srečanje drugega kola za «Evropski pokal» z ekipo CCA iz Bukarešte. Kot je znano je Virtus odpravil v prvem kolu tekmovanja Uranio iz Ženeve. Povratno srečanje bo 18. februarja v romunski prestolnici.

* * *

CANTU' 9. — Domača petorica Fonte Levissima je v prijateljskem srečanju premagala poljsko moštvo Wisla iz Krakova 81:66 (44:35).

BOKS

PARIZ, 9. — Svetovni prvak perene kategorije Davey Moore je nocoj premagal v ostri in napeti borbi po točkah evropskega prvaka Francoza Gracieuxa Lambertija.

Bohinjski smučarski tek

Med mladinci Jugoslavija med člani Vzhodna Nemčija

BOHINJ, 9. — S štafetnim tekom mladincev na 3x5 in članov na 3x10 km so v nedeljo zaključili mednarodno tekmovanje v smuških tekih, ki jih je v Bistriški dolini organizirala smučarska zveza Slovenije. Tudi drugi dan tekmovanj je bil poln zanimivih bojev. Jugoslovani so ponovno prišli do ene zmage, vendar pa so med člani zabeležili poraz.

Startalo je osem mladinskih ekip in 11 članskih, med katerimi je eno moštvo, mešano jugoslovansko - italijansko, nastopilo izven konkurence.

Snežne razmere so bile v nedeljo boljše kot v soboto, ker je bilo hladnejše in tudi oblačno vreme ni motilo tekmovalcev.

Med mladinci je zmagala jugoslovanska ekipa v sestavi Kalan, Kobilica in Bauče pred Italijo in moštvom iz Mojstrane.

V tekmovanju članov pa je prišlo do presenečenja, ker je ekipa nemške demokratične republike v sestavi Brunner, Horleg, Seidl premagala prvo jugoslovansko moštvo, v katerem so tekli J. Pavčič, Seljak in sobotni zmagovalec med moškimi Cveto Pavčič.

Rezultati drugega dne tekmovanja v Bohinju so naslednji:

MLADINCI

1. Jugoslavija I 1,05:27 (Kalan, Kobilica, Bavče),
2. Italija 1,06:35,
3. Jugoslavija II 1,08:35,
4. Mojstrana I 1,10:20,
5. Ihan (Dol) 1,11:44,
6. Mojstrana II 1,13:42,
7. Triglav 1,14:30,
8. Branik 1,14:47.

ČLANI

1. Nemška demokratična republika 1,47:48 (Brunner, Horleg, Seidl),
2. Jugoslavija I 1'49:20 (J. Pavčič, Seljak, C. Pavčič),
3. Avstrija I 1,51:05 (Lackner, Pfeffer, Mayr),
4. Jugoslavija II 1,52:55 (Brezovšek, Lakota, Kordež),
5. Avstrija II 1,56:09, 6. Jesenice 1,58:38, 7. Zahod. Nemčija 2,01:22, 8. Maribor 2,04:33, 9. Rudar 2,14:14.

Zemljevid zdravja

(Nadaljevanje s 3. strani)

oligo-elementov loči od zemlje v drugih krajih. Znanstveniki so primerjali podatke, ki so jih o tem zbrali, s podatki o najbolj razširjenih boleznih pri živalih in rastlinah in tudi pri ljudeh. Sovjetski akademik A. Vinogradov je tako proučena področja imenoval «biogeokemične pokrajine». Posebne odprave, ki so proučile posamezna področja, so izdelale tudi posebne zemljevide, seveda v zvezi z gornjimi elementi in pojavi in Sovjetsko zvezo razdelile v tako imenovane biogeokemične pokrajine. Podobne poizkuse so napravili tudi drugod na svetu, vendar pa brez nekega konkretnega načrta in sistema in le v Sovjetski zvezi so to ogromno delo izpeljali in na koncu izdelali shematičen zemljevid, razdeljen v — biogeokemične pokrajine.

Ta zemljevid omogoča preprečevanje mnogih nevšečnosti in bolezni, ki bi jih znala povzročiti «mati priroda». Če se ve, da na nekem določenem področju primanjkuje nekega oligo-elementa, si človek more pomagati s tem, da posreduje ali zemlji ali lastnemu organizmu ustrezno količino tega oligo-elementa, ne da bi čakal, da ga na to opozori njegovo zdravstveno stanje. To pride posebno v poštev v tistih sovjetskih predelih, kjer so v zadnjih letih začeli obdelovati ledine in ustvarjati nove žitnice ali nova rudniška področja.

Toda vsa ta zadeva se ne konča tu. Biogeokemija je znanosti «nasvetovala» še nekaj drugega. Stare zgodbe pravijo, da neke vrste kovačnika ali kozjega parkeljca najraje raste tam, kjer je v zemlji veliko zlata. Današnji človek bi se temu staremu verovanju smejal, toda spektroskopska analiza je dokazala, da je v pepelu te rastline, ki so jo trgali na področjih zlatih rudnikov, odstotek zlata veliko višji kot v pepelu iste rastline, ki so jo utrgali drugje.

Kar se maka tiče, bi bilo nepotrebno ga niti analizirati. Tam, kjer je zemlja bogata svinca in cinka, postane njegov cvet dvojen. Ta značilnost je omogočila tudi odkritje ležišč svinčene rude, ki jih danes industrijsko izkoriščajo.

S proučevanjem rastlin je torej možno odkriti ležišča ali večje količine koristnih rud in to zato, ker rastline ne krijejo svojega «nagnjenja» za ta ali oni kemični element. Isto velja tudi za razne mikroorganizme, kot na primer za razne bakterije, ki so v svojem razvoju še niže od rastlinskega sveta. Toda razbrati vzroke vsega tega in proučevati način, kako bi to izkoristili v lastno korist, je sicer težka in zapletena, toda hkrati plemenita naloga sodobne znanosti, naloga, ki bo terjala mnogo truda in let, ki pa ne bo zaman. Biogeokemija je zelo mlada veda, ki za gotovo krije mnoge zanimivosti.

Zadnji dan tekmovanja «štirih skakalnic»

Prepričljiva zmaga Helmuta Recknagla

Vzhodnonemški skakalec Happle dosegel nov rekord skakalnice v Bishofkofnu - Italijan Zandanel šesti

BISCHOFSHOFEN, 9. — Olimpijski prvak Helmut Recknagel je v zadnji tekmi avstrijsko-nemške turneje štirih skakalnic prišel do prve sezonske zmage. Vzhodni Nemec je v nedeljskem tekmovanju v smuških poletih premagal vse nevarne tekmece in zasedel ne samo prvo mesto v zadnjem tekmovanju, temveč tudi absolutno prvo mesto v splošni lestvici vseh štirih nastopov.

Nedeljske skakalne prireditve si je ogledalo približno 12.000 gledalcev, medtem ko je bilo nastopajočih 65 skakalcev iz 11 držav. V prvi seriji je dosegel najdaljši skok dneva vzhodnonemški skakalec Happle, ki je tako postavil z znamko 99 metrov nov rekord skakalnice.

V drugi seriji so morali zaradi predolgih skokov skrajšati zalet. Kljub temu so skakalci pristajali pri 90 metrih, najdlje pa sta skakala Recknagel in Avstrijec Leodolter, ki sta pristala pri 94 m.

Vrstni red nedeljskega tekmovanja je naslednji:

1. RECKNAGEL (Vzh. Nemčija) 230,7 točk (98,5, 94)
2. Leodolter (Av.) 227.5 (93.5, 94)
3. Kaerkinen (Fin.) 223.5 (94, 91)
4. Samov (SZ) 221.2 (95, 91,5), 5. Happle (Vzh. Nem.) 215.7 (99, 90), 6. Solli (Norv.), 7. Zandanel (It.), 8. Schram (Vzh. Nemčija), 9. De Zordo (It.), 10. J. Kaerkinen (Fin.).

Vrstni red po končani nemško-avstrijski skakalnici turneji:

1. RECKNAGEL (Vzh. Nemčija)
2. Leodolter (Av.)
3. K. Kaerkinen (Fin.)
4. J. Kaerkinen (Fin.), 5. Cakadze (SZ), 6. Zandanel (It.), 7. Solli (Norv.), 8. Happle (Vzh. Nem.).

—«»—

Zaradi kršitve amaterskih pravil

Stroga kazen za Armina Harryja

FRANKFURT, 9. — Svetovni rekorder in olimpijski zmagovalec v teku na 100 m Armin Harry je kaznovan z enoletno prepovedjo nastopanja zaradi kršenja amaterskih pravil in zaradi tega, ker je s svojimi izjavami škodil ugledu nemške atletike.

Nemški atletski funkcionarji so se namreč razjezili nad pisanjem Harryja v nekem nemškem časopisu, mimo tega pa so ugotovili, da je Harry prejemal določene zneske za nastope na tekmovanjih, kar je v nasprotju z amaterskimi pravili. Kaznovali so tudi frankfurtski atletski klub, katerega član je bil Harry, s petimi leti prepovedi nastopanja na vseh tekmovanjih, predsednik tega kluba pa je prejel kazen 10 let prepovedi kakršnega koli udejstvovanja v atletskem športu.

—«»—

Prvenstvo Jugoslavije v hokeju na ledu

Visoka zmaga Jesenic nad zagrebško ekipo

Kljub slabemu vremenu se je v preteklih dneh začelo prvenstvo Jugoslavije v hokeju na ledu. Državni prvak Jesenice je imel v gosteh docela nepripravljeno moštvo iz Zagreba, ki ga je odpravilo s poraznim dvoštevilčnim rezultatom: gumijasta ploščica se je namreč znašla nič manj kot 30-krat v mreži slabega zagrebškega vratarja.

Ljubljančani pa so gostovali v Beogradu in so bili, kot je bilo pričakovati, poraženi. Prvi dan prvenstva je bil precej širokogruden z goli: vsega skupaj so jih zabeležili 35. Največ jih je dosegla učinkovita ekipa iz Jesenic, ki je tudi v tej sezoni glavni favorit za prvo mesto, medtem ko je vprašanje drugoplasiranega moštva še vedno odprto.

Rezultati prvih dveh tekem sta naslednja:

Jesenice-Zagreb 30:0 (13:0, 9:0, 8:0).

Partizan-Ljubljana 4:1 (1:0, 1:1, 2:0).

V nedeljo je Ljubljana igrala tudi z OHK Beogradom in je srečanje izgubila s 4:2.

—«»—

SMUCANJE V ADELBODENU

Zmaga Wagnerbergerja pred Švicarjem Gerberjem

ADELBODEN, 9. — V prvi mednarodni tekmi zimske sezone v Adelbodenu je zmagal Zahodni Nemec Fritz Wagnerberger pred Švicarjema Gerberjem in Mathisom. Nemec je premagal Gerberja samo za razliko 1"1 in to, ker je Švicar zaradi slabega vremena v drugem spustu nerodno padel. Italijan Pedroncelli je bil osmi, medtem ko je Roger Staub zaradi dvakratnega padca zasedel šele enajsto mesto.

BORIS PAHOR: 42.

Onkraj pekla so ljudje

Roman

«Potrebuješ to pri negi bolnikov?»

«Potrebujem to, ker sem bleda.»

«Ne bi rekel,» je posmehljivo rekel. Pa še uporno hoče biti povrhu, revše izprijeno.

«Zaradi česa pa misliš, da sem si dala ta komaj viden odtenek?»

«Ne vem. Kakor ne vem, zakaj se šopiriš na ti mizi s tisto cigareto v ustih.» In odvrnil je pogled od nje.

Stopil je proč od okna.

«A zdaj grem, ker nočem, da me tvoja gospodična Rivière spet najde tukaj.»

«Prav.»

«Morda ni prav. A ni moja krivda, če je tako.»

«Moja tudi ne.»

Ustavil se je in jo napadalno ošinil. A sunkoma se je obrnil in zaprl vrata za sabo.

Takle občutek razdvojenosti in hkrati nemoči je podoben muki žrtve, ko ji zvežejo noge in roke in jo nato trpinčijo z električnim tokom, si misli. Ljubezen, kakor je njuna v noči sredi trav, pa tisto njeno sedenje na mizi. Ne sedenje, še ljubko bi skoraj bilo, če ne bi imel njen obraz tistega izraza. Nekaj, kar je podobno nesramnosti. In modri lisi na vekah. Vse precej podobno puhli samozavesti dekletca ki jo starejša sestra pripravlja na poklic male vlačuge. Ne, to ne. Ni to, a je zelo v sorodstvu s tem. Da ni gospodična Rivière? Da je njena bližina? A morda je on tisti naivnež, ki sanja o pesniški ljubezni, o spojitvi z naravo. On, povratnik. Kakor da je bila ona sredi gozda in rastlin pripravljena zanj, da ga odreši. Hm, prav gotovo ni ves ta čas pletla nogavic zvečer in ga čakala. Pa Rivière s svojim sluzkim nasmeškom.

Hodil je po cesti in se hitro oddaljeval od vasi. Asfalt je pobarvan od odsevov slovesnega zatona in njemu se zdi, da mora hoditi in se oddaljiti od kraja navadnih sprehodov. Gladka cesta teče proti Marni in kmalu bo v soju mesečine tudi sama vijugasta sinja reka; oranžne in vijolčaste pege na asfaltu in na poljih pa mu za hip prikažejo barvo gričev, ki kakor amfiteater obkrožajo tržaški zaliv. Proti koncu sončnega zatona je z njegovega okna pobočje gričev navpična vijoličasta stena: visok in strm sanjski zid. Prav gotovo je še zmeraj tako. In ta ugotovitev se mu zdi presenetljiva. Dobro, a na to bo mislil pozneje. Zdaj je tu. To je; če gleda namreč z drugega vidika, je morebiti vse skupaj otročarija. Ona hoče igrati izkušeno in cinično žensko, pa prevzema drže iz izraze. Tako tista modra barva na vekah. Podobno deklice posnemajo odrasle ženske s tem, da si barvajo ustnice. A nobene prave oblike nima vse to; nobenega sloga. In približevati so se mu začele podobe iz izgubljenega sveta. A jih je s silo zavrnil in se začel vračati. Navsezadnje sta za jutri domenjena. Ves dan v naravi? Nekako neresnično se to zdaj sliši; ko da sta se za takšen dan dogovorila dva njima tuja človeka. Tak vtis popolne odtujenosti, da je neverjetno porazno.

Mrak postaja siv in se počasi spušča med drevje, ko gre proti vhodu. Bolniki se vračajo, nekateri pa komaj odhajajo; na levi resni 'grad' nemo opazuje s svojimi ugaslimi okni. Dobra siva gmota iz odsotnih in spečih stoletij. A proti izhodu prihaja Arlette in njegov hlad se naenkrat vznemiri. Je, ko da si je bil nekaj zlagal in se je zdaj zasačil na laži in pri tem niti ni sam, ampak bo tudi ona za pričo. Hkrati se mu zdi, da ima ona na obrazu odtenek potrtosti in kakor zastrto prošnjo za spravo. In spuščeni lasje, gladki in spodaj vzvalovani. Da, njen obraz je obraz deklice, ki je razbila krožnik in ji je tega strašno žal ter jo je hkrati zaradi tega tudi malo strah karanja. A morda zato, ker ga je pravkar opazila in jo je to presenetilo, morda zato, da bi to spremembo izrazila tudi naglas, se tudi obrne h gospodični Rivière. Kajti zdaj se zavé, da je gospodična Rivière z njo. In ju na mah spet vidi skupaj v ambulantni sobi. In ko jima pride vštric, vljudno in hkrati hitro pozdravi in gre svojo pot. A vtis ima, da je opravil zelo naporno delo; in istočasno še poveča to živo tesnobo gotovost, da je Arlette sprožila roko, ko je šel mimo. Njena stegnjena roka. Njena majhna dlan. Tako je poiskala v temi materino roko, ko je bila otrok in je morala mami vso noč viseti roka s postelje. Otrok, ki bi ga človek negoval do konca sveta. Jo ujčkal kot otroka in jo ljubil kot ženo. Ali narobe. Sam ne vé pravzaprav, a njen obraz ni obraz lahkoživke. Čudaška kolikor hočete, izkažena ne. A ko se je obrnila k Rivière, so njene poteze imele zoprn izraz. Morda se hoče pred njo pokazati hladno in predrzno?

Zaradi njene stegnjene roke bo jutri taborjenje izreden dogodek, si misli, ko se vzpenja skozi mrak proti paviljonu. In hkrati je misel na jutrišnji dan nemočen upor in topa jeza in obžalovanje, da to ne more biti takoj. Občutek, kakor da prav gotovo lahko kaj pride vmes. Občutek, kakor da se morata videti zdaj, če ne, bo vse izgubljeno. A naslednji hip posmeh nad tem dvomom, pa vendar pod gotovostjo da ne more priti vmes nobena ovira, še neizrujvan, skrit droben ostanek korenine tega dvoma.

XXXI.

To je zdravilen poraz. A da je môč tako hladno zapraviti takšen dan, je treba imeti dobro zalogo trdote v sebi. To je takšna brezsrčnost človeka, ki te ne potrebuje; in danes je ves dan prosta. To se pravi, da je ne bi prav nič stalo, če bi šla na sprehod mimo kraja, kjer sta se imela najti

Jablane so ob samotni poti, ki gre komaj za spoznanje navzgor proti temnemu smrekovemu gozdu. Samo kdaj zaškriplje na nji kmečki voz, drugače nič. Samo tišina sonca in trav pa odsotno zorenje na pol zelenih jabolk. In v travi opojno strganje kobilic; neutrudno in monotono, da bi